

19/2011

ISSN 1802-4327

www.milujte.se

Milujte se!

Časopis pro novou evangelizaci

Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás.
Jan 15,12

**Neměj obavy.
Pán po nás nechce nic,
co by bylo nad naše síly.**

P. MUDr. Ladislav Kubíček

Obsah:

devatenácté číslo

- 3 Moudrý vidí za horizont
- 4 Kněz mučedník 21. století
- 6 Lékař, vězeň, kněz...
- 10 Učil především svým životem
- 12 „Takzvaně mrtvý“
- 13 O Samuela se nám postaral otec Ladislav
- 14 Tak žádný strach!
- 15 Proč nevěří v Boha?
- 19 Velcí o Tom, který je převyšuje
- 20 Syn Hamásu: od nenávisti k lásce
- 25 „Pán můj a Bůh můj“ (Jan 20,28)
- 31 Zpívají Kristu jako Bohu
- 33 Pomáhá postavit hinduistický chrám. Proč?!
- 35 I na váš úmysl mohou v misiích sloužit mši svatou!
- 36 Řeckokatolíci, římskokatolíci a pravoslavní
- 40 Ne ve svém, ale ve jménu Otce i...
- 42 Na svatého Prokopa
- 43 Postoj muly / Zloděj
- 44 Boj s vlastní vlažností
- 46 Zapojit smysly do služby Bohu
- 48 Ukažte mi jednu šťastnou prostitutku
- 51 Neděle a naděje
- 52 Ukažte to lidem
- 53 Máte rodinu nebo družstvo?
- 54 Týká se vás PÚ, PCH a PM?
- 56 Nejlepší smlouva mého života
- 58 Ohromné SDM maličkosti
- 59 Návod na dobrý život
- 60 Tři dny nespál
- 61 Společenství čistých srdcí
- 62 Návrat z „lehčí cesty“

Milujte se!

Časopis pro novou evangelizaci
19/2011, V. ročník, vydáno 22. listopadu 2011

Vychází s církevním schválením Biskupství brněnského
č. j.: Ep/1379/08 ze dne 25. 1. 2008

Koordinátor: P. Mgr. Marek Dunda, Th.D.
Šéfredaktor: P. Mgr. Pavel Zahradníček OMI, Th.D.
Překlady: Terezie Eisnerová OP
Jazyková a grafická úprava: Ondřej P. Vaněček

Adresa redakce: Časopis Milujte se!, 671 03 Vranov nad Dyjí 20
e-mail: redakce@milujte.se, www.milujte.se

Vydavatel: Res Claritatis, Hlubočeská 85/64, 152 00 Praha 5, <http://res.claritatis.cz>,
číslo účtu pro zaslání darů: 2400089111/2010, specifický symbol: 7777

ISSN 1802-4327, MK ČR E 17470

Katolický časopis **Milujte se!** je zaměřen na osvětu a vzdělávání široké veřejnosti jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. Časopis vychází pod záštitou sestry Matky Terezy a je vydáván v spolupráci s občanským sdružením Hnutí Pro život ČR.

Objednávky: Časopis je neprodejný a distribuován zdarma. Lze jej v požadovaném počtu výtisků objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasílaným darům, neboť časopis nemá předplatně či státní a církevní dotace. Zaslání dary lze podle §15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Redakce si vyhrazuje právo zveřejnění texty krátit, případně upravovat.
Fotografie lidí umístěné u svědectví a článků jsou pouze ilustrační.

Znění licencí Creative Commons (CC) naleznete na <http://creativecommons.org/licenses>.

Foto na titulní straně: P. Krzysztof Dedek

Milovaní čtenáři!

Vracel jsem se autem kolem Mikulova. V polích u silnice jsou místy větrolamy z topolů. Zvláštní je, že některé topoly vyrostou o dost výš než jiné. A ještě podivuhodnější mi připadalo, že tyto vysoké topoly jsou vždy ve skupině – najednou je několik stromů těsně vedle sebe výrazně vyšších než zbytek řady. Dával jsem pozor, a nikde jsem neviděl, že by na nějakém místě přesahoval průměr jen jediný strom! Vždy jsem viděl pouze celý souvislý úsek stromořadí, kde byly vyšší stromy – a pak zase pokračovaly ty průměrné... Jako by si sousedící stromy „dávaly příklad“. Svůj postřeh jsem si ověřil na dalších větrolamech, a protože jsem projížděl kolem Mikulova, vzpomněl jsem si na bývalého mikulovského probošta P. Stanislava Krátkého. Také v jeho blízkosti lidé dorůstali do výšky daleko přesahující průměr. Dokázal povzbudit, inspirovat, nadchnout, dodat odvalu...

A pak jsem si uvědomil, že obraz vyjádřený topoly ve větrolamu je možné zobecnit. Vím o mnoha lidech z minulosti i současnosti, v jejichž blízkosti se děje něco podobného. K nim patřil (nebo spíš stále patří) i zavražděný kněz P. Ladislav Kubíček (viz článek *Takzvaně mrtvý* na str. 12). Je mu věnována nemalá část tohoto vydání časopisu *Milujte se!*. Téma pro časopis zpracovala MUDr. Marie Svatošová – žena, která se velmi významnou měrou podílela na vzniku hospicové péče v České republice. I ona může být bez nadsázky označena za duchovní dceru tohoto kněze. Podobně i mnozí další, kteří jsou jeho duchovními dětmi a kteří mohli v blízkosti P. Ladislava povyrůst nad běžný průměr.

Pak se mi ale v mysli vynořila znepokojivá otázka: Mohou druzí růst také v naší blízkosti?

V Kristu P. Marek Dunda

Podpořte *Milujte se!* – objednejte si jej

Máme velkou radost, že se k vám dostává další číslo časopisu *Milujte se!*, který u nás začal vycházet díky iniciativě sestry Matky Terezy. Vydávání dalších čísel se však neobejde bez vaší pomoci. Prosíme vás o modlitby – za nás, kteří časopis připravujeme, za všechny čtenáře a za ty, kteří časopis šíří dále k těm, kteří by se k němu jinak nedostali a nemohli si jej objednat. Jsme však raději, můžeme-li zasílat časopis čtenářům přímo domů a nikoli jej pouze anonymně distribuovat.

Časopis posíláme všem zájemcům zdarma (je distribuován pouze v ČR). Náklady na výrobu a distribuci jednoho výtisku, které činí přibližně 20,- Kč, jsou hrazeny výhradně z darů čtenářů. Dary na podporu časopisu *Milujte se!* můžete posílat na účet 2400089111/2010, specifický symbol 7777 a jako variabilní symbol použijte údaj ze složenky, která je součástí zásilky. Dary jsou potvrzovány a lze je uplatnit při snížení základu daně.

Časopis *Milujte se!* můžete objednat sobě nebo svým přátelům e-mailem na redakce@milujte.se nebo poštou na adrese redakce. Jen na vás záleží, zda časopis bude i nadále vycházet. Děkujeme za vaši podporu.

redakce

Jsme velmi šťastné, že časopis *Milujte se!* šíří pravdu a učení Církve a že prospěšnost a vzdělávací vliv je vidět ve svědectvích ze života lidí. Podporujeme a modlíme se za všechny, kteří se podílejí na vzniku tohoto časopisu.

Sestry Matky Terezy v ČR

Foto: Flickr, Scott Ableman (CC BY-NC-ND 2.0)

O jednom z amerických prezidentů se vypráví tento příběh: Když byl malý, poslala ho maminka do místního obchůdku nakupovat. V obchodě se scházivali lidé z městečka, klábosili ve frontě, a když jim už došla témata, vždy se našel někdo, kdo se rozhodl pobavit na chlapcův účet. Sáhł do kapsy a vyndal dvě mince: jedna měla sice větší průměr, ale menší hodnotu, druhá byla menší, ale hodnotu měla dvojnásobnou: „Chlapče, dám ti penízek. Který si vybereš?“ Hoch pravidelně sáhł po té, která byla na pohled větší. Celá společnost se tomu pokaždé od srdce smála. Ti, kteří se považovali za zvlášt' inteligentní, si navíc klepali na čelo...

Skutečně moudrý umí dokonce vidět až za horizont času – do věčnosti.

Moudrý vidí za horizont

Jednou bylo nějakému sousedovi kluka líto. Počkal na něj nenápadně za rohem a povídá mu: „Víš, ta jedna mince je sice větší kolečko, ale za tu, co vypadá menší, si ve skutečnosti koupíš dvakrát tolik.“ „Ale strejdo,“ usmál se klučina, „to já vím samozřejmě taky. Ale myslíte si, že by to na mě ještě někdo příště zkoušel a nabízel mi mince, kdybych si jednou vzal tu s vyšší hodnotou?“

Moudrý umí vidět dál. Až za horizont přítomného okamžiku. Skutečně moudrý umí dokonce vidět až za horizont času – do věčnosti. A tak se ptá nejen: „Co mi přinese pro dnešek, zítřek, nebo třeba

za dvacet let...“, ale nezapomene si položit a zodpovědět i velmi důležitou otázku: „Co to přinese mně (a také ostatním) pro věčnost?“ Ne nadarmo je jeden ze sedmi darů Ducha Svatého dar moudrosti.

P. Pavel Zahradníček ■

Co to přinese mně (a také ostatním) pro věčnost?

Vzhledem ke všem okolnostem smrti P. Ladislava Kubíčka, zavražděného na třeбенické faře v roce 2004, se jednalo jednoznačně o mučednickou smrt, ujistil přítomné litoměřický biskup Mons. Jan Baxant při mši svaté v Kunštátě 11. září 2009. Nezatajoval radost z toho, že půda litoměřické diecéze, která mu je svěřena, je skropena krví mučedníka. Jistě je pouze otázkou času, kdy zaseté a krví mučedníka zalité semeno vzejde a vydá plody. Takový je zákon pšeničného zrna: musí padnout do země a odumřít, aby mohlo vydat mnohonásobný užitek.

Kněz mučedník 21. století

Ohořelá podlaha označuje místo umučení P. Ladislava Kubíčka.

Foto: archiv M. Svatošové a V. Brodského; archiv MS! / koláž: MS!

Na litoměřické diecézi mu mimořádně záleželo

Dva dny před vraždou se mi otec Ladislav Kubíček nezvykle svěřoval se svými starostmi o diecézi, na které mu bytostně záleželo. Kardinál Trochta litoměřickou diecézi nazýval velmi výstižně „kamenolomem“. Za misijní území ji poklá-

dal i otec Ladislav, a to byl také důvod, proč nezůstal na Moravě, ale šel sloužit právě sem.

Myslím, že víc se modlit, postit a pracovat už nemohl. Mohl Bohu nabídnout už jen svůj život. Náš tehdejší noční rozhovor ukončil slovy: „Ale Pán Bůh si s tím určitě nějak poradí, uvidíš!“

Víc se modlit, postit a pracovat už nemohl. Mohl Bohu nabídnout už jen svůj život.

Souhlasil předem s jakoukoli smrtí

Několikrát jsem z Ladislavových úst na vlastní uši slyšela, že v modlitbě opakovaně vyslovil souhlas s jakýmkoliv (!) způsobem své smrti. Když mluvil o Mariinu „fiat – ať se mi stane“, rád si k němu přidával slůvko „cokoliv“. Takový byl i jeho způsob přijímání Boží vůle: kdykoliv cokoliv.

Policie byla bezmocná

Poslední dva roky života prožíval otec Ladislav na třeбенické faře očištec. Každou chvíli bylo rozbité okno, každou

P. Ladislav Kubíček

Foto: archiv Marie Svatošové

Umíral ukopán, utlučen pěstmi a monstrancí, proboden nožem, polit hořlavinou a zaživa zapálen.

chvíli vloupání, krádeže a projevy vandalismu. Policie o tom věděla, ale kvůli zákonům, chránícím mladistvé delikventy, byla prakticky bezmocná. Pan farář po návratu z kostela nebo z exercicií nacházel leccos. Například zdemolovaný altánek na zahradě a v něm poházené lahve od mešního vína. Zámky a petlice nebyly pro „dětičky“ žádnou nepřekonatelnou překážkou.

Tak budu mučedníkem

Dva dny před vraždou jsem se otce Ladislava zeptala: „A co ti parchanti? Nevykradli tě zase?“ Napomenul mě: „Jsou to duše a nikdy nemůžeš vědět, jestli se někdo z nich neobráť.“ „Jednou tě tu některý z nich něčím majzne nebo ubodá,“ namítla jsem. „Tak budu mučedníkem. Pastýř musí být ochoten položit život za své ovce.“

Poslední hodiny života

Tentýž den večer při mši svaté v kapli na faře kázal otec Ladislav hrstce věrných věřících o ceně mučednické krve a o mučednictví jako velké milosti, která není dopřána každému. Pátek strávil jako obvykle s několika suchými rohlíky

v kapse v litoměřické vazební věznici – navštěvoval pravidelně vězně. Večer sloužil na třebenické faře svoji poslední mši svatou. U toho oltáře, u kterého si přál zemřít.

Brutální vražda na faře

V noci z pátku na sobotu 11. září 2004 byl v místnosti přímo nad touto kaplí „dětičkami“ (26 a 15 let) ukopán, utlučen pěstmi a monstrancí, proboden nožem, polit hořlavinou a zaživa zapálen. Neumíral u oltáře, ale nad ním. Nad obětním stolem, od něhož ho odděloval jenom seškvarený koberec a hořící podlaha. Řetízek s posvěcenou medailkou Neposkvrněného početí Panny Marie mu z krku sundali až při soudní pitvě.

Mimořádné tresty za mimořádnou brutalitu

Soud s vrahy po půlročním vyšetřování probíhal „náhodou“ od úterý Svatého týdne do čtvrtka velikonočního oktávu. Soudkyně, která jménem senátu vynášela v Ústí nad Labem 31. března 2005 nad vrahy rozsudek, odůvodnila mimořádné tresty (odnětí svobody na sedmáct let u staršího a osm a půl roku u mladšího)

Říkával: „Pastýř musí být ochoten položit život za své ovce.“

mimořádnou brutalitou jejich zločinu. Kromě jiného: saze se do dýchacích cest otce Ladislava nemohly dostat jinak než dýcháním, hořel tedy zaživa. Smrt nastala až v 6 hodin a 17 minut ráno, krátce poté, co hasiči kněze vynesli z hořící budovy na farní dvůr.

Nevolal o pomoc!

Soudkyně zdůraznila v přítomnosti novinářů ještě další skutečnost, kterou jsme si do té chvíle většinou vůbec neuvědomovali: „Pan farář nevolal o pomoc, přestože byl téměř celou dobu útoku při vědomí. Není pro to jiné vysvětlení než to, že nechtěl probudit a poplašit starou ženu, která tu noc v přízemí na faře přespávala. Nepochybně jí tím zachránil život.“

Marie Svatošová ■

Foto: Flickr, Luke Robinson (CC BY-NC-SA 2.0)

Foto: archiv Bohdana Holomíčka

Lékař, vězeň, kněz...

Jak nedokonalá a zavádějící je šablona, podle které své životopisy píšeme, dokazuje už sám fakt, že obvykle začínáme větou: „Narodil jsem se...“

Úplně opomíjíme tu úžasnou skutečnost, že dávno předtím, dokonce už před stvořením světa, si každého z nás Bůh vymyslel, vyvolil, povolal, pověřil jedinečným originálním a nezastupitelným úkolem, jaký před námi ani po nás nikdy nikdo jiný nedostal a nedostane. Tohle otec Ladislav neúnavně připomínal všem, kteří se mu svěřili do duchovní péče.

Světlo světa spatřil v Podkarpatské Rusi

Otec MUDr. Ladislav Kubíček se narodil 3. ledna 1926 v Rachově na Podkarpatské Rusi, kam oba jeho rodiče, Ladislav a Marie rozená Kubcová, odešli za prací.

Starší sestřičku Miroslavu nepoznal, zemřela dřív, než se narodil. V roce 1930 dostal bratříčka Miroslava. Jejich rodná obec tehdy patřila k Československu, později k Maďarsku, pak k Sovětskému svazu a nyní k Ukrajině.

Z rodinného alba: Ladislav Kubíček – voják PTP, lékař, kněz

Medicína a teologie

Gymnázium absolvoval v Brně, kde po ročním přerušení studia v důsledku německé okupace začal studovat medicínu a v roce 1948 současně i teologii. V témže roce byl z kádrových důvodů

Foto: archiv rodiny (2x) a Václava Brodského

„Žijeme-li jako děti Boží, jako spolupracovníci Kristovi, nikdy se nemůžeme nudit. Máme vždycky co dělat a máme přitom k dispozici vedení a sílu Ducha Svatého!“

P. Ladislav Kubíček

„Svého vlastního Syna Bůh vydal, aby vykoupil služebníky. Co ještě chceme víc? Na co ještě čekáme?“

P. Ladislav Kubíček

„Co se apoštolátu týče, můžeme dělat jen to, na co máme schopnosti, čas a energii. Zodpovědnost před Bohem budeme mít jen za to, k čemu nás Bůh povolal, co nám dal za úkol.“

P. Ladislav Kubíček

ze studia lékařství vyloučen. Pracoval jako pomocná síla v nemocnici v Moravské Třebové a zároveň vedl Katolickou akci mezi studenty. Na příkaz ministerstva však po roce mohl ve studiu pokračovat. V roce 1950 na Masarykově univerzitě promoval.

Lékařem, pak pětápákem

Jako lékař působil na různých místech Jihlavského kraje v několika oborech: v chirurgii, gynekologii, porodnictví, praktickém lékařství a psychiatrii. Základní vojenskou službu nastoupil ve škole pro důstojníky v záloze, ale při

první prověrce byl přidělen k útvarům PTP na Kladensku, zde kromě jiného k práci v uhelném dole. V roce 1959 s ním byl ve zdravotnictví definitivně rozvázán pracovní poměr pro „nepřátelský postoj k lidově demokratickému zřízení“.

Podvracení republiky

Nastoupil brigádu na šachtě v Karviné, kde byl zatčen – údajně za vedení dvou protistátních skupin, které se scházely jen k modlitbě a náboženské činnosti – a odsouzen pro podvracení republiky. Po propuštění na amnestii pokračoval v práci v dolech. Po smrti maminky se ▷

„Co se času týče, budme rádi, že ho nemáme víc. Budeme mít co dělat vyúčtovat ten, co máme! Žádné výmluvy. Bůh nám ho dal přesně tolik, kolik k danému úkolu potřebujeme. Jen se klidně snažme si ho hezky podle vůle Boží rozdělit a nechtějme ho víc!“

P. Ladislav Kubíček

Foto: Flickr, Corrie... (CC BY-NC-SA 2.0)

Brigáda v Arnolticích v roce 1992

Foto: archiv Lidky Bogarové

Kněžská působitě otce Ladislava:

1969–1970

Veleliby (+ Nymburk)

1970–1972

Benešov nad Ploučnicí (+ H. Habartice, Jedlka a M. Bukovina)

1972–1975

Sloup v Čechách (+ Lindava a Skalice)

1975–1976

Litoměřice – mimo farnost, pověřen službou vikaristy v katedrále

1976–1977

Třeбенice (+ Čížkovice a Siřejovice)

1977–1987

Vysoké nad Jizerou (+ Paseky nad Jizerou a Zlatá Olešnice)

1987–1993

Frýdlant v Čechách (+ Andělka, Arnoltice, Bulovka, Černousy, Dětrichov, Dolní Oldřív, Kunratice, Pertoltice, Ves, Višňová a zpočátku i Hejnice, Raspenava a Bílý Potok)

1993–1999

Bohušovice nad Ohří (+ Brozany, Čížkovice, Hrdly a Terezín)

1999–11. 9. 2004

Třeбенice (+ Čížkovice a Siřejovice; současně i kaplanem litoměřické nemocnice, k tomu pověřen duchovní službou v Hospici sv. Štěpána a také ve vazební věznici v Litoměřicích)

Foto: archiv Marie Svatošové

přistěhoval k ovdovělému otci do Sychotína u Kunštátu na Moravě a živil se jako kameník v nedalekých Letovicích.

Tajně vysvěcen na kněze

Studium teologie dokončil v podmínkách totalitního režimu tajně. Na kněze byl vysvěcen rovněž tajně, biskupem Štěpánem Trochoutou v Praze v úterý 7. února 1967. Státní souhlas k duchovní službě v litoměřické diecézi získal až v roce 1969.

Poutní mše svatá s brigádníky v Arnolticích v létě 1991

„Děkuj za zkoušku, kterou Bůh dopustil, a těš se na další úkol, který ti chystá. Že ho neznáš? To je právě to dobrodružství naší víry! Právě proto, že nevíme, věříme! Je to krásnější život než ten „vědecký a ekonomický“, kdy má člověk všechno naplánované a vypočítané – a ono mu to pak stejně nevyjde.“

P. Ladislav Kubíček

Foto: archiv Rudolfa Prandiera

„Neměj obavy. Pán po nás nechce nic, co by bylo nad naše síly. Však víš, kdy kobyla nejvíc kope! Tak i ďábel kope a zuří – ale my musíme vydržet! Náš boj není proti tělu a krvi, ale proti duchům zlým ve světě kolem!“

P. Ladislav Kubíček

I když mu později několikrát vážně hrozilo jeho odebrání, nikdy o něj nepřišel a jako farář sloužil postupně na řadě míst v diecézi.

Sloužil až do konce

Obětavou službu a věrnost otce Ladislava ocenil veřejně biskup Mons. Josef Koukl 6. listopadu 2000, kdy ho v litoměřické svatoštěpánské katedrále jmenoval sídelním kanovníkem. Místo svého působení však nový kanovník nezměnil. Žil dál životem venkovského faráře a jako pastýř zůstal mezi svými farníky v Třebenicích až do soboty 11. září 2004, kdy byl na své faře zavražděn.

Marie Svatošová ■

P. MUDr. Ladislav Kubíček v hospici

„Kdo ví, co nás všechno ještě čeká na cestě do nebeského království, kam jde cesta strmá a brána úzká. Ale i ta cesta je v plánu Božím – tak žádný strach!“

P. Ladislav Kubíček

Poslechněte si kdykoliv na internetové televizi www.TV-MIS.cz

**P. MUDr. Ladislav Kubíček:
Než bude pozdě**

Jedná se o unikátní amatérskou nahrávku poutavého vyprávění P. Ladislava Kubíčka o jeho životě – takový vlastní životopis (autobiografie) na video. Tento snímek s P. Ladislavem Kubíčkem natočil neznámý autor 5. listopadu 2001 na třebenické faře a nazval ho příznačně, skoro prorocky: *Než bude pozdě*. Bylo to necelé tři roky před tím, než byl P. Ladislav Kubíček zavražděn.

Délka nahrávky: 114 minut
Adresa na internetu:
<http://www.tv-mis.cz/titul.php?id=332>

Internetová televize TV-MIS.cz nabízí i další zajímavé materiály související s životem P. Ladislava Kubíčka.

Poznáte pravdu a pravda vás osvobodí. Jan 8,32

související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus

Co by měl člověk dělat, když už jednou poznal Boha?

Když jsme poznali Boha, měli bychom ho postavit na první místo ve svém životě. Tím začíná nový život. Poznávacím znamením křesťana by měla být láska, dokonce i láska k nepřátelům.

Poznávat Boha znamená si uvědomit: ten, který mě stvořil a který chtěl, abych byl; ten, který mě ani na vteřinu nespustí z oka; ten, který žehná mému životu a zachovává mě při životě; ten, který drží v rukou svět a lidi, které mám rád; ten, který na mě toužebně čeká, který touží naplnit mě, vést mě k dokonalosti

a navěky mě mít u sebe – ten je tady. Křesťané by měli přijmout Ježíšův životní způsob.

Srov. Youcat. *Katechismus katolické církve pro mladé.* Karmelitánské nakladatelství; Kostelní Vydří, 2011.

Z nauky Církve¹⁾

Svět je dílem boží moudrosti. [Sent. Cert.]

Bůh byl svou dobrotou pohnut k tomu, aby svobodně stvořil svět. [De fide]

Bůh udržuje stvoření v jeho existenci. [De fide]

Bůh chrání a řídí svou prozřetelností vše stvořené. [De fide]

Srov. *Dogmatika.*

Matice cyrilometodějská; Olomouc, 1994.

¹⁾ Dogmata jsou mimořádným projevem učitelského úřadu Církve zpravidla v oblastech, u kterých došlo v minulosti ke sporům. Vyhlášená dogmata se vzájemně doplňují, proto není možné některé z nich ignorovat. Zde uvedená dogmata nevyjadřují celou nauku Církve k danému tématu, ale pouze zdůrazňují některé oblasti. Uvádíme stručné formulace, které je třeba chápat v kontextu, v jakém byla dogmata vyhlášena, a v souvislosti s dalším učením Církve.

Poznámka: **De fide** – pravda víry; **Sent. cert.** – logický závěr vyvozený z pravdy víry; **Sent. comm.** – všeobecné rozšířené mínění teologů; **Sent. fidei prox.** – pravda považovaná za zjevenou Bohem, kterou však Církev definitivním způsobem neprohlásila za pravdu víry.

Učil především svým životem

P. Ladislav Kubíček dělá kotrmelec z radosti nad krásou krajiny

Foto: archiv Lidky Bogarové

Autor novozákonního listu Židům měl na mysli jistě i každého z nás, když nabádal: „Mějte v paměti ty, kteří vás vedli a kázali Boží slovo. Myslete na to, jak dovršili svůj život, a následujte je ve víře!“ (Žid 13,7) Jak následovat ve víře otce Ladislava Kubíčka? Jednoduše. Stačí „jen“ žít důsledně evangelium. Tohle nás Ladislav systematicky a trpělivě učil, zatímco se pozvolna před našimi zraky v lásce k Bohu a k bližním stravoval jak vosková svíce – ustavičnou modlitbou, nezištnou službou, radostným plněním Boží vůle, odříkáním, postem, pokorou...

Učil žasnout

Hanka, jedna z tisíců těch, kteří otce Ladislava znali osobně, odpovídá na otázku, kterou si po jeho smrti kladli mnozí: „Co na něm ti lidé vlastně viděli? Vždyť to byl

normální obyčejný kněz. Žádná velká gesta, žádný hromující hlas. Naopak, byl velmi tichý a nenápadný. Když začal mluvit, člověk musel napínat uši, aby ho vůbec bylo slyšet. A celkem neříkal nic nového. Jen to, co se říká v kostele a čte v Písmu. A najednou jste se přistihli, že spolu s ostatními pozorně nasloucháte a skoro ani nedýcháte, aby vám neuniklo ani slovíčko. A všechno, o čem mluví, vám najednou připadá tak krásné a přitom samozřejmé, že se divíte, že jste na to nepřišli už dávno. Učil nás hledat a vidět krásu v obyčejných věcech kolem sebe. Učil nás žasnout nad Božím stvořením a řádem.“

Objevovat Boha jako režiséra svého života

Otec Ladislav neúnavně připomínal všem, že každého z nás Bůh vymyslel, vyvolil, povolal, pověřil jedinečným originálním a nezastupitelným úkolem, jaký před námi ani po nás nikdy nikdo jiný nedostal a nedostane. Jako červená nit se to táhne jeho vlastním životem. Boha rád nazýval režisérem i autorem scénáře našich životů. Při duchovním

vedení vyžadoval od svých svěřenců důsledné dodržování tohoto scénáře. Nic si k němu svévolně nepřidávat, nic z něj nevypouštět, důvěřovat a nepátrat zvědavě po tom, co je ve scénáři napsáno v dějstvích, která jsou ještě daleko před námi. V tomto ohledu býval až nekompromisně náročný. Mohl si to ovšem dovolit a měl na to právo, protože sám každý přítomný okamžik svého života konfrontoval s Boží vůlí, aby se od ní pokud možno v ničem neodchýlil. To mělo samozřejmě za následek, že ho občas někdo považoval za blázna, ale to mu nevadilo, vždyť totéž se stávalo i jeho Mistru a Pánu.

Komunikovat s blízkými na věčnosti

Důsledně nás učil nepřerušovat komunikaci s blízkými, kteří nás předešli na věčnost. Trval na tom jako na něčem zcela normálním, potřebném a žádoucím. Na něčem, co k naší víře zákonitě patří. Když jsem si mu po mamčině smrti postěžovala, že nedokážu ovládat slzy a kudy chodím, tudy brečím, řekl mi: „To dělá jen tvoje tělo, podobně jako když nás

„Co se duchovního života týče, nestarej se dopředu. Je to záležitost Ducha Svatého, jsi přece taky jeho dílem a nevíš vůbec, jestli budeme za měsíc naživu.“

P. Ladislav Kubíček

svrbí pata. Nevšiměj si jich, nechej je téct, ale okamžitě navaž spojení s maminkou (jde o duchovní spojení prostřednictvím modlitby, rozhovor skrze modlitbu – pozn. redakce). Jen si pěkně zvykej na nový způsob komunikace! Je mnohem účinnější než ty vaše mobily, SMSky a e-maily.“ Sám tyhle moderní komunikační prostředky nepoužíval, i když jsme se mu je občas jako velkou výhodu pokoušeli vnutit.

Jedno dítě už máš doma!

Svou přirozenou, živou a radostnou každodenní osobní komunikací s církví vítěznou (tedy těmi, kteří již dosáhli nebe – pozn. redakce) pomohl mnoha lidem přijmout kříž, který je drtil a tiskl k zemi. „Zemřela nám třídní dceruška. Měla nádor na páteři, neslučitelný se životem. Bylo to naše první dítě, celých devět měsíců jsme se i duchovně připravovali na rodičovské poslání a moc se na dítě těšili,“ vzpomíná po mnoha

„Na chybách druhých se můžeme učit a sami se svých chyb zbavovat. Ti druzí se zase učí na nás.“

P. Ladislav Kubíček

P. Ladislav Kubíček při přednášce v Blatnici pod sv. Antonínkem

Foto: archiv Lenky Fojtikové

letech na bolavou událost Vendulka F. s manželem. Byla to pro ně těžká zkouška. Přestože se oba snažili všechno prožívat s Bohem, bolest přetrvávala. Když Vendulka poznala otce Ladislava, svěřila se

mu se svým velkým trápením. Zahleděl se na ni a řekl: „Víš, to máš asi tak jako v *Člověče, nezlob se!* Jedno dítě už máš doma!“ Pochopila, a od té doby už byla klidná.

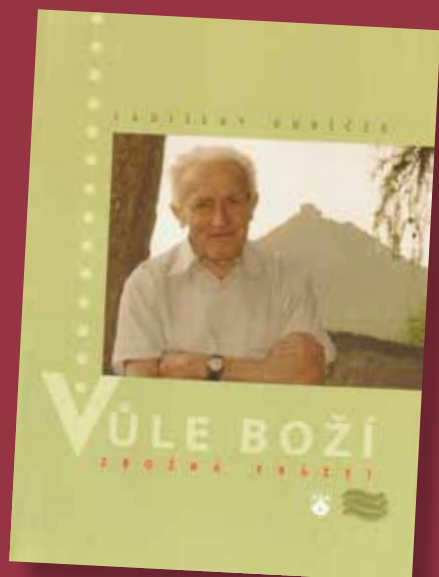
Foto: Vojtěch Novák

Marie Svatošová ■

„Náš život musí být písní, básní, koncertem! A závěr skladby, závěr koncertu je vždycky to nejkrásnější! Tudíž i náš životní závěr musí být vyvrcholením naší životní písně! Tak si ho nekaz nějakým filozofováním – to už máme za sebou a necháme to moudřejším hlavám.“

P. Ladislav Kubíček

Ladislav Kubíček: *Vůle Boží – zbožná fráze?*

Rukopis knihy odevzdal P. MUDr. Ladislav Kubíček do tisku jen několik dnů před svou smrtí. Své krédo „Radost mi působí konat Tvou vůli“ zde autor dokumentuje na příbězích vlastního života. Čtenář si tak může připomenout osobnost tohoto zavražděného kněze a lékaře a přijmout jeho poselství.

95 str., cena: 85 Kč
Objednávky: www.ikarmel.cz
Telefon: 384 420 295
Písemně na adrese:
Zásilková služba KNA
Kostelní Vydří 58, 380 01 Dačice
E-mail: zasilky@kna.cz

Knihy o P. Ladislavu Kubíčkoví (KNA):
Až k prolítí krve (24 tisíc výtisků)
Lísty Božské útěchy krví podepsané (2 tis.)

Zápisky z exercícií P. Kubíčka (KNA):
Zapalují? (14,5 tis.)
Přitahují? (9 tis.)
Oslovují? (6 tis.)

Mimo knihu *Vůle Boží – zbožná fráze*, která vyšla dosud v nákladu 18 tisíc výtisků, vyšly i další knihy z pera otce Kubíčka u Matice cyrilometodějské:
Velké tajemství – manželství jako umělecké dílo (11 tis.)
Život – největší umělecké dílo (8 tis.)
O svobodě (8 tis.)

Celkem vyšlo přes 100 tisíc výtisků.

„Takzvaně mrtvý“

V rozhovorech s truchlícími pozůstalými používal P. Ladislav Kubíček velmi rád svoje záměrně provokativní, ale výstižné a pravdivé „my, takzvaně živí – oni, takzvaně mrtví“. Víím jen, že se mnoho lidí v modlitbě obrací na otce Ladislava s prosbami o přímluvu a tvrdí, že jim pomáhá podobně, jako pomáhal za svého pozemského života.

Pomáhal a pomáhá

Dar dobré rady je, jak známo, jedním z darů Ducha Svatého, a jako takový je určen i ke službě a užitku druhých. Otec Ladislav ho k tomuto účelu pilně využíval, a zřejmě proto jím byl obdarováván v míře tak převeliké. A jak mnozí potvrzují, disponuje jím i v současnosti. Dovede člověku nejen poradit, ale taky mu klidně uštedří potřebnou „lekcí“.

Karlík

Jeden příklad za všechny. V porodnici, v níž kdysi otec Ladislav působil jako lékař, rodila už po jeho smrti jedna maminka své šesté dítě. Zpočátku bez problémů, ale ve chvíli, kdy na císařský řez už bylo pozdě a na kleštový porod příliš brzy, se porod zastavil a ozvy

dětského srdíčka utichly. Maminka postřehla neklid v sále, pochopila nebezpečí a prosila otce Ladislava o pomoc. Tvrdí, že zaslechla jasný stručný povel: „Stoupni si!“ Nikoho se neptala, stoupla si, změnou polohy se porod znovu rozeběhl a za chvíli byl zdravý Karlík na světě. Měla snad ta maminka halucinace?

Smírná peší pouť Ladislava Kubíčka

V sobotu v blízkosti data 11. září vycházejí od jeho hrobu v Kunštátě na Moravě poutníci na smírnou pouť. Cestou se modlí, zpívají i zpovídají se a k večeru doputují do Sloupu v Moravském krasu. Tam pouť, která nese Ladislavovo jméno, vyvrcholí mší svatou za obrácení českého národa. Skupina poutníků se rok od roku zvětšuje. Ačkoliv je zcela přirozené, že člověk „sejde z očí, sejde z myslí“, lidé na otce Ladislava nezapomínají. A řada z nich tvrdí, že ani on na ně nezapomíná. A že jim pomáhá podobně, jako jim pomáhal za svého pozemského života.

Marie Svatošová (upraveno) ■

Měla snad ta maminka halucinace?

Foto: Flickr, nagobe (CC BY 2.0)

O Samuela se nám postaral otec Ladislav

Ráda bych se s vámi podělila o zkušenost s „Božím zásahem“ v životě naší rodiny a jsem přesvědčená, že se o to postaral P. Ladislav Kubíček.

Je tomu už víc jak čtyři roky, kdy jsme zatoužili s manželem po miminku. V té době jsme měli již čtyři děti. Prvorozenného Šimona, dvojčata Gábinku a Dominika v pěstounské péči a nedávno přijatou pětiletou Kristýnku, která byla ze začátku pěkný oříšek. Možná i díky Kristýnčině náročnosti jsme zatoužili po vlastním děťátku. Lékaři tomu ovšem nebyli příliš nakloněni, protože jsem měla za sebou již pět samovolných potratů. Nicméně nás poslali na vyšetření, kde se zjistilo, že přirozenou cestou dítě počít nemůžeme. Bylo nám doporučeno umělé oplodnění. Byl to pro nás šok! Ale porvat jsme se s tím museli sami. Tenkrát jsem si vzpomněla na otce Ladislava Kubíčka, u kterého jsem byla několikrát u svátosti smíření. Vždy na mě působil optimisticky, i když jsem si vylévala srdíčko se svými zdravotními problémy. Začala jsem se modlit na přímluvu otce Ladislava o zázrak, abychom se ještě dočkali dítěte. Asi Pán Bůh zná moji vytrvalost a nezkoušel mě přesprávit. Za tři týdny jsem se dostavila k paní doktorce a ta s údivem potvrdila, že jsem těhotná.

Ale náš příběh nebyl až tak poetický. Snad proto, že máme v nebi přímluvce P. Kubíčka, který byl mimo jiné také gynekolog. Hned od začátku jsem ležela v nemocnici na kapačkách. Doma mě čekaly děti a z toho tři prvňáčci, kteří mě potřebovali. Manžel i já jsme se sna-

Foto: Flickr, capturebychelsea (CC BY-NC-ND 2.0)

žili všechno ustát. Když už to vypadalo nadějně, že se dítě ve „zdraví“ dočkáme, tak se mi v šestém měsíci začala odlučovat placenta! A nejen dítě, ale tentokrát i já jsem měla namále. Opět jsem prosila otce Ladislava o přímluvu a strávila zase dva měsíce v nemocnici. Konečně jsme se všichni dočkali našeho vytouženého chla-

pečka, který se ve zdraví narodil. Když jsme pro syna vybírali jméno, napadlo nás i Ladislav. Ale od toho jsme nakonec upustili a malý dostal jméno Samuel – „Bohem darovaný“, a že je to na Ladislavovu přímluvu, tím jsme si jistí.

Kateřina Slavíková, Kunštát ■

MUDr. Ladislav Kubíček s kolegyněmi sestrami v Jihlavě, 1951

Foto: archiv rodiny

A nejen dítě, ale tentokrát i já jsem měla namále. Opět jsem prosila otce Ladislava o přímluvu.

Tak žádný strach!

„Tak jen víc proživej svou důstojnost křesťana!“

Jako pastýř a vyhledávaný duchovní rádce míval otec Ladislav Kubíček neuvěřitelně široký záběr vždycky. Až do své smrti byl neustále v čilém osobním i korespondenčním styku s několika tisíci lidmi!

- ✓ „Přijímat s radostí a s vděčností každé ponížení je cennější, než klást nějaké kytičky ke kříži. Tak se snaž dál. Jak to bude krásné, až se o Tobě lidé v okolí budou vyjadřovat: Tu nic nedovede vyvést z dobré nálady!“
- ✓ „I když si člověk ledacos nadrobil sám svou chytrostí, jakmile se vrátí do Otcova náručí a znovu mu upřímně řekne, že chce plnit jen a jen Jeho vůli, tak je zase všechno v pořádku. Otec má pro nás vždycky krásný plán, třeba i v rámci našeho původního zpackání. Tak žádný strach!“
- ✓ „Vždycky budou součástí našeho života zkoušky, ponížení, pokušení, podrazy, ale i pochvaly s pokušením pýchy – tím vším se neobíráme! Řídíme se jen a jen vůlí Boží, a když uděláme něco špatného, hned se Kristu Pánu omluvíme a zase věrně sloužíme. Když se nám něco podaří, tak mu to věnujeme a poděkujeme a taky se už k tomu nevracíme.“
- ✓ „Obtíže v duchovním životě jsou právě příležitostmi nést kříž a moci něco obětovat za duše kolem sebe. Kdyby to bylo snadné, neměla bys možnost žádný kříž nést. Tak plň své povinnosti, i když se Ti nechce.“
- ✓ „Člověk může nést kříž a nemusí přitom být vůbec nadšený. Může ho prostě nést, protože ví, že je to vůle Boží. Čím je to těžší, nepříjemnější a bez citového doprovodu, tím je to cennější a Pánu Bohu milejší. A když se vůlí přinutíte k úsměvu, bude to ještě cennější.“
- ✓ „Kdyby alespoň všichni křesťané pochopili krásu a cenu mše svaté, hned by to vypadalo na světě jinak! Važme si výsad, které jako děti Boží máme!“
- ✓ „Jestli se ti daří hezky rozjímat 5 až 10 minut, tak to úplně stačí. Duch Svätý nám může podstatné věci říct během minuty. Zbytek času by bylo dobré prožívat v radostné náladě v přítomnosti Boží, s děkováním za výsledek rozjímaní a s prosbou o sílu k jeho uskutečňování.“

Výběr z dopisů P. Ladislava Kubíčka
připravila Marie Svatošová ■

Proč nevěří v Boha?

Foto: Flickr, Great Beyond (CC BY-NC-SA 2.0)

„Ateismus není ani dědičný, ani nakažlivý,“ řekl ještě jako benátský patriarcha Jan Pavel I. Důvody, proč lidé nevěří v Boha, je dobré je znát, a to hned ze čtyř důvodů:

1. Lépe takové lidi pochopíme.
2. Zvláště u mladých můžeme účinněji nevěře předcházet.
3. Známe-li diagnózu, začíná se otvírat cesta k léčbě.
4. Víme, na co si dát sami pozor, protože kdo z nás si může být do budoucna stoprocentně jistý sám sebou...

Určitě nejsem jediný, kdo se častěji zamýšlí nad tím, jak je možné, že existují lidé, kteří odmítají Boha. Vždyť touha po Bohu je vložena do každého lidského srdce, a jak říká svatý Augustin: Nepokojné je naše srdce, Bože, dokud nespočine v Tobě. Avšak člověk může, slovy

katechismu, toto hluboké životní spojení s Bohem zapomenout, popřít je, dokonce je i výslovně odmítnout (KKC 29).

Díky probíhajícímu šestiletému cyklu nedělních homilií *Učící se církev*, vyhlášenému Českou biskupskou konferencí (viz www.cirkev.cz/res/data/015/001870.pdf), objevuji další a další skutečnosti, které jsem sice znal nebo tušil, ale které nově mohou zazářit svou jasností. O jeden z takových objevů bych se rád nyní rozdělil. Zjistil jsem, že *Katechismus katolické církve* v článku 29 vypočítává sedm příčin, proč někdo odmítá Boha. Nazval bych je „pilíře nevěry“. Jsou to tyto:

1. Vzpouza proti přítomnosti zla ve světě

Mnozí lidé jsou bolestně zasaženi nespravedlností, bolestí, tragédií a říkají: „Kdyby Bůh byl, tak by nebyly války, katastrofy, to či ono zlo nebo nespravedlnost...“ Jak odpovědět na tyto námitky? V odpovědi je třeba rozlišit zlo morální (nespravedlnost, křivdy – prostě hřích) a zlo fyzické (nemoc, bolest, katastrofy, utrpení).

Dokud žijeme, ještě je šance! – To je dobré říci i lidem ve svém okolí.

Především za nespravedlnost, křivdy, války a jakékoli další morální zlo nikdy nemůže Bůh, ale lidé, kteří jednají proti jeho zákonům. Bůh nikdy nechce, a ani nemůže chtít morální zlo, nespravedlnost a hřích. Ale ve své lásce a úctě k člověku mu nebere svobodu. Ani ji člověku nemůže brát, pokud z nás chce mít své přátele a ne jen dobře ovládané otroky. Přitom však máme jednu velkou jistotu: Bůh by ve své lásce nikdy nedopustil nějaké morální zlo, nějakou nespravedlnost či křivdu, kdyby ji ve své všemohoucnosti nedokázal obrátit ve zdroj dobra a požehnání – a to i pro toho, ▷

Hlavní město Haiti zničené zemětřesením

Foto: Wikimedia Commons, Marcello Casal Jr/Abbr (CC BY 2.5)

komu se ta nespravedlnost děje. Toho si již před dvěma tisíciletími všiml ve svém vlastním životě svatý Pavel (a měl hodně nepřátel, kteří se mu snažili velmi ubližovat), když napsal: „...těm, kteří milují Boha, všechno napomáhá k dobrému.“ (srov. Řím 8,28)

Co se týká fyzického zla (nemoc, postižení, bolest, smrt...), je situace ještě složitější. Na jedné straně i zde věříme v určitou spojitost s hříchem a odvrácením člověka od Boha (s odvrácením lidí od Boha již na samém začátku lidských dějin – ale to by bylo na samostatný článek). Připouštíme však možnost, že právě i v důsledku odvratu od Boha je naše uvažování poněkud posunuté. Že často nehodnotíme tyto věci z celkového pohledu – tedy i z pohledu věčnosti a zapomínáme na Ježíšova slova: „...co prospěje člověku, když získá celý svět, ale ztratí svou duši?“ (Mk 8,36) A tak jsme často přesvědčeni, že zdraví nebo dlouhý život jsou hodnoty samy o sobě, a nemoc a smrt považujeme za neštěstí. Jenže smrt, která nás zastihne v tom nevhodnějším okamžiku pro vejítí do věčnosti, může být velkým darem, přestože je to třeba velmi záhy. A vážná nemoc nebo úraz může být příležitostí, abychom si uvědomili, jak sice snadno, ale bez cíle a nadarmo zatím uplývá náš život. Známe řadu lidí, kteří mohou potvrdit, že nebyť fyzického utrpení,

které na ně dolehlo, ztratili by možná celou věčnost.

Ti, kteří říkají, kdyby Bůh byl, tak by jednal tak a tak, se staví jakoby nad něj a chtějí by Boha utvářet podle svých představ. Ale zapomínají, že nám nepřísluší se nad Boha vyvyšovat. On je Stvořitel, my jsme tvorové, on je Pán Nejvyšší, Neomezený a Svrchovaný. Co je člověk, že na něho pamatuješ? – ptá se žalmista (Žalm 8,5). Nemusíme mít ale strach. I když Bůh často jedná jinak, než jak bychom mu my „poradili“, není to proto, že by byl horší než my, ale proto že nás nekonečně převyšuje v moudrosti i lásce.

2. Neznalost

Kdo nezná učení víry, kdo nemá osobní zkušenost s Pánem Bohem, snadno víru a Pána Boha odmítne. Platí ale i opak. Kdo dostane pravdivé informace, kdo zažije sílu modlitby, kdo udělá zkušenost s Bohem, ten je připraven s radostí cestou víry jít. Všechno totiž začíná už u představy Boha. Čím víc ho poznáváme jako toho, který je nejvyšší Láskou, ten, kdo je hoden naší nejvyšší úcty, kdo je naším osobním nejbližším Dobrodincem a Vykupitelem, tím víc pak roste i náš osobní vztah k němu a můžeme zakoušet, že je nám velmi blízko.

Neznalost je v naší době v tomto směru velmi rozšířená. Začíná už u dětí.

Předávání víry je také záležitostí lásky, protože jestliže jsem poznal něco jako velkou hodnotu, pak mám zájem, aby i ostatní mohli tento poklad nalézt.

Před Vánocemi jsem si prošel všechny třídy na základních školách, které mám ve svých farnostech, a dětem jsem promítl několik obrázků, které k tomuto účelu připravilo Biskupství brněnské. Zároveň jsem jim povyprávěl o narození Ježíše Krista. Překvapilo mě, že některé děti z nižších stupňů tvrdily, že o tom ještě nikdy neslyšely, a vůbec nevěděly, proč se slaví Vánoce. A některé mají i dost zbožné babičky. Ze strany věřících totiž někdy schází zájem o předávání víry.

Neznalost se projevuje i u dospělých. Někteří zakrněli ve své dětské víře, kterou neobohatili o adekvátní poznatky. Ve kterém oboru vám budou stačit poznatky ze čtvrté třídy? Člověk se musí vzdělávat celý

život! A tak důležitá věc, jako je víra, by měla být výjimkou?

Jsou ale i lidé, kteří čerpali z takových zdrojů, že mají sice bohaté vědomosti, ale vzdálené od pravdy. A právě zde je velká výzva pro věřící, aby sami pravdu nejen znali, ale také dokázali předávat dál a obhájit ji proti různým námitkám a zkresleným představám. Předávání víry je také záležitostí lásky, protože jestliže jsem poznal něco jako velkou hodnotu, pak mám zájem, aby i ostatní mohli tento poklad nalézt. Nemluví zde o nucení k víře, ale o předávání pravdy, která nechává druhému svobodu, ale zároveň živí jeho rozum, aby mohl dorůst ke správným závěrům.

3. Lhostejnost

Známe i ze všech jiných oblastí, že pokud někdo nechce, je to horší, než když nemůže. Člověk je lhostejný k tomu, co se ho netýká, od čeho nic nečeká, v čem nevidí žádnou hodnotu. Otec Michal Pořízek, spirituál bohoslovců v Olomouci, vyprávěl, jak se zamýšlel nad dětmi svých příbuzných, které navštívil o dovolené. Když řekl: „Půjdeme na koupaliště,“ děti byly hned v plných přípravách a už se těšily. Proč? Protože věděly, že jde o něco lákavého a krásného. Měly už s tím zkušenost...

Foto: Flickr, Scott Ableman (CC BY-NC-ND 2.0)

Lhostejnost těch, kdo nepřijímají víru, může být spojena i s tím, že se doposud nesetkali s autenticky prožívanou vírou nebo s někým, kdo by byl sám vírou tak nadšen, že by jeho nadšení bylo v dobrém slova smyslu nakažlivé. A zde opět máme my věřící dluh. Kdyby z našeho života bylo víc poznat, jak obrovskou hodnotou pro nás víra je, ubylo by lhostejných v našem okolí a lidé by se začínali víc na Boha ptát a hledat ho.

4. Starost o svět a bohatství

Setkáváme se s tím všude kolem nás, a dokonce i my sami dáváme často přednost honbě za tím, co nabízí svět: slávu, moc, peníze, prožitky. Celá společnost kolem nás je tak nastavena. Proto bývá tak snadné zapomenout na to, že zde na zemi ještě neprožíváme vrchol, pro který jsme stvořeni, že se tady nemáme zabydlet natrvalo. Lidé přehlédnou za množstvím darů dárce. Žijí pak ve velkém omylu.

K tomu bych přidal jednu vzpomínku. Nedávno jsem před křtem dítěte vysvětloval jeho rodičům, proč je dobré chodit v neděli na mši svatou. Všechno dobře chápali, akorát na závěr mého výkladu ta dobrá máma konstatovala: „My nemáme čas jít v neděli na mši svatou.“ Spontánně jsem se jí zeptal: „A větší lež už neznáte?“ A ona stejně spontánně odpověděla: „Ne.“ A měla pravdu. Ještě jsme se pak tomu společně zasmáli. Když tvrdíme, že nemáme chvilku času na toho, který nám dal všechen čas, tak to je skutečně lež. Samozřejmě, čas nebyl a není a nebude... Platí, že si ho musíme udělat. Zvláště na Pána Boha a věci víry. Tak jako si ho děláme na další důležité i méně důležité věci.

5. Špatný příklad věřících

Lidé slabší ve víře snadno zapochybují, když vidí věřícího – a zvláště takového, který je v Církvi na viditelném místě –, že nežije důsledně podle poznání pravdy víry. Takové pohoršení může být nebezpečné. Proto je třeba, abychom svým životem nevydávali „antisvědectví“.

Jako kněz si častěji uvědomuji, že mě posvátný dar kněžství zavazuje k tomu, aby můj život co nejvíc odpovídal ▷

Foto: Flickr, loops (CC BY-NC-ND 2.0)

Foto: P. Krystof/Dašek

Je důležité, abychom lidi kolem sebe viděli jako ty, kdo hledají Boha, rozpoznali záblesky jejich dobré vůle a pomohli jim nacházet důvody pro přijetí víry.

důstojnosti, kterou jsem nezaslouženě přijal. To však platí v určité obměně o každém pokřtěném.

Někteří se ovšem na nedostatky křesťanů jen vymlouvají a hodí se jim každá záminka. Hledají chyby na věřících, aby si mohli obhájit svůj životní postoj. Živě se mi vybavuje příklad jednoho starého bratra komunisty, který měl toto téma zvláště propracované. Pokaždé, když jsme v rozhovoru přišli k tomuto tématu, začínal své dlouhé litanie vyjmenováváním chyb svých zbožných sousedů a vykřikoval: „Ti svatí, ti svatí...“ Jenomže tvrzení, že „Vonásek to dělal taky a víc...“, nebylo omluvou ani ve školce, ani ve škole – dokonce ani ve straně ne – a nebude to omluvou ani před Pánem Bohem. Dotyčný bratr už dnes není mezi námi, a tak to nyní už jistě dobře ví. Snad na to nepřišel až příliš pozdě...

6. Nepřátelská učení

Je zajímavé, že katechismus tento důvod, proč lidé nevěří v Boha, vyjmenovává až na šestém místě. Jsou věřící, kteří by za vším mírně odlišným hledali hned něco nepřátelského a někdy až zbytečně podezřívají. V tomto směru se mi líbí postoj pana arcibiskupa Dominika Duky,

který nám jednou připomněl důležitost slov Pána Ježíše: Kdo není proti nám, je s námi. (Mk 9,40) Nehledejme nepřátele, ale přátele!

Přesto nepřátelská učení existují. A je třeba před nimi varovat. Dřív bývaly některé knihy označovány jako *Libri prohibiti*. Dnes se předpokládá, že každý by měl sám použít rozum a zdravý úsudek ke správnému rozlišení. K tomu je ale potřebné znát v první řadě do hloubky svou vlastní víru. Někteří se odvolávají, že je potřeba poznat všechno... Správný postoj je, že nejprve mám znát svou vlastní víru a být v ní pevný, a teprve potom je možno bádát jinde. A je dobré stále vědět, proč to dělám – například abych díky svým znalostem někoho jiného od škodlivého učení uchránil.

Moudrý člověk tato učení nenechává vstupovat do svého života. K této souvislosti se váže heslo, které říkáme s dětmi: „Soudek medu, kapka jedu, v tomhle s vámi nepojedu.“

7. Strach hříšníka před Bohem

Někteří Boha odmítají proto, že jejich představa o Bohu nepočítá s Božím milosrdenstvím. Nevěří, že by Bůh mohl být vůči nim tak dobrý a odpustil jim. Jedná

se o velmi nebezpečný stav, který může vyústit až do zoufalství a beznaděje. A zde opět platí, že je důležitá pravdivá představa o Bohu, který je sice spravedlivý, ale zároveň také milosrdný. Není žádný hřích, který by Bůh nebyl ochotný odpustit, pokud svého provinění upřímně litujeme a o Boží odpuštění stojíme. Dokud žijeme, ještě je šance! – To je dobré říci i lidem ve svém okolí.

• • •

Známe-li diagnózu, začíná se otevírat cesta k léčbě. Záměrně používám lékařskou terminologii. Nevěřit je skutečně pro člověka něco nepřírozeného – něco, co není v pořádku, podobně jako nemoc. Vždy mě ale oslovoval Jan Pavel I., který ještě jako benátský patriarcha řekl: „Ateismus není ani dědičný, ani nakažlivý.“ To je pro všechny dobrá zpráva!

Bůh nepřestává každého hledat a volat. Chce totiž, aby každý člověk byl šťastný. Zde je důležité místo nás věřících, abychom lidi kolem sebe viděli jako ty, kdo hledají Boha, rozpoznali záblesky jejich dobré vůle a pomohli jim nacházet důvody pro přijetí víry. Kdo je takto vnímavý, najde mnoho možností, jak lidem kolem sebe pomoci k poznání Boha. Nikdy však nezáleží pouze na nás samých a na naší lidské snaze – vždy je totiž tím nejdůležitějším Bůh. Pokud si tuto skutečnost uvědomujeme, má se to projevovat i tím, že se za své bližní intenzivně a vytrvale modlíme a vyprošujeme jim milost víry.

P. Marek Dunda ■

A pravda vás osvobodí
související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus?

Člověk může být definován jako bytost náboženská...

Avšak člověk může hluboké životní spojení s Bohem zapomenout, popřít je, dokonce i výslovně odmítnout. Takové postoje mohou pocházet z nejrůznějších příčin: ze vzpoury proti přítomnosti zla ve světě, z náboženské neznalosti nebo lhostejnosti, ze starostí o svět a bohatství, ze špatného příkladu věřících, z myšlenkových proudů nepřátelských vůči náboženství a konečně ze sklonu člověka hříšníka skrývat se ze strachu před Bohem a utíkat před jeho voláním.

Srov. *Katechismus katolické církve, Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří, 2001.*

„Svět i člověk dosvědčují, že nemají v sobě ani svůj původ, ani svůj poslední cíl, ale že mají účast na samém Bytí, které nemá ani začátek, ani konec,“ říká Katechismus katolické církve. A co o tom říkají velké osobnosti nejruznějších epoch lidských dějin?

Velcí o Tom, který je převyšuje

Michelangelo Buonarroti: *Pieta*, 1499

Foto: Flickr, rachel_titriga (CC BY-NC-ND 2.0)

„Všem lidem je vštípena víra v Boha. Lžou ti, kteří říkají, že nevěří v Boha, neboť zatím, co tě ve dne o tom ujišťují, v noci a o samotě pochybují o tom, co ti řekli.“

Lucius Annaeus Seneca
(4 př. Kr.–65 po Kr.), římský filozof

„Vím a jsem hluboce přesvědčen o tom, Bože, že všechno, co děláš, je dobré. Nemohu o ničem přemýšlet ani usuzovat bez toho, aniž bys Ty neměl na tom svou účast!“

Kryštof Kolumbus (1451–1506), objevitel Ameriky

„Umělče, ty pokračuješ v tom, co Bůh začal! Proto se snaž rozmnožovat ne díla lidských rukou, ale věčné výtvořky rukou Božích!“

Leonardo da Vinci (1472–1519), malíř, sochař, architekt, vynálezce

„Slunce je jen Boží stín!“

Michelangelo Buonarroti (1475–1564), malíř, sochař, architekt a básník

„Málo filozofie vzdaluje od Boha, hodně filozofie přivádí k němu!“

Francis Bacon, baron z Verulamu
(1561–1626), filozof

„Rozumu se právem příčí myšlenka, že všechno se děje náhodou. Dvě skutečnosti naplňují mysl obdivem a úctou: hvězdná obloha nad námi a morální zákon v nás!“

Immanuel Kant
(1724–1804), filozof

„Okno nebo křídlo motýla stačí rozdrtit popírače Boha.“

Denis Diderot (1713–1784), osvícenský filozof

„Neváhám říci, že jsem o existenci Boha více přesvědčen než o naší přítomnosti v této místnosti. Žádné lidské dílo – jakkoliv veliké – nebude mít úspěch, jestliže nebude mít jasně náboženský základ.“

Mahátma Gándhí (1869–1948), myslitel a osvoboditel Indie

„Přírodovědci chtěli spatřit Boha tváří v tvář. Jelikož to není možné, tvrdily jejich exaktní vědy, že Bůh neexistuje. Oč skromnější jsme se stali my přírodovědci dnes! Pokorně se skláníme před nadměrně Velkým, před úžasně Mocným, před věčně neviditelným, před vždy Nepochopitelným.“

Max von Laue (1879–1960), fyzik, nositel Nobelovy ceny

Připravil P. Pavel Zahradníček OMI ■

Pramen: Frankenberger, Ernst. *Gottbekenntnisse grosser Naturforscher*. Leutesdorf; Johannes-Verlag, 1994.

„Umělče, ty pokračuješ v tom, co Bůh začal!“

Leonardo da Vinci

Syn Hamásu

Mosaba Hassana Yousefa bychom mohli nazvat „korunním princem“. Jeho otec Šejch Hassan Yousef patří k zakladatelům a vůdcům palestinského Hnutí islámského odporu – Hamás. Tato organizace má za čtvrt století svého působení na svědomí bezpočet bombových atentátů a dalších teroristických akcí. Mosab je nejstarším synem, což má v arabském světě mimořádný význam. Jednali s ním jako s otcovým nástupcem. Jeho křest byl šokem.

Mosab Hassan Yousef

Nepokoje v Jeruzalémě (vlevo), záběr z palestinské demonstrace (nahore), palestinské rakety Kásam odpálené do Izraele (dole)

Od nenávisti k lásce

Nenávist

V roce 1996 bylo Mosabovi Hassanu Yousefovi 18 let. Už jako kluk házival kameny po autech židovských osadníků. Nyní toužil Izraelce zabít. Nenáviděl je. A věřil, že tak pomůže spravedlivé věci.

Stačil však jeden neopatrný telefonát jeho přítele Ibrahima – krátká zmínka o zbraních, které si oba mladíci právě pořídili. Hovor zachytila izraelská bezpeč-

nostní služba Šin Bet – z mobilu totiž jeho otec nedlouho před tím hovořil s Jásirem Arafatem. Několik dní na to byl Mosab zatčen na izraelském kontrolním stanovišti nedaleko města Ramalláh na Západním břehu Jordánu.

Převezli ho do podzemí vyšetřovací věznice Moskobiye v Jeruzalémě. Ve své autobiografické knize *Syn Hamásu* označuje Mosab toto místo jako „jatká“. Řadu

dní strávil připoutaný na nízké židli tak, že se nemohl narovnat. Přes hlavu měl přetaženou smrdutou kapuci. Mohl jen slyšet vzdechy a nárek těch, kteří byli v místnosti s ním – mužů, o kterých izraelská bezpečnostní služba Šin Bet věděla, že se podobně jako on podíleli na přípravě, nebo dokonce na uskutečnění nějaké teroristické akce. Když se Mosab pokusil někoho z vězňů kolem sebe oslovit, dostal ránu přes hlavu.

Mapa Izraele s autonomními a spornými teritorii

Izraelec zraněný při útoku raketou Kásam (dole), nahoře zbytky těchto raket odpálených na město Sderot

Jen dvakrát denně ho odvádzali a odvedli do cely – na toaletu a jídlo. Na obojí měl dvě minuty. Pak opět kapuci přes hlavu a připoutání k nízké židli. Jediným narušením tohoto stereotypu byly občasné výslechy: „Řekni, co víš...!“ Nenávisť k Izraelcům, kterou v sobě nosil, se tak ještě znásobila. Rozhodl se na oko přijmout nabídnutou roli izraelského agenta – a jednou, až pronikne do prostředí Šin Bet, jí využít k pomstě.

První pochybnosti

Pro Šin Bet to byl úžasný „úlovek“. Izraelské tajné služby nikdy předtím do svých služeb nezískaly někoho tak významného, jako je nejstarší syn jednoho z vůdců Hamásu. Aby nevzbudili podezření, dohodli se s Mosabem, že bude za svou činnost na krátkou dobu odsouzen a po návratu z vězení ho kontaktují.

Pobyt ve věznici – vlastně se jednalo o vězeňský tábor – nebyl příjemný, ale Mosab byl synem jednoho z vůdců

Hamásu a ve vězení vládly „organizace“. Mosab byl v části, kterou tvrdě ovládali členové Hamásu – jeho předáci měli i „tajnou policii“ působící mezi vězni. Zarazilo ho, s jakou krutostí Hamás vystupoval vůči členům vlastní organizace. Ve vězení vládli strach – ne před izraelskými vojáky, kteří vězení hlídali, ale před lidmi z vlastní organizace, kteří ovládali životy spoluvězňů pomocí výhrůžek a násilí. Mosab byl svědkem daleko krutějšího mučení, než bylo to, které poznal při vyšetřování. Izraelci ho mučili, aby se dozvěděli informace, které pomohou zachránit životy, ale zde šlo jen o rozsévání strachu, který umožní ovládat. Poprvé si uvědomil, že Hamás má i jinou tvář než tu, jakou od mládí vnímal díky svému otci, mimořádně čestnému a nezištnému člověku... Začal poznávat tvář pokřivenou sobectvím, touhou po majetku a moci, bezohlednou a krutou.

Otcův vzor

Byly to ale jen první kapky pochybností. Islám byl pro něj stále spojen především se vzorem jeho otce Šejcha Hassana Yousefa. O něm píše: „Islám – to byl pro mě především můj otec... Nikdy neproměškal čas určený k modlitbě. I když přišel domů pozdě a sebevíc unavený, často jsem slyšel, jak se uprostřed noci modlí a prosí Alláha. Byl skromný, choval se

Začal jsem se ptát: „Proč bych měl tyto lidi zabít?“

laskavě a pozorně vůči mé matce, svým dětem, a dokonce i k lidem, které vůbec neznal.“

Loai

Když ho dva měsíce po propuštění z vězení vezli k prvnímu setkání s důstojníkem izraelské zpravodajské služby Šin Bet, očekával, že dostane zbraň a jeho úkolem bude zavraždit někoho v řadách Hamásu. Zbraň plánoval použít proti Izraelcům. Chtěl se pomstít.

Místo zbraně dostal od Loai, důstojníka Šin Bet, jen finanční pomoc do začátku – po propuštění z vězení nebyl v lehké situaci. Při dalších setkáních následovala další „pomoc“ a přátelské rozhovory: o dějinách, právu, spravedlnosti. Ve své knize píše: „Šin Bet se nesnažil zlomit mou vůli a přimět mě k tomu, abych dělal špatné věci. Vlastně dělali všechno, co bylo v jejich silách, pro to, abych na sobě pracoval, stal se vzdělanějším a vnitřně silnějším... Začal jsem se ptát: ‚Proč bych měl tyto lidi zabít?‘ Zaskočilo mě, když jsem si uvědomil, že to vlastně už ani nechci.“

Už jako kluk házival kameny po autech židovských osadníků.

Palestinci na izraelském kontrolním vojenském stanovišti

Foto: Flickr, 2x Michael.Loedenthal (CC BY-NC-SA 2.0)

Izraelský buldozer ničí obydlí palestinského teroristy.

Foto: Picassa, Long Live Palestine (CC BY-SA 3.0)

Ozbrojenci z Hamásu

Pak mu Loai dal první velký úkol: vystudovat vysokou školu.

Setkání s křesťany

V roce 1999 se Mosab setkává s americkými turisty – misionáři jedné evangelikální křesťanské denominace. Začíná potají navštěvovat biblické hodiny. Dostává knihu Nového zákona v arabštině a angličtině. Slyší o odpuštění, o lásce, a to i k nepřítelům... Je to ještě jiný pohled, než jakému se naučil u svého otce i od svých nových židovských přátel. Silně se ho dotýkají Ježíšova slova: „Nesudte, a nebudete souzeni.“ (Mt 7,1) Vidí, jaký je to úžasný rozdíl mezi Ježíšem a Alláhem. Bůh je podle představ islámu velmi přísný – a arabská společnost následuje jeho příklad. Mosab ve své knize píše: „Bůh použil Šin Bet, aby mi ukázal, že Izrael není mým nepřítelem. A nyní vložil do mých rukou v tomto tenkém svazátku Nového zákona odpověď na ostatní mé otázky.“ V tuto chvíli ho ale čekala ještě dlouhá cesta, než Boží odpovědi porozumí.

Zelený Princ

Mosab Hassan Yousef pracoval pro Šin Bet cekem deset let (1997–2007). Měl krycí jméno Zelený Princ. Zelená je barva islámu. Princ proto, že byl nejstarším synem vůdce Hamásu. Není ani možné spočítat, kolika atentátům, sebevražděným útokům a vraždám židovských civilistů pomohly jeho informace zabránit. V roce 2001 pravděpodobně zachránil život i současnému izraelskému prezidentovi Šimonu Peresovi. Zachránil život také řadě atentátníků. Nejen tím, že jeho informace umožnily zmařit jejich sebevražedné útoky, ale především tím, že si pro předání informací vždy kladl podmínku, aby dotyční nebyli zabiti, ale jen uvězněni.

Jeho vlastní život byl často v ohrožení. Sám byl po dohodě s Izraelci několikrát uvězněn – to aby odvrátil podezření členů Hamásu, které by na něm jinak ulpělo.

Nejtěžší situace však pro Mosaba nastala tehdy, když se dozvěděl, že Šin Bet plánuje v zájmu bezpečnosti Izraele zabít

*Zarazilo ho,
s jakou krutostí
Hamás vystupoval
vůči členům
vlastní organizace.*

jeho otce Šejcha Hassana Yousefa. Aby mu zachránil život, souhlasil s jeho uvězněním – a sám šel dobrovolně do vězení s otcem, kterého miloval.

Křest a emigrace

Z toho, co viděl kolem sebe, si stále jasněji uvědomoval, že nepřítelem Palestinců není Izrael, ale zkorumpovaní palestinští vůdci, kteří násilí potřebovali pro své vlastní zájmy. Jen málokterý z nich byli čestní a nezištní jako jeho otec. Ale čím víc se přibližoval křesťanství, tím silněji si uvědomoval, že nestačí jen bojovat na správnější straně fronty. Bylo mu stále zřejmější, že skuteč-

Izraelský autobus po útoku sebevražedného atentátníka

Izraelský útok na školu OSN v Gaze, ve které se údajně skrývali palestínští teroristé (operace „Lité olovo“).

„Tak mnoho lidí mu vděčí za svůj život, a vůbec o tom nevědí.“

ným nepřítelem není ten, který stojí proti nám, ani ten, který je vedle nás, ale to, co je v nás: nenávisť a sobectví, neschopnost odpustit. A že Ježíš je někdo víc, než jen výjimečný učitel odpuštění a lásky. V roce 2005 se Mosab nechal tajně pokřtít. O dva roky později se rozhodl opustit svou zemi. Nezastavila ho ani nabídka, kterou mu přetlumočil Loai: „Izrael má velkou telekomunikační společnost. Dáme ti prostředky, abys na palestinských územích mohl vybudovat právě takovou. Budeš zajištěný...“ Odmítl a dál trval na tom, že chce zemi opustit. V roce 2007 k tomu dostal povolení a odletěl do USA.

Existuje naděje

Svůj příběh se rozhodl zveřejnit v knize *Syn Hamásu*. Vyšla v březnu roku 2010. Píše v ní: „...existuje naděje. Když jsem já, syn islámské organizace, která si dala za cíl zničení Izraele, došel do bodu, kdy jsem se nejen učil mít rád Židy, ale dokonce pro ně riskoval svůj život, pak existuje naděje.“

Čím víc se přibližoval křesťanství, tím silněji si uvědomoval, že nestačí jen bojovat na správnější straně fronty. Skutečným nepřítelem není ten, který stojí proti nám, ale to, co je v nás: nenávisť a sobectví, neschopnost odpustit.

Telefonát s otcem

V knize vypráví i o svém telefonátu s otcem, který již věděl o jeho křtu:

Jednoho dne mi zavolala má matka, se kterou jsem si od svého příjezdu do Ameriky každý týden telefonoval: „Tvůj otec je v Negevu. Do vězení propašovali mobily. Chceš s ním mluvit?“ Nemohl jsem tomu uvěřit. Nikdy by mě nenapadlo, že budu mít možnost hovořit s otcem dřív, než vyjde z vězení. Vytočil jsem číslo. Nikdo to nezvedl. Zavola jsem znovu. „Haló!“ Byl to jeho hlas. Sotva jsem byl schopen mluvit... „Chyběl mi tvůj hlas.“ „Jak se ti daří?“ „Mě se daří dobře. Ale nezáleží na tom, jak se daří mě. Jak se daří tobě?“ „Také dobře. Jsme zde, abychom promluvíli s vězni a uklidnili situaci.“ Bylo to jako obvykle. Jeho první starost patřila druhým lidem. A takový zůstane. „Jak se ti daří v USA?“ „Je to dobré. Píšu knihu...“ Každý vězeň měl jen deset minut na telefonát a můj otec by nikdy nevyužil své pozice, aby získal nějaké výhody oproti ostatním. Chtěl jsem s ním mluvit o svém novém životě, ale on nechtěl. „Je jedno, co se stalo,“ řekl mi, „jsi stále můj syn...“ Byl jsem šokován... Byl to neuvěřitelný člověk.

Následujícího dne jsem mu zavola ještě jednou. Bolelo ho přitom u srdce, ale naslouchal mi. „Musím ti prozradit jedno tajemství,“ řekl jsem. „Chci ti to říct teď, aby ses to nedozvěděl z médií.“ Řekl jsem mu, že jsem deset let pracoval pro Šin Bet. Že dnes je ještě naživu, protože jsem souhlasil, aby kvůli své ochraně šel do vězení. Že jeho jméno stálo úplně nahoře na jeruzalémské černé listině... Následovalo mlčení. Můj otec nic neříkal.

„Mám tě rád,“ řekl jsem konečně. „Vždy budeš mým otcem.“

V režii Pána dějin

Dějiny se často neodvíjejí způsobem, který bychom očekávali. Ubírají se po cestách nečekaných zvratů. Bůh, který je Pánem dějin, umí překvapit.

Před patnácti stoletími, když se pod tlakem barbarských kmenů rozpadala Římská říše, se mnozí domnívali, že je to ohrožení existence kultury a křesťanství. Opak byl pravdou. Nové národy se měly stát čerstvými nositeli víry i kultury. Byla to příprava středověku – doby vzepětí kultury napojené na bohatství křesťanského myšlení, doby univerzit, která položila základ, na němž stojí západní kultura, věda, ekonomika, právní řád, morálka, humanita, charita... (srov. T. E. Woods, Jr.: *Jak katolická církev budovala západní civilizaci*. Praha; Res Claritatis, 2008). Nositeli toho všeho se měly stát právě ty národy, které se zdály být pro křesťanství smrtelným nebezpečím.

Také dnes se mnohým zdá, že jedna etapa dějin končí, přicházejí nové národy... Najde se tak jako na začátku středověku dostatek těch, kteří věnují všechny své síly, ano i své životy, a předají těm, kteří přicházejí, křesťanskou víru a hodnoty? Tehdy to byl svatý Patrik mezi Iry, Bonifác ▷

Gonen Ben-Itzhak alias Loai (vlevo) s Mosabem Hassanem Yousefem

V červnu 2010 mu hrozilo vypovězení z USA a deportace zpět na Blízký východ, kde by ho čekala jistá smrt.

u Germánů, Cyril a Metoděj u Slovanů a s nimi tisíce dalších. Kdo dnes? Ty?

Příběh s otevřeným koncem

Na mnoho otázek neznáme v současnosti odpovědi. Můžeme se jen ptát: Jaký záměr má Bůh s islámem? Přijmou ti, kteří se k němu hlásí, jednou evangelium, Krista? A pokud ano, jak se to stane? Existuje názor,

Palestiniští skauti při církevní slavnosti

Foto: Picasa, Latin Patriarchate of Jerusalem (CC BY-NC-ND 3.0), Andres Bergamini

že se to nemusí dít sociologicky předvídatelnými cestami postupných konverzí a růstu. Že může dojít k nenadálému zvratu, který je dopředu nepředvídatelný – k obrácení několika osob, jejichž příklad a vliv rozhodne. Kniha *Syn Hamásu* – svědectví Mosaba Hassana Yousefa, prvorozeneho syna a předpokládaného nástupce jednoho z hlavních vůdců islámského teroristického hnutí, je v arabštině volně dostupná na internetu (viz www.sonoffhamas.com). Jaký bude účinek jeho svědectví? A nabízí se otázka: Kdo další z čelných představitelů islámu? Když se mohlo stát, že tento muž přijal Krista... Neboť u Boha není nic nemožného... (srov. Mt 1,37)

Uzavřen není ani Mosabův příběh. V červnu 2010 mu hrozilo vypovězení z USA a deportace zpět na Blízký východ, kde by ho čekala jistá smrt. Jeho vyprávění o spolupráci s izraelskou kontrarozvědkou Šin Bet soud neuvěřil a považoval syna jednoho z vůdců Hamásu za hrozbu pro bezpečnost USA. Stala se věc, kterou nikdo nečekal. Významný důstojník Šin Bet s krycím jménem Loai, se kterým Mosab deset let spolupracoval, odkryl svou totožnost (jmenuje se Gonen Ben-Itzhak) a přijel svědčit před americký

soud do San Diega. Mimo jiné vypověděl: „Mosab byl skutečný přítel. Každý den riskoval svůj život, aby zabránil násilí.“ Pomohl tak zachránit Mosabův život. Oplatil mu službu, kterou Mosab prokázal velkému množství Izraelců. Řekl: „Tolik lidí mu vděčí za svůj život, a vůbec o tom nevědí.“ A dodal: „Úžasné je, že žádnou z těch akcí nedělal kvůli penězům. Dělal věci, kterým věřil.“

Jak se bude odvíjet Mosabův příběh dál? Je mu teprve něco přes třicet let a hlásí se nyní k jednomu americkému evangelikálnímu křesťanskému společenství s názvem Barabbas Road Church. Cesta mnoha upřímně hledajících konvertitů do katolické církve vedla v minulosti i v současnosti právě přes jiná křesťanská společenství...

To jsou otázky, na které si můžeme odpovědi jen domýšlet. Nezapomeňme však, že Boží řešení bývají překvapivější než veškeré naše lidské odhady. A že Bůh v nich počítá i s námi!

Připravil P. Pavel Zahradníček OMI ■

Prameny:

Yousef, Mosab Hasan. Brackon, Ron. *Son of Hamas*. Vendor; Tyndale House, 2010. www.haaretz.com; sonoffhamas.com; wikipedia.org a další.

Nabízí se otázka: Kdo další z čelných představitelů islámu? Neboť u Boha není nic nemožného...

Foto: Flickr, Luke Robinson (CC BY-NC-SA 2.0)

„Pán můj a Bůh můj“

(Jan 20,28)

Pravdu o Nejsvětější Trojici nelze lidským rozumem plně proniknout, a proto tato pravda zcela přirozeně vyvolává pochopitelný odpor řady lidí. Podobně je tomu s božstvím Ježíše Krista. Velká část Židů tento fakt v Ježíšově době nedokázala přijmout. Muslimové tvrdí, že křesťané v tomto bodu Boží poselství překroutili. Racionalisté považují Ježíše za člověka, který byl teprve po čase prohlášen za Boha... Nebylo by jednodušší prostě zůstat u toho, že Bůh je jeden, a víc nezkoumat? Ano, možná by to bylo snazší, ale nebylo by to poctivé k Bohu, který nám zjevil pravdu o sobě. Bylo by to v rozporu s tím, jak se nám Bůh sám dal poznat. Nebylo by to pravdivé.

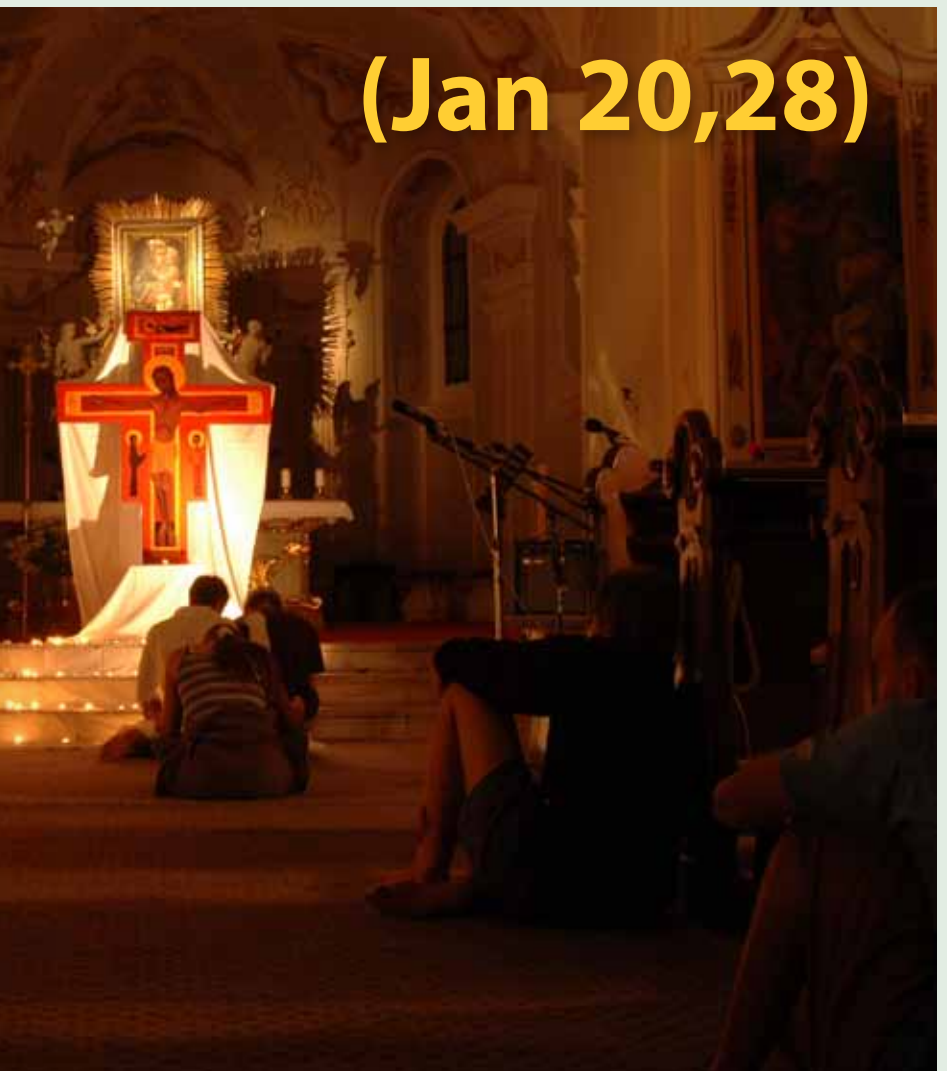

Foto: P. Krzysztof Dedek

Paradox: Židé přesvědčili svět o bohočlověku

Mezi Židy se říká, že hřích, nevěra, nebo dokonce odpadnutí se může přihodit každému. Jedno je však pro Žida nemyslitelné: aby považoval jiného Žida za Boha. To je bezprostředně spojeno s dějinami biblického zjevení, v nichž se těžce zkoušený židovský národ učil poznávat jediného Boha. Řekové měli své hrdiny, kteří se stali bohy. Egypťané prokazovali božskou úctu faraonům, podobně tomu bylo v Mezopotámii. Římsí císaři si nechávali stavět chrámy. Se zbožštěním lidí (*apo-*

theosis) se setkáváme i v Číně a jihovýchodní Asii. Na rozdíl od jiných národů bylo mezi Židy něco takového zcela nemyšlitelné. (Pozn. redakce: V křesťanství se ve skutečnosti také nejedná o žádné zbožštění člověka Ježíše, ale o to, že Bůh se stal člověkem!)

V této souvislosti je potřeba si položit několik otázek: Považoval se Ježíš za Boha? Je vůbec možné, že apoštolové, kteří byli Židé, začali hlásat evangelium – radostnou zprávu o Bohu, který se stal člověkem? A pokud ano, co je o této šokující pravdě přesvědčilo?

Pravda, která vždy patřila k víře Církve

Někoho by mohlo zmást, že dogma o Ježíšově božství bylo vyhlášeno teprve na nicejském koncilu v roce 325. Bylo by však velkým omylem myslet si, že teprve od té chvíle začala Církev v tuto pravdu věřit. Vyhlášení dogmatu (dogma znamená učení, názor, výnos) nijak nesouvisí s počátkem víry v nějakou pravdu, ale většinou s tím, že některá z pravd víry začne být v určité době masivně popírána a je potřebné zdůraznit, že se jedná o skutečnost, která vždy patřila k bohatství křesťanské víry. Slavnostní vyhlášení Ježíšova božství na nicejském koncilu v roce 325 tedy nepředstavuje „zavedení“ božství Ježíše Krista, ale je reakcí na jeho popírání, které se tehdy začalo rozmáhat. Přibližně od roku 318 totiž začal Ježíšovo božství odmítat konstantinopolský ▶

Janovo evangelium s četnými tvrzeními o Ježíšově božství bylo v Církvi známo a čteno již na začátku 2. století.

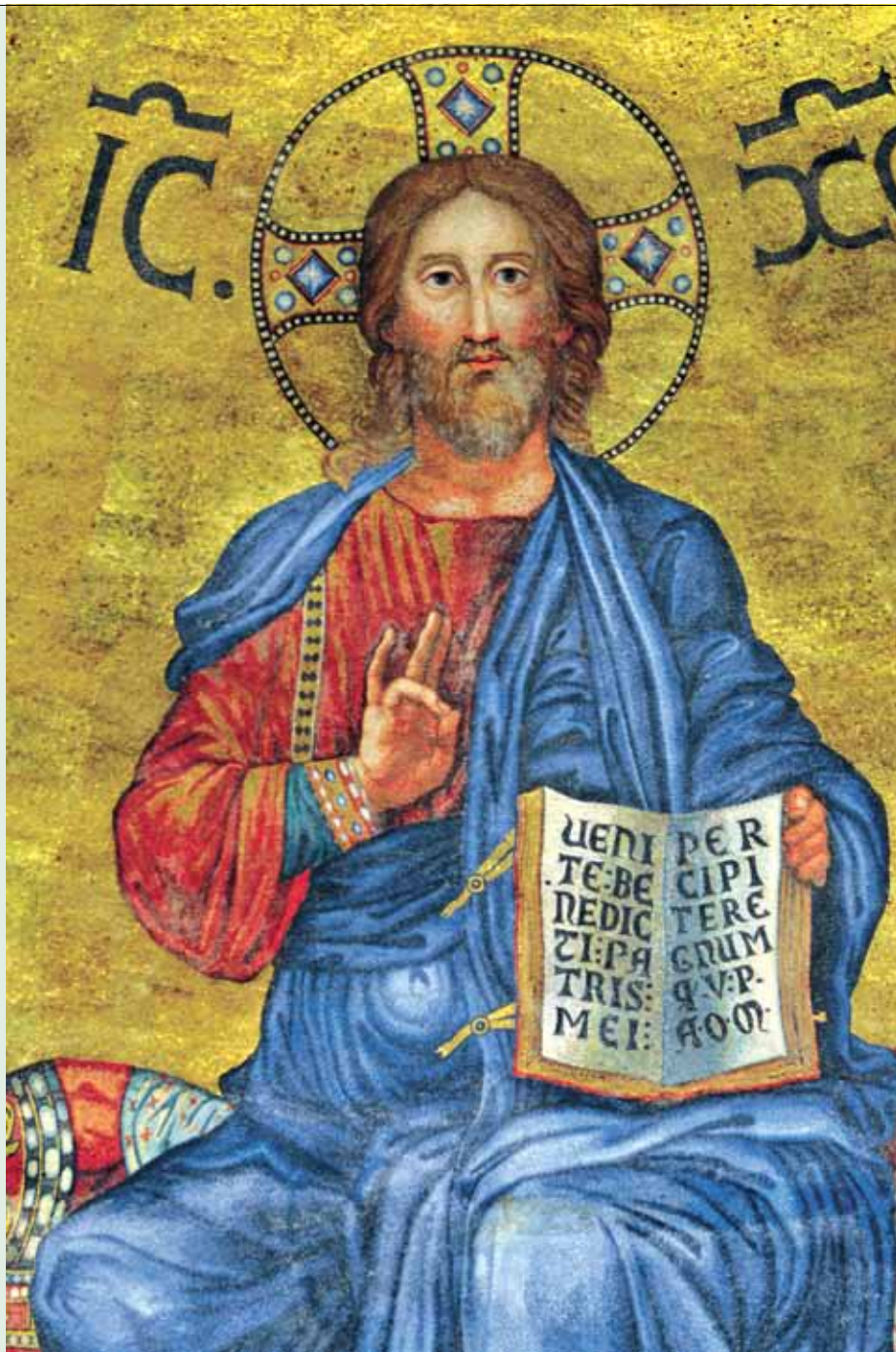

Foto: archiv MSI

„Očekávej toho, jenž je nad časem, bez času, neviditelný – pro nás viditelný –, jehož se nemožno rukou dotknout, jenž netrpí, pro nás však trpěl – jenž pro nás všechno podstoupil.“

*List Polykarpovi, Ignác z Antiochie
(kolem roku 107)*

kněz Arius a postupně získal na svou stranu celou řadu stoupenců. Podobně slavnostní vyhlášení velké řady dogmat o eucharistii a dalších svátostech na tridentském koncilu v 16. století nesouvisí

nijak se zavedením těchto svátostí, ale s jejich popíráním ze strany nově vznikajícího protestantismu.

Málokdo se dnes odváží zpochybnit existenci všeobecného přesvědčení

křesťanů o Ježíšově božství, jež panovalo na začátku 2. století v době, kdy ještě žili lidé, kteří osobně znali apoštoly, a byli dokonce jejich žáky. Důkazů je mnoho a jsou skálopevné, nezpochybnitelné. Chci uvést pouze několik nejvýmluvnějších.

Papyrus Rylands – svědek ze začátku 2. století

Důležitým svědkem víry v Ježíšovo božství na začátku 2. století je všeobecně známý takzvaný *Rylandsův papyrus*, označený podle mezinárodní klasifikace novozákonních rukopisů jako P⁵². Tento malý zlomek papýru pochází přibližně z roku 125. Byl nalezen v Egyptě před devadesáti lety a je nyní uložen v Rylandsově univerzitní knihovně v Manchesteru. Je popsán řeckými písmeny po obou stranách a tato písmena se přesně shodují s verši evangelia podle svatého Jana 18,31–33.35–38. Popisují Ježíšův proces před Pilátem. A to je velmi důležité! Nejde tedy o nějaké izolované Ježíšovy výroky nebo podobenství, které by mohly kolovat i samostatně. Dva dochované úryvky z líčení Ježíšova procesu (jeden na líci, druhý na rubu papýru), které se přesně shodují s dnešním textem Janova evangelia, dosvědčují, že v té době Janovo evangelium už existovalo a jeho texty měly tutéž podobu jako dnes. Dokonce muselo v této podobě existovat už o nějaké desetiletí dříve. Víme totiž, že Janovo evangelium nevzniklo v Egyptě, ale v Malé Asii – potřebovalo tedy určitý čas na to, aby se do Egypta dostalo.

Je významné, že se dochovala právě část zachycující Ježíšův proces. Důvodem tohoto procesu podle Janova evangelia bylo právě Ježíšovo božství: „Židé mu (Pilátovi) odpověděli: „My máme zákon, a podle tohoto zákona musí zemřít, protože dělal ze sebe Syna Božího!“ (Jan 19,7) Mimo to, když víme, že líčení Ježíšova procesu má (na rozdíl od textů podobenství či krátkých Ježíšových výroků, které mohly kolovat samostatně i před vznikem evangelia) význam až v rámci celého evangelia, musíme přijmout, že Janovo evangelium s četnými dalšími tvrzeními o Ježíšově božství bylo v Církvi známo a čteno už na začátku 2. století.

Dopis místodržitele Plinia císaři Trajánovi

Velmi důležitým svědectvím z pera člověka, který s křesťanstvím neměl nic společného, je dopis Plinia Mladšího, napsaný mezi lety 110 a 112 císaři Trajánovi. Plinius byl římským místodržitelem provin-

Tetragram Božího jména psaný starým hebrejským písmem (nahore) a tzv. kvadrátním písmem (dole)

Papyrus 8HevXIIgr, obsahující v řeckém textu tetragram Božího jména (písmena *jod-he-waw-he*) psaný starým hebrejským písmem

cie Bithýnie a Pontu (na území dnešního Turecka). Dochovaly se stovky jeho dopisů. Jsou očíslované a důkladně probádané. V listu X.96 píše císaři o rozmachu křesťanství ve své provincii. Zdůrazňuje, že je jím ohroženo velké množství osob nejen ve městech, ale i na vesnicích – mužů i žen nejrůznějšího postavení i věku. Píše, že ty, kteří byli udáni jako křesťané, nechal vyslyšet, a těm, kteří se přiznali, pohrozil trestem. Když dál vytrvali, dal je popravít. Některé křesťany (dvě otrokyně označované za jáhenky) dal mučít, aby se dozvěděl podrobnosti o křesťanství. Za hlavní charakteristiku křesťanů považuje v první řadě tuto skutečnost: „...celá jejich vina nebo pomýlení byla pouze v tom, že se scházeli v určitý den (tj. neděli) před úsvitem a zpívali střídavě píseň k počtě Krista jako boha.“

Ano, Plinius nebyl křesťan. Považoval za hloupost vyznání Církve, že Ježíš je Bůh. Ve svém listě však dosvědčil, že v době mezi lety 110 a 112 bylo první charakteristikou křesťanů to, že se pravidelně scházejí, aby chválili Krista jako Boha (viz text listu za tímto článkem).

Biskup jde na smrt a píše o „vtěleném Bohu“

Další důkaz ze začátku 2. století jsou listy svatého Ignáce, antiochijského biskupa. Ignác zaujímal postavení antiochijského biskupa přibližně od roku 69; musel osobně znát některé z apoštolů. Tradice uvádí, že byl jedním z učedníků svatého apoštola Jana. Kolem roku 107 byl zatčen a převážen na smrt do Říma. Tento podivuhodný člověk nacházel tváří v tvář jisté smrti slova útěchy pro bratry a povzbuzoval je k víře v Pána Ježíše. Cestou do Říma napsal Ignác sedm dopisů a každý začínal slovy: „Ignác, zvaný Teoforos“, což zna-

mená „ten, který nosí Boha“, čili hlásá Boha a jeho učení. V listech vyjadřoval víru v Kristovo božství i lidství a Církev poprvé nazývá „katolickou“ (všeobecnou): „Kdo patříte k Církvi, nečítejte nic bez biskupa. Nechť je za pravou Eucharistii považována ta, již koná biskup a ten, koho tím pověřil. Kde je biskup, tam ať je i lid, jako kde je Kristus, tam je i katolická církev (tj. všeobecná církev – pozn. red.)“ (list Smyrenským 8 – kompletní znění všech listů svatého Ignáce z Antiochie je v českém překladu na www.patrologie.fatym.com).

O Ježíšově božství mluví ne jako o něčem novém, ale naopak ho hájí jako starou pravdu proti těm, kteří ji nyní překrucují: „Někteří totiž podvodně a ošklivým způsobem překrucují Kristovo jméno. Nejednají správně vůči Bohu. Takovým se vyhýbejte jako dravé zvěři. Jsou to vzteklí psi, kteří potajmu koušou. Těch se varujte, protože těžko je lze vyléčit. Jeden je lékař těla i duše, zrozený i nezrozený, vtělený Bůh, ve smrti pravý život, narozený z Marie i z Boha, trpící a nyní již netrpící Ježíš Kristus, náš Pán.“ (list Efezanům 7) Pozoruhodné je, že pravdu o Ježíšově božství Ignác věřícím připomínal tváří v tvář své smrti, což jeho slovům dodává mimořádnou váhu.

Nomina sacra

Důležitým důkazem toho, že Ježíš byl ztožňován s Bohem, jsou v papýrech užívané zkratky Božích jmen, nazývané vědci *nomina sacra* – „svatá jména“.

Zavedení zvláštních znaků, o nichž platí úmluva, že znamenají z úcty nevyřčené Boží jméno Jahve, je velmi typické pro judaismus a židovskou mentalitu. Je známo, že už ve 3. století před Kristem Židé omezili vyslovování Božího jména a v Ježíšově době je pravděpodobně vyslovoval pouze velekněz, a to jedinkrát v roce, na Den smíření (hebrejsky *Jom kippur*). Proto když Židé četli úryvky z Písma svatého a modlitby, pokaždé museli Boží jméno *Jahve* nahradit jiným výrazem, například *Ha Šem* („Jméno“) ▷

nebo *Adonaj* („Pán“). Aby se vyhnuli náhodnému vyslovení jména, jasně odlišovali písemnou podobu tetragramu *jod-he-waw-he*, znamenající Boží jméno *Jahve*. Užívali například jiného typu písma nebo abecedy, což vidíme i na fotografii řeckého papýru s texty tzv. malých proroků, nalezeného u Mrtvého moře v Nahal Hever (papýrus 8HevXIIgr na předcházející straně). Jak v hebrejském textu, psaném pozdějším „kvadrátním“ písmem, tak i v řeckém bývá tetragram *jod-he-waw-he* psán starohebrejskou abecedou, užívanou ještě v době před babylonským vyhnanstvím. Každý, kdo text četl nahlas, automaticky nahrazoval Boží jméno zástupným *Ha Šem* nebo *Adonaj*.

Podobnou funkci – tedy vyjádření úcty – plní *nomina sacra* v řeckých křesťanských rukopisech. Termín *kyrios* (pán) mohl v kontextu znamenat „jakéhokoli pána“, ale zapsaný ve zkratce jako *KS* se mohl vztahovat pouze k Bohu a k Ježíšovi. Podobně termín *theos* mohl znamenat jakéhokoli boha (jako například v Sk 14,11 nebo 1 Kor 8,5), ale zápis *ThS* se vztahoval pouze a výlučně na jediného pravého Boha.

Samotný fakt zavedení zkratk *nomina sacra* čili „svatých jmen“ je veskrze židovský a plyne z přesvědčení prvního sto-

Co o sobě Ježíš říkal

- Jan 8,58:** „Dříve než byl Abrahám, já jsem.“
Mt 28,18: „Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi.“
Jan 14,9: „Kdo viděl mne, viděl Otce.“
Jan 10,30: „Já a Otec jedno jsme.“
Jan 14,6: „Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne.“
Mk 2,10: „Syn člověka má moc i odpouštět na zemi hříchy.“
Jan 11,25: „Já jsem vzkříšení a život.“
Mt 17,22–23: „Syn člověka bude vydán lidem do rukou. Zabijí ho, ale třetí den bude vzkříšen.“

letí o nezbytnosti písemně odlišovat Boží jméno. Vyskytuje se už v nejstarších rukopisech. Důležité je, že také jméno Ježíš bylo zapisováno zkratkou *IS* jako svaté jméno. Podobně i další označení používaná v souvislosti s Ježíšem: Syn, Kristus, Spasitel... Bez zajímavosti není ani to, že v pozdější době – od 4. století – se podobný zápis začíná vyskytovat i pro slovo „Matka“ – tam, kde označuje Bohorodičku Pannu Marii.

Text již z prvního století?

V roce 1994 získal velkou publicitu objev, se kterým přišel profesor Carsten Peter Thiede. Vědci disponují velkým počtem papýrů, které na základně srovnání způsobů psaní lze dost přesně datovat. Kupříkladu 24. července roku 66 egyptský zemědělec Harmijsis řecky písemně doložil nákup sedmi ovcí. Tato událost neměla historický význam v roce 66, ale může mít obrovský význam pro nás. Jedná se

Foto: rutty (CC BY-NC-SA 2.0); Flickr, kibuyu (CC BY-NC-SA 2.0) / koláž: MSI

Pro mne je lepší v Kristu Ježíši zemřít než vládnout nad celým světem! Toužím po Tom, jenž za nás zemřel, (...) nechte mne, abych napodobil utrpení svého Boha.

List Římanům, Ignác z Antiochie (kolem roku 107, cestou do arény)

Foto: archiv MŠI

o to, že na dokumentu je uvedené datum. Papyrus celá staletí ležel v písku a byl odhalen spolu se stovkami dalších během vykopávek v Oxyrhynchos. Profesor Thiede zjistil, že styl písma na dokladu, který samozřejmě napsal školený písař, je stejný jako na papýrech P⁶⁴ a P⁶⁷. Dokládá tím, že byly napsané v témže období písaři, kteří užívali stejné kaligrafické zásady. Dle Thiede to umožňuje datovat papýry P⁶⁴ a P⁶⁷ do poslední třetiny 1. století. Navíc několik zlomků (hliněných střepů pokrytých písmem) z Masady připomíná písmo na papýrech P⁶⁴ a P⁶⁷. Je všeobecně známo, že Masada nebyla obydlená od roku 73.

Docházíme k velmi zajímavému závěru, který vyplývá ze znalostí o papýrech a znalostí *nomina sacra*. Tedy: na papýru P⁶⁴, který profesor Thiede datuje do 1. století, se snad ještě v době apoštolů objevují tato *nomina sacra*, vyjadřující Ježíšovo božství: *KE* místo *kyrie* v Mt 26,22 a *IS* místo *iesous* v Mt 26,31. Jednalo by se o nejranější doložitelný případ zkratk „svatých jmen“ použitých pro Pána Ježíše. (Pozn. redakce: část odborníků se na takto rané datování rukopisu P⁶⁴ a P⁶⁷ dívá dost skepticky. Faktem však zůstává, že svatá jména jsou pro Ježíše používána již v nejstarších dochovaných rukopisech).

**„...nic nelpěl
na tom, že je rovný
Bohu, ale sám
sebe se zřekl, vzal
na sebe přirozenost
služebníka a stal se
jedním z lidí.“**

**List Filipanům,
Šavel – Pavel z Tarsu
(kolem roku 55)**

Považoval se Ježíš za Boha?

Každý čtenář Nového zákona, který alespoň trochu zná Starý zákon, si okamžitě všimne, že Ježíšovy výroky si vždy osobují nárok rovnosti s Bohem. V tabulce jsme shromáždili jen pár nejzřejmějších prohlášení, v nichž se Ježíš staví na místo Boha.

Dokonce i tak „klasický“ text jako horské kázání (Mt 5–7) je důkazem, že Ježíš se považoval za Boha. Tak to chápe i současný významný židovský rabín Jakob

Neusner. Říká, že téměř každá věta horského kázání definuje spíš osobu Ježíše, než aby zaváděla nové morální principy. Ve své knize *A Rabbi Talks with Jesus* (Rabín mluví s Ježíšem) Neusner píše: „Hle, přichází učitel Tóry, který říká vlastním jménem to, co praví Tóra ve jménu Boha.“

Kolikrát v horském kázání zaznívá Ježíšovo: „Slyšeli jste, že bylo řečeno..., ale JÁ vám pravím...!“ Proroci před ním mluvili Božím jménem: Bůh praví... Ježíš ale mluví jménem svým! Ježíšovy výroky znamenají v kultovně náboženském kontextu judaismu přesně to, v co věříme my: že Ježíš je Bůh.

Z židovského hlediska byla taková prohlášení rouháním, protože člověk se nikdy nesměl srovnávat s Bohem. Židé měli nejednou problém s Římany, když odmítali uznat císaře za boha; Žid raději zemřel, než by vyslovil takové rouhání. Proto také reakce mnoha Ježíšových židovských posluchačů byla jednoznačná a je zachycena například v Janově evangeliu: „To byl další důvod, proč se ho židé snažili zabít: nejen, že rušil sobotu, ale také, že nazýval Boha svým vlastním otcem a stavěl se tak Bohu naroveň.“ (Jan 5,18) A na jiném místě mu říkají, když ho chtěli v Jeruzalémě kamenovat: ▷

Ludolf Backhuysen: Kristus v bouři na Galilejském moři (1695)

Foto: Wikimedia Commons

„...ty jsi jen člověk, a děláš ze sebe Boha.“ (Jan 10,33) Kdo se dělá rovný Bohu, musí totiž zemřít. (viz Sk 12,22–23)

Proto je také Ježíšův proces nejprapodivnějším procesem na světě. Nebyl odsouzen za to, co dělal, ale za to, kým byl. „Velekněz se ho znovu zeptal: ‚Ty jsi Mesiáš, syn Požehnaného?‘ Ježíš odpověděl: ‚Tys (to) řekl. A uvidíte Syna člověka, jak sedí po pravici Všemohoucího a jak přichází v nebeských oblacích.‘ Tu roztrhl velekněz své roucho a prohlásil: ‚Nač ještě potřebujeme svědky? (Právě) jste slyšeli rouhání.‘“ (Mk 14,61–63) K porozumění tomuto textu je třeba vědět, že „přicházet v oblacích“ byl pro každého Žida atribut Boha. V oblacích ve Starém zákoně přicházel jedině sám Bůh!

Rozhodnutí velerady o ukřižování Ježíše znamená pouze to, že Židé dobře chápali jeho vlastní výroky o jeho božství. Ježíš musel být přesvědčen, že je Bůh, když dovolil, aby byl zabit pouze za toto své přesvědčení.

Změna přesvědčení apoštolů

Vraťme se k otázce, kterou jsme položili na začátku: Je možné, aby jeden Žid začal druhého Žida považovat za Boha? Přemyslejme o přesvědčení Ježíšových apoštolů.

V evangeliích nacházíme několik míst, ve kterých Ježíšovi stoupenci a učedníci jsou zjevně znepokojeni a nuceni položit si otázku o Jeho identitě. Jeden příklad za všechny: utišení bouře. Evangelista Matouš píše: „Lidé užasli a říkali: ‚Kdo

*Kdo by mluvil
tak jako Ježíš,
a nebyl by Bohem,
nemůže být ani
obdivuhodným
člověkem,
vzorem... Byl by
to jen beznadějný
chvástal nebo
blázen.*

to jenom je, že ho poslouchá i vichřice a moře?‘“ (Mt 8,27) Jedná se o to, že mluvit o své rovnosti s Otcem může každý. Stavět se na místo Pána Soboty (čili Boha, který sobotu ustanovil) může každý. Ale utiшит bouři může jenom Bůh – připomeňme si starozákonní biblický text: „Tu volali ve své tísní k Hospodinu a on je z jejich úzkostí vysvobodil. Uklidnil bouři v tichý vánek, a utišily se mořské vlny.“ (Žl 107,29) Tentokrát o sobě Ježíš nemusel říkat vůbec nic, stačilo, že utišil bouři a otázal se učedníků, kde je jejich víra. Víra v co? Víra v to, kým je On. Skončily rozhovory, začaly činy a apoštolové museli pod tíhou faktů měnit své smýšlení.

Nejvýrazněji se tato změna ukazuje v Janově evangeliu (Jan 20,28) na příkladu apoštola Tomáše po Ježíšově zmrtvýchvstání: „Tomáš mu odpověděl: ‚Pán můj a Bůh můj.‘“ Někteří se pokoušejí rozdělit Tomášovu výpověď, jako kdyby se „Pán“ vztahovalo na Ježíše a „Bůh“ na Boha Otce. Problém je však v tom, že Tomáš byl Žid a Žid v takové situaci řekne „Pane, náš Bože“ (hebr. *Adonaj Elohejnu* – tedy „náš“ v množném čísle). Jenže Tomáš řekl „Pán můj a Bůh můj“ (hebr. *Adonaj ve Elohaj*), což jednoznačně znamená, že tento obrat se vztahuje na Ježíše, jehož se Tomáš měl možnost právě dotknout.

A ještě jeden příklad na závěr. Rabbi Šavel z Tarsu se účastnil kamenování jáhna Štěpána právě proto, že považoval slova o Ježíšovi, který stojí po Otcově pravici, za rouhání. O více než deset let později týž Šavel – už jako apoštol Pavel – o Ježíšovi napsal: „Ačkoli má božskou přirozenost, nic nelpěl na tom, že je rovný Bohu, ale sám sebe se zřekl, vzal na sebe přirozenost služebníka a stal se jedním z lidí.“ (Fil 2,6–7) Zbláznil se tento rabbi? Ne! Rabbi Šavel prostě musel změnit své přesvědčení pod tíhou důkazů Ježíšova božství. Stejně tak museli uznat, že Ježíš je Bůh, všichni Jeho apoštolové a učedníci. Jinou možnost člověk poctivě posuzující všechna fakta nemá.

Bůh nebo blázen

Je řada lidí, kteří říkají: „Ježíše si vážím, ale jen jako výjimečného člověka, vzoru správného lidství, učitele...“ Něco takového ale není ve skutečnosti vůbec přijatelné. Stejně jako není přijatelný názor muslimů, kteří Ježíše považují za významného proroka od Boha, ale nic víc. Když důkladně prostudujeme, jak Ježíš jednal a mluvil, musíme přiznat: Ten, kdo by mluvil tak jako Ježíš, („Dřív, než byl Abrahám, já jsem.“ „Je mi dána veškerá moc, na nebi i na zemi...“) a nebyl by Bohem, nemůže být ani obdivuhodným člověkem, ze kterého si máme brát vzor, ani od Boha poslaným prorokem. Byl by to jen beznadějný chvástal nebo blázen. Jeho slova se dají interpretovat jen dvojím způsobem: buď se za Boha jen vydával, nebo jím skutečně byl. Jeho činy svědčí o tom, že Bohem je! Proto v něj jeho učedníci uvěřili. A měli k tomu ještě jeden mimořádně pádný důvod: Viděli totiž, jak se na něm naplnilo všechno to, co o něm Bůh skrze proroky řadu století předtím předpověděl. Ale o tom zas až někdy jindy...

Mirosław Rucki (upraveno) ■

Zpívají Kristu jako Bohu

Víte, že počátky křesťanství nespádají do nějaké doby „před dávnými a dávnými věky“? Jde o vrcholné období Římské říše – epochu, která je mimořádně dobře zmapovaná i díky obrovskému množství dochovaných literárních památek. Z nich se dozvídáme řadu informací o křesťanech a Kristu, a to i od nekřesťanů!

Dokonce i z pera těch, kteří organizovali krvavá pronásledování křesťanů. Dopis římského místodržitele Plinia Mladšího z provincie Pontu a Bithýnie v dnešním Turecku byl adresován do Říma samotnému císaři Trajánovi. Nese označení X.96. Byl napsán v letech 110 až 112, tj. asi patnáct let po sepsání Janova evangelia (mezititulky doplnila redakce):

Co s křesťany?

Stalo se už mým zvykem, pane, obracet se na tebe se všemi těžkostmi. Neboť kdo mě může lépe vést v mé pochybnosti nebo poučit v mé neznalosti?

Nikdy jsem nebyl přítomen při vyšetřování křesťanů; proto nevím, jak dalece se mají trestat a co se má vyšetřovat. Stejně tak si nejsem jist, zda se má dělat nějaký rozdíl ve stáří, nebo zda je jedno, je-li někdo ještě mladistvý, nebo dospělý; zda se má dát milost tomu, kdo odvolal, nebo zda nemá mít žádný prospěch z toho, že kdysi byl křesťan a přestal jím být; zda se trestá sama příslušnost ke křesťanství, i když není spojena se zločiny, a nebo zločiny související s touto příslušností.

Zatím křesťany popravuji

S těmi, kdo byli u mne obžalováni jako křesťané, jsem zatím postupoval takto:

Zeptal jsem se jich, jsou-li křesťany. Když to doznali, zeptal jsem se podruhé a potřetí, pohroziv jim trestem smrti; když setrvávali na svém, dal jsem je popravít. Nepochyboval jsem totiž, ať doznávali cokoli, že rozhodně je třeba potrestat zarputilost a tvrdošíjný odpor. Vyskytli se i jiní lidé stejně pobloudilí, které jsem – protože byli římskými občany – dal zapsat do seznamu těch, kdo měli být posláni do Říma. Brzy se pak v průběhu vyšetřování, jak tomu obvykle bývá, začaly procesy rozrůstat a vyskytly se četné zvláštní případy.

Skutečného křesťana nepřinutíš...

Přišlo anonymní udání obsahující jména mnoha lidí. Uznal jsem za vhodné propustit ty, kdo popírali, že jsou nebo byli křesťany, jestliže vzývali bohy podle formule, kterou jsem jim předříkával, oběto-

...když setrvávali na svém, dal jsem je popravít.

vali kadidlo a víno před tvým portrétem – ten jsem kvůli tomu dal přinést zároveň se sochami bohů – a kromě toho proklínali Krista, protože se říká, že žádného skutečného křesťana nelze k ničemu z toho přinutit.

Jsou ale i ti, kteří odpadli

Jiní, jejichž jména sdělil další informátor, říkali, že jsou křesťany, ale zase to popřeli; byli prý kdysi, ale pak jimi přestali být, někteří před třemi lety, někteří ještě před delší dobou, někdo i před dvaceti lety. Ti všichni rovněž uctívali tvůj portrét i sochy bohů a proklínali Krista. ▷

Foto: Ondřej P. Vaněček

Foto: P. Krzysztof Dzielak

Ctí Krista, odříkají se zla a slaví eucharistii

Tvrdili však, že celá jejich vina nebo pomýlení bylo pouze v tom, že se scházeli v určitý den před úsvitem (jde o neděli – pozn. redakce), zpívali střídavě píseň k poctě Krista jako boha a zavazovali se přísahou ne k nějakému zločinu, ale že se nedopustí krádeží, loupeží ani cizoložství, že dodrží dané slovo a že nezaprou majetek jim svěřený, až budou požádáni o jeho vrácení. Potom se prý rozcházel a opět se shromažďovali k požívání pokrmu, zcela obyčejného a nevinného.

Jedni odpadli, jiní mučení

Právě to prý přestali dělat po mém výnosu, kterým jsem podle tvého výnosu zakázal spolky. Tím spíše jsem pokládal za nutné přezkoumat pravdivost údajů i mučením dvou otrokyň, které nazývali jáhenkami (latinsky *ministrae* – předpokládá se, že jde spíše o službu než svěcení, podobně jako v Řím 16,1, kde sv. Pavel mluví o jáhence Foibé – pozn. redakce). Neshledal jsem nic než nerozumnou přemrštěnou pověru. Proto jsem zastavil vyšetřování a obracím se na tebe.

Křesťanství se šíří, ale ještě je naděje

Usoudil jsem totiž, že si ta věc zaslouží, abych se tě dotázal pro velký počet ohrožených, protože mnoho lidí všeho věku, všech stavů a obojího pohlaví je a ještě bude pohnáno před soud. Nákaza této

...zpívali střídavě píseň k poctě Krista jako boha a zavazovali se přísahou ne k nějakému zločinu, ale že se nedopustí krádeží, loupeží ani cizoložství, že dodrží dané slovo...

pověry se rozšířila nejen do měst, ale také do menších obcí a na venkov; avšak myslím, že je možné ji zarazit a vyléčit. Alespoň je bezpečně známo, že se začínají plnit chrámy, které téměř zely prázdnotou, že se opět konají posvátné obřady, na dlouhou dobu přerušené, a že se všude prodávají obětní zvířata, jež dosud jen tu a tam někdo kupoval. Z toho jasně vyplývá, jak velké množství lidí může být napraveno, dostane-li se jim příležitosti k lítosti.

Dochovala se i odpověď, kterou C. Plinius Caecilius Secundus obdržel od císaře Trajána:

Volil jsi, milý Secunde, správný postup při vyšetřování těch, kdo byli u tebe obžalováni jako křesťané, neboť nelze obecně stanovit nějakou přesnou formuli. Nemají se vyhledávat; jsou-li obžalováni a usvědčeni, nechť jsou potrestáni (jak je patrné z předchozího Pliniova listu, trestem byla smrt – pozn. red.). Zároveň však je třeba dbát, aby se tomu, kdo popře, že je křesťan, a prokáže to veřejně, to jest vzváním našich bohů, dostalo pro jeho lítost milosti, i když pro svou minulost zůstává v podezření.

Avšak na anonymní udání se nemá brát ohled při žádném trestném činu (být křesťanem bylo samo o sobě trestným činem – pozn. red.), protože by to byl velmi špatný příklad, neslučující se s naší dobou.

Připravil P. Pavel Zahradníček OMI ■

Pramen:

Plinius Mladší. *Dopisy*. Praha; Svoboda 1988. (Přetiskujeme kompletní texty dopisů X.96 a X.97.)

Dobový portrét císaře Trajána

Foto: Wikimedia Commons, Luiz Langer (CC BY-SA 3.0)

Pomáhá postavit hinduistický chrám.

Byl farářem v Kroměříži a Klokotech u Tábora, nyní působí na misií v Pákistánu. I když se misionář oblát Panny Marie Neposkvrněné P. Günter Ecklbauer OMI ve své misií v pákistánském Derekabadu sám potýká s citelným nedostatkem, začal po loňských ničivých záplavách se svou farností pomáhat budovat hinduistický chrám v nedaleké vesnici. Zeptali jsme se ho: „Proč?“

Proč?!

Foto: Flickr, no focus (CC BY-NC-ND 2.0)

Místo k modlitbě – základ normálního života

Ta myšlenka mě napadla, když se nám při návštěvě hinduistické vesnice pokazilo auto a my jsme museli mnoho hodin čekat na příjezd mechanika. Dlouho jsme mluvili o náboženství a víře. Zde v Pákistánu náboženství prostě patří k životu. A totéž platí o Božím domě. Proto k obnově po ničivých povodních a k návratu do normálního života patří také znovuvybudování prostoru k modlitbě.

Hliněný pákistánský dům po povodni

Foto: archiv MMD

Nejopovrhovanější menšina

Naše pomoc při obnově chrámu symbolizuje současně náš respekt k hindům, kteří jsou zde v Pákistánu nejopovrhovanější menšinou. Ve srovnání s nimi jsme my křesťané daleko víc respektováni, protože pro muslimy jsme „náboženstvím knihy“ (muslimové uznávají, že Bible nějakým způsobem obsahuje také Boží zjevení, i když ho považují za porušené – pozn. redakce). Pravděpodobně bych v žádné jiné zemi

na světě nepřišel na ideu pomáhat stavět hinduistický chrám – v žádné jiné zemi nejsou hindové v takovém opovržení jako zde...

Nezištná pomoc – nejlepší svědectví o křesťanství

Současně to těmto lidem ukazuje, že jim nepomáháme proto, abychom z nich udělali křesťany, ale proto, že se ocitli v nouzi. Je jasné, že jim tím samozřejmě my všichni – nejen kněží a katechisté, ale i naši zedníci – můžeme pomoci přiblížit křesťanskou víru. Ale evangelizace z naší strany může začít až později. Nyní se jedná o nezištnou pomoc bez postranních úmyslů, která je nejlepším svědectvím o naší víře.

(Pozn. redakce: Při jiné příležitosti P. Günter Ecklbauer OMI říká: Jednou z křesťanských hodnot je pomoc všem – křesťan vidí bližního v každém člověku, který potřebuje pomoc. I v islámu je sice tradice almužny – pomoci tomu, kdo je v nouzi –, ale muslimové daleko víc rozlišují, kdo je a kdo není jejich „bratr“. Viz *Milujte se!* č. 16, str. 32n. – on-line na www.milujte.se.)

Kaple otce Temseye s hinduistickým výklenkem

Zedník, nejlepší misionář

Nejlepšími misionáři jsou teď naši zedníci. Hindové jim rádi naslouchají, když začnou večer po práci zpívat zde v Paňdžábu mezi křesťany tolik oblíbené písně složené na slova žalmů. Také s nimi rádi hovoří o víře. Předák naší zednické party je sice analfabet, ale v otázkách křesťanské víry se dobře vyzná – jeho syn je oblátským seminaristou.

Hindové nás často prosí o modlitbu v jejich domech. Jeden z nich, který si od nás vyprosil obrázek Pána Ježíše a Panny Marie, dělává s námi při této modlitbě dokonce i znamení kříže.

Hinduistický „chrám“

Výraz „hinduistický chrám“ je snad trochu zavádějící. Ve skutečnosti se jedná o místnost k modlitbě asi 6 x 2,6 metru s verandou. Zajímavé je, že ji zedníci budují podle vzoru eucharistické kaple na našem poutním místě v Derekadabu. Tuto kapli zbudoval otec Temsey, který byl Tamil – prostředí, ze kterého pocházel,

Foto: 3x archiv MMD

Otec Günter (vpravo) při jednání s místními lidmi

Snad bude nad tímto „hinduistickým chrámem“, který bude vyhlížet podobně jako naše kaple, jednou vztyčen i kříž... Uvidíme.

bylo ovlivněno hinduismem, a proto při stavbě kaple použil některé prvky vlastní hinduismu – například oblouk nad svatostánkem. Tato kaple tedy nyní slouží jako vzor pro stavbu hinduistické modlitebny. A snad bude nad tímto „hinduistickým chrámem“, který bude vyhlížet podobně jako naše kaple, jednou vztyčen i kříž... Uvidíme. Snad se to nikdy nestane, a nebo možná docela brzy. Nyní je čas křesťanského svědectví. A k tomu patří i přijetí každého člověka, nezávisle na jeho náboženství – a zvláště toho, kterým ostatní opovrhují.

obyvatelstva. Muslimům po staletí nestáli za pozornost. Křesťanští misionáři jim v minulých stoletích věnovali své síly, lásku, své životy... Ještě dodnes jsou pákistánští křesťané většinou snadno rozeznatelní od muslimů podle nápadně tmavší bary pleti – prozrazuje jejich původ z nejnižších vrstev původního obyvatelstva. Dnes jsou v převážně islámském Pákistánu téměř tři miliony křesťanů (asi 1,6% populace).

P. Günter Ecklbauer OMI
(dle Marianisches Misionswerk 3/11 – zkráceno)

Proč vám nemůžeme postavit sochy bohů...

Pomoc při stavbě hinduistického chrámu mi dává dokonce příležitost k malé katechezi. Vysvětluji jim, proč jim nemůžeme věnovat žádné pro hinduistické chrámy tak typické sochy hinduistických bohů se zvířecí podobou. Něco takového je nám zakázáno, protože pro nás je zjevením Boha člověk – Ježíš Kristus. Chrám, který stavíme, neznamená, že chceme propagovat hinduismus, ale je pro nás znamením respektu a přátelství s těmi, kteří stojí na okraji společnosti a jsou ostatními přezíráni.

Pozn. redakce: Také křesťané v Pákistánu pocházejí z velké většiny z opovrhované nejnižší, a to původní vrstvy

Mariánské misijní dílo podporuje misionáře nejenom v Pákistánu, ale i v mnoha dalších chudých zemích světa, kde působí Misionáři obláti Panny Marie Neposkvrněné (OMI). I Vy můžete jejich činnost podpořit zasláním finančního daru na účet:

Klášteř Kongregace Oblátů Panny Marie Neposkvrněné
Staroklokotská 1
390 03 Tábors

číslo účtu: 1012022930/5500

Více informací o možnostech pomoci na www.oblati.cz a na mmd@oblati.cz.

I na váš úmysl

mohou v misiích sloužit mši svatou!

Využijte možnosti a pošlete mešní intence misionářům.

Peníze vybrané v souvislosti se zasláním mešních intencí misionářům jsou většinou jednou nebo dvakrát ročně předávány kněžím v chudých oblastech světa. Mše svaté jsou slouženy vždy na dobrý úmysl dárce, psaný text úmyslu se kněžím nepředává. Je to i z toho důvodu, že překládání textů do mnoha cizích jazyků by celou věc dost zkomplikovalo. Kněží v misiích tedy slouží tyto mše svaté na úmysl, který zná Bůh a osoba, která intenci věnovala. Toto je běžná praxe ve světě. Tímto krásným způsobem jsme skrze oběť mše svaté spojeni s Bohem a lidmi, kteří se bohoslužeb účastní.

Na jednu intenci je dobré přispět alespoň 250 korun. Jedná se však o dobrovolný dar, a proto záleží na vás, jakou

částku budete chtít věnovat. Pro místní kněze je to často jediná možnost příjmu, protože většinou nedostávají žádný plat. Navíc z toho pomáhají chudým a nemocným, staví a opravují kostely...

Jak to prakticky udělat?

Finanční částku na mešní intence misionářům pošlete na: Papežská misijní díla, Špindlerův Mlýn 33, 543 51, číslo účtu: 72540444/2700 – variabilní symbol 321. Specifický symbol je členské číslo, pokud ho máte (zájemcům číslo rádi přidělíme). Do zprávy pro příjemce uveďte počet intencí. Na tyto částky nevystavujeme daňové potvrzení.

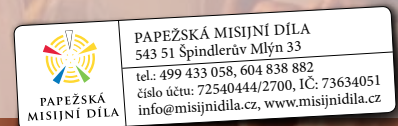
P. Jiří Šlégr, ředitel PMD v ČR ■

Ocenění ze Zambie:

Píšu, abych potvrdil příjem 400 mešních intencí, které jste mi svěřili. Jsem velice vděčný za Vaši neustálou podporu a zájem. Vaše ušlechtilost ke kněžím v Zambii je vysoce ceněna. Všichni kněží, kteří mají užitek z Vašeho přátelství a společenství, se ke mně připojují, aby Vám a všem dárčům poděkovali za Vaši lásku. Nedostatek zdrojů nás staví do velice křehké pozice a může ji udělat ještě těžší pro velmi chudé komunity, které by pak nemohly obdržet pastorační a svátostnou péči, kterou potřebují. Díky Vám za Vaši štědrost a přátelství. Ať Bůh žehná Vám a Vaší nádherné práci. Budeme pokračovat v modlitbách za Vás a všechny dárce. Umožňujete nám, abychom přinášeli víru a naději do životů našich bratrů a sester. Váš v Kristu

P. Bernard Makadani Zulu
Národní ředitel PMD v Zambii ■

Pro místní kněze je to často jediná možnost příjmu, protože většinou nedostávají žádný plat.

Svatý otec Jan Pavel II. ho 24. 4. 2003 jmenoval apoštolským exarchou pro katolíky byzantského obřadu v České republice a současně titulárním biskupem orejským. V letech 2005 až 2011 byl Mons. ThDr. RNDr. Ladislav Hučko, CSc., i generálním sekretářem České biskupské konference.

Jste řeckokatolický biskup. Jak byste vysvětlil rozdíl mezi církví řeckokatolickou a římskokatolickou?

Katolickou církev tvoří více obřadů spojených jednou vírou, jednou naukou. My jsme jenom jedním z mnoha obřadů, i když se nazýváme církev, což může vyvolávat dojem samostatné církve. Pro tyto východní obřady je v Římě kompetentní Kongregace pro východní církve. Všechny se řídí svým Kodexem kánonů východních církví a svým partikulárním právem. Tedy stručně bychom mohli říct, že rozdíly jsou ve vnější struktuře a disciplíně, ale nikoli v nauce.

Mnoho lidí, i starších, zároveň nerozumí, v čem se naukově liší pravoslavné církve a katolické.

Zrod rozdílů sahá do daleké minulosti ještě před tzv. Velkým schizmatem v roce 1054. Už dávno předtím vznikaly rozdílné pohledy na mnoho věcí. Spory byly ze začátku spíš formálního a mocenského charakteru než naukového, i když se někdy za takové vydávaly. Základ těchto rozdílů položil už císař Konstantin Veliký založením města Konstantinopolu a přenesením centra říše do tohoto města. Konstantinopol se chtěl vyrovnat Římu, nebo ho dokonce předčit. A tu má kořeny řevnivost mezi Východem a Západem, jejíž důsledky do určité míry přetrvávají dodnes. Příkladem je takzvaný spor o *Filioque* v devátém století, rozproudivší patriarchou Fotiem, kterého papež uznal jako nástupce sesazeného patriarchy Ignáce. Ve skutečnosti šlo hlavně o to, kdo je oprávněný vložit do Vyznání víry nějakou novou formuli. Do té doby to mohl jenom koncil. Prvních osm koncilů se do devátého století konalo ve východní části říše a ostatních třináct se konalo už v západní části říše. Ve východní části tehdejší Římské říše bylo v prvních třech stoletích méně kruté pronásledování, a tak se církev mohla více rozvíjet. Po vzájemné

Řeckokatolický exarcha Mons. Ladislav Hučko

Foto: archiv MSI

Řeckokatolíci, římskokatolíci a pravoslavní

exkomunikaci v roce 1054 se rozdílly stále prohlubovaly. Týkaly se nejen některých bodů učení, ale především liturgie a církevní disciplíny a organizace. Protože východní církev neměla jednu hlavu, rozhodovala synoda. Vznikly další patriarcháty, které jsou prakticky samostatnou národní církví (ruský, rumunský, bulharský, srbský, řecký...). Z důvodu, aby se tyto patriarcháty nezačaly příliš mezi sebou rozcházet, uchovávaly si své tradice a neměnily v nich skoro nic. Byla to spíš z nouze ctnost. Některé východní církve

však považovaly nejednotu s Petrovým nástupcem za nepřijatelnou a po několika nevydařených pokusech o všeobecnou jednotu na lyonském (1274) a pak na florentském koncilu (1439) spojila se v průběhu 17. století některá partikulární společenství (Brest-Litevská unie a Užhorodská unie) opět s Římem. Avšak po 2. světové válce, když tato území, nacházející se na západní Ukrajině a na Slovensku, připadla pod sovětskou nadvládu, na mnoha místech se nastolovalo násilné oddělení od Říma a spo-

jení s Moskvou jako centrem církevního života. To bylo pro nás nepřijatelné. Naše dějiny byly jiné. Nikdy jsme církevně pod Rusko nepatřili, ale přesto jsme byli nuceni přestupovat k ruskému pravoslaví a za nepřestoupení byli nejen kněží, ale i laičtí věřící tvrdě trestáni. Náboženství bylo zneužíváno pro politické cíle. Opět se věci dostaly do původního stavu částečně v roce 1968, ale plně až po roce 1989. Čekali jsme – především v období ekumenismu, uvolnění vztahů mezi katolickou a pravoslavnou církví, zrušení exkomunikace atd. –, že pravoslavní najdou odvahu k pravdě a omluví se za to zneužití. I když někteří to soukromě přiznávají, veřejně se k tomu ještě neodhodlali.

Můžete uvést některé rozdíly?

Co se týká rozdílů, jde tady nejenom o naukové rozdíly, které se v porovnání s některými protestantskými církvemi zdají malé – i když je třeba přiznat, že jsou významné a mají svůj konkrétní dopad na prožívání a praktické uskutečňování své víry (nauka o Nejsvětější Trojici, nauka o očistci, mariánská dogmata, papežský primát...) –, ale jde také o způsoby pastorace a evangelizace, o způsob žití vlastního křesťanství, který je dost odlišný. Například v katolické církvi platí nerozlučnost manželství, zatímco pravoslavní

Katolickou církev tvoří více obřadů spojených jednou vírou, jednou naukou.

Svatý otec Benedikt XVI. v melchitské řeckokatolické katedrále v Jordánsku

Foto: Flickr, Catholic Church (England and Wales), (CC BY-NC-SA 2.0)

Foto: Anton Frič

za určitých podmínek manželství rozlučují a znovu mu církevně žehnají. Běžně nestandardní spojení pravoslaví a moci bylo a je podle mého názoru jednou z významných překážek dialogu a jednoty. Také zranění způsobená po dobu více než tisíc let se někdy těžce hojí.

Poměrně známé je pronásledování katolíků, a zvláště řeholníků komunistickým režimem. Z některých zdrojů se však zdá, že útoky proti řeckokatolíkům byly vedeny s větší brutalitou.

Řeckokatolíci (v dnešní Ukrajině, ale pak následně i v dalších zemích) se svou unií s Římem v letech 1596 osvobodili od přílišné závislosti na světské moci a od spojení s ní a stali se na ní více nezávislí. Využívali se pak poměrně svobodně.

V každém případě svobodněji než jinde. Narušoval se tím ale monopol moci a byla ohrožena, podkopávala se některá nepsaná „dogmata“ pravoslavné víry, platicí od založení města Konstantinopol. A brutální moc (v tomto případě komunistická!) to chtěla vrátit zpět. Pravoslavná církev je ještě v některých státech stále navenek státní církví, i když lidé jsou tam už také ve velké míře zesvětštěni. Například v Řecku.

To nejviditelnější pro běžného člověka je asi rozdíl v liturgii Západu a Východu. Velmi krásný je třeba svatební obřad s královskými korunami. Kdybyste mohl tento rozdíl stručně charakterizovat.

Krása v naší liturgii je, to bezpochyby, ale je tady v důsledku toho i jakási menší praktičnost. Lidské hlasy obecně jsou pěknější než jakýkoli hudební nástroj, ale na druhé straně ne každý má pěkný hlas. Naše krásné obřady jsou stavěny pro jinou dobu a mnohdy jsou doslova převzaty ▶

Stručně bychom mohli říct, že rozdíly jsou ve vnější struktuře a disciplíně, ale nikoli v nauce.

Řeckokatolický svatební obřad

Foto: Anton Frič

z mnišského způsobu života. Například kdysi bylo nemyslitelné, aby se liturgie slavila venku, pod širým nebem. K tomu byla přizpůsobená i biskupská roucha. Dnes se běžně slaví venku, pod pálicím sluncem, a naše krásná roucha jsou spíš překážkou, nejsou k tomu přizpůsobená, aby byla více vzdušná. To je jenom jeden příklad. Ale takových příkladů bychom našli mnoho. Západ se lépe dokáže přizpůsobit dané situaci. Tedy všechno má své výhody i nevýhody.

Termín moderní člověk začali používat za francouzské revoluce před necelými třemi sty lety. V čem ale vidíte přínos používané staroslověnštiny, nesrozumitelného jazyka, pro moderního člověka?

Staroslověnština, která v minulosti sehrála velkou duchovní a kulturní úlohu a měla značný vliv na utváření mnohých slovanských národů, se v současné době používá v naší liturgii stále méně. Je to důsledek toho, že se do bohoslužeb zavádí lidový srozumitelný jazyk, který lidem přibližuje krásu modliteb a vtahuje je do jejího dění. Například na Ukrajině jsou oblasti, kde už vůbec neumějí odpovídat ve staroslověnštině. Slaví se tam už výlučně jenom ukrajinsky. Podobně je to na Slovensku, nemluvě o Maďarsku. Přesto se domnívám, že bychom se tohoto jazyka neměli úplně vzdávat, ale uchovávat ho jako vzácné svědectví naší tradice.

Mezi mladými a „stále mladými“ se stále debatuje o tom, jestli jsou pro liturgickou hudbu vhodné kytary, nebo jen varhany. U vás jsou nepří-

Východ se drží spíš těch ideálních vzorů (i když ne vždycky realizovatelných) a Západ je praktičtější (někdy na úkor ideálu).

Nedělní mše svatá na Světových dnech mládeže v Madridu

Foto: Flickr, Madrid2011jmj (Ana Belart) (CC BY-NC-ND 2.0)

Eucharistické přijímání u řeckokatolíků

Foto: Vojtěch Novák

Podle mého názoru by neškodilo, kdyby Východ byl více praktičtější a Západ se více držel ideálů.

pustné všechny nástroje a používají se jenom velmi výjimečně. Jaký důvod tato praxe má?

Nejkrásnější a nejpřirozenější, ale i nejnáročnější hudební nástroj je lidský hlas. Člověk vlastním hlasem nejlépe oslavuje Boha z celé duše, přímo jenom tak, že si žádné pomůcky k tomu nebere. To je v ideálním případě. Ale musíme připustit, že ne každý člověk má krásný hlas a má hudební sluch. Proto z praktického důvodu je dobré, aby si člověk pomáhal i jinými nástroji, které jeho nedokonalosti do určité míry vyrovnají. Čili ideální je lid-

ský hlas, ale praktický je nějaký hudební (vhodný) nástroj. Východ se drží spíš těch ideálních vzorů (i když ne vždycky realizovatelných) a Západ je praktičtější (někdy na úkor ideálu). Podle mého názoru by neškodilo, kdyby Východ byl více praktičtější a Západ se více držel ideálů.

Postní praxe je mnohem náročnější než u římskokatolické církve...

Oproti latinské církvi máme více dnů zdržování se masitých pokrmů i pěstů. Například v postní době dnem zdrženlivosti od masa je kromě pátku i středa. Na přísný půst není dovoleno jíst ani mléčné pokrmy a vajíčka ani ryby. Příliš velká rozdílnost postní disciplíny od latinské církve však není moc žádoucí, a to když pro nic jiného, tak už jenom z praktických důvodů, že v mnohých rodinách jsou věřící i jednoho i druhého obřadu; například na Slovensku je mnoho rodin, kde jeden z manželů je řeckokatolík a druhý římskokatolík. Rozdílnost postů pak způsobuje někdy nejasnosti jak a co dodržovat.

Připravil Radim Ucháč ■
(dokončení příště)

Modlitba Anděl Páně za Evropu

Původ této modlitby sahá do roku 1456. Turecký paša Mohamed II. se tehdy chystal zasadit smrtící úder křesťanským zemím. Odpovědí byl list papeže Kalista III., kterým nařídil polední zvonění, při kterém se všichni křesťané mají sjednotit v modlitbě. A křesťanská Evropa byla tehdy zachráněna... V kritické situaci křesťanů v Evropě by měla modlitba Anděl Páně získat opět zvláštní význam. Vzhledem k její výstižnosti a krátkosti by to mohlo být přijato. Modlíte se již pravidelně Anděl Páně za obnovu víry v Evropě?

Anděl Páně zvěstoval Panně Marii a ona počala z Ducha Svatého.

Zdrávas, Maria...

Maria řekla: „Jsem služebnice Páně, ať se mi stane podle tvého slova.“

Zdrávas, Maria...

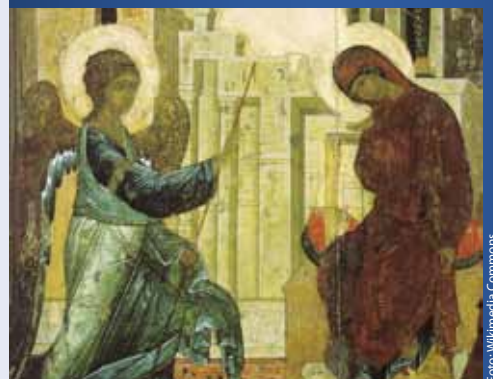
A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi.

Zdrávas, Maria...

Oroduj za nás, svatá Boží Rodičko, aby nám Kristus dal účast na svých zaslíbeních.

Modleme se:

Pane, poznali jsme andělské poselství o vtělení Krista, Tvého Syna; vlej nám, prosíme, do duše svou milost, ať nás jeho umučení a kříž přivede k slávě vzkříšení. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Andrej Rublev: Blahověstění (1405), detail

Foto: Wikimedia Commons

NE VE SVÉM,

ALE VE JMÉNU OTCE I...

Máte nervy jak špagáty?

Učit děti náboženství je radost, ale mívá to v sobě i velmi akční prvky, zvláště když je dětí víc. Asi nikdy nezapomenu na první hodiny náboženství, které jsem jako mladý šestadvacetiletý kaplan učil. Ne že

by to bylo v jiných třídách o moc lepší, ale druháči byli už od první hodiny víc než „uvolnění“. Asi po deseti minutách se mi ve třídě podařilo navodit stav, který by se dal nazvat minimem kázně nutné pro uskutečnění pokusu o výuku – většina

z patnácti dětí už seděla v lavicích. Právě jsem se chystal zahájit úvodní interaktivní seznamovací program, který jsem si předtím pracně přichystal. A vtom to přišlo. Rána, jako když někdo rozkopne dveře. Otočím se a nevěřím ani očím, ani uším – to jsme na fakultě v hodinách pedagogiky nebrali! Ve dveřích třídy stojí malý kluk bez aktovky a přezůvek, zato s černou koženou bundou, s černými brýlemi, s rukama v bok a s naprostou nenuceností mě pozdravil: „Nazdar kaplane!“ A dřív, než jsem stačil zareagovat, se „představil“: „Já jsem černej šerif.“ Pak si vybral jednu lavici a sedl si na ni. Nohy si dal, myslím, na židli. Mezitím co jsem ho šel „pořešit“ a pokoušel se mu domluvit, dali se ostatní do pohybu a za chvíli vládla ve třídě výborná zábava jako o velké přestávce. K dalšímu pokusu o zahájení výuky jsem se do konce hodiny už znovu nedostal. Martin – tak se ten hoch jmenoval – vždy udělal nějakou opičku a... V okamžiku, kdy mě vysvobodil školní zvonek, za mnou přišla malá Markétka a zeptala se: „Pane kaplane, a máte také nervy jak špagáty?“ Pak uznale pokývala hlavou a dodala: „Pan kaplan Šmýd, který tu byl před vámi – ten je měl!“

Foto: Flickr, cameranewbie (CC BY-NC-ND 2.0)

Ve jménu Otce...

Celou sobotu a neděli jsem přemýšlel, co se tady dá dělat. Něco jsem si připravil, ale hlavně jsem se začal za to, co bude, daleko intenzivněji modlit. Sám totiž asi nenadělám nic...

Když jsem znovu přicházel do školy, modlil jsem se celou cestu. Pak jsem udělal znamení kříže: „Ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého. Amen.“ A vešel jsem do školní budovy. Zazvonilo, Martin ve třídě nebyl. Ale stejně tam bylo na můj vkus dost živo – a paní učitelka z vedlejší třídy měla asi podobný vkus jako já, když se na nás přišla po chvíli podívat... Přibližně ve třetině hodiny se ozvala známá rána a dveře se rozlétly. Černé brejličky, kožená bunda, žádná aktovka s učebními pomůckami... – Martin: „Nazdar...“ Asi se chystal na opakování scénky z minulého týdne, ale podařilo se mi ho předejít: „Martine, kde máš aktovku s pomůckami? Nemáš? A co tu chceš bez ní dělat? Zlobit? Tak běž domů! A příště přijď včas, s aktovkou, penálem, pastelkami a místo těch brejlí si radši vezmi slušné vychování. S Pánem Bohem a na shledanou příště! Pozdravuj maminku a tatínka,“ a nasadil jsem ten nejprísnejší výraz, jakého jsem schopen. Martin chvíli nechápavě koukal, pak se otočil... – a za týden opravdu přišel: včas, s aktovkou, penálem, pastelkami, a dokonce s určitou snahou o dobré chování. Z připraveného programu hodiny sice moc nezbylo, zato jsme si velmi pěkně improvizovaně povyprávěli o tom, proč se z náboženství nikdy nevyhazuje natrvalo: ani Pán Bůh, nás nikdy „nevyhazuje natrvalo“, ale dokud žijeme, dává nám zase příště šanci, nový pokus, když o něj stojíme. Hodina se nakonec vydařila lépe, než jsem čekal. Vracel jsem se ze školy, a tak jak jsem celou cestu tam v modlitbě prosil, nyní jsem celou cestu Pánu Bohu děkoval. Bylo za co. A navíc, jak vždy říkala moje babička: „Dobré děkování je nových darů vyprošování...“

Celá příhoda byla pro mě lekcí do budoucna. Nestací se dobře připravit a pak se spolehnout jen na sebe. Nestací jen dělat věci svým vlastním jménem. Je třeba vše začínat „ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého“. Pak jen zasněš... Když ale začneš jen sám, dřív nebo později také sám špatně skončíš. To jsem si pak ještě vícekrát ozkoušel, když jsem zase začal něco dělat jen ve „svém jménu“.

Začali křížem – začni také

V roce 2013 oslavíme výročí příchodu svatých Cyrila a Metoděje na Velkou Moravu.

Foto: tralalohlasak

Projekt Odkazovník v hlaholice, Tralaškola Nitra

Foto: Wikimedia Commons

Codex Zographensis psaný hlaholicí, 10–11. století

Tito muži vykonali obrovské evangelizační dílo. Mezi našimi předky to neměli lehké. Slované rozhodně neměli „holubičí povahu“. Ještě před příchodem na Moravu připravil svatý Konstantin (později přijal řeholní jméno Cyril) slovanskou abecedu – hlaholici. Ta je zvláštním svědectvím nejen o jejich učnosti, ale také o tom, z čeho od samého počátku vycházeli.

Některá písmena hlaholice jsou upravena z řečtiny, jiná z hebrejštiny nebo latiny, původ některých písmen je nejistý. Odkud se vzal znak pro hlásku „a“, kterou celá hlaholská abeceda začíná, je patrné na první pohled: je to znamení kříže. Zcela záměrně právě jím, začal Konstantin svou novou soustavu písma – základ budoucí slovanské kultury! Někteří se domnívají, že podobně záměrně bylo zvo-

Hláska „a“, kterou celá hlaholská abeceda začíná, je znamení kříže.

leno i druhé písmeno hlaholice – hlásky „b“, kterou ve slovanských jazycích začíná slovo Bůh. Ve vertikálním řezu má tři souměrné prvky symbolizující tři osoby jediného božství. V horizontálním řezu má dva prvky – horní symbolizující božství a dolní symbolizující lidství spojené v Boho-člověku Ježíši Kristu.

Kolem přesného výkladu původu písmen hlaholské abecedy vedou odborníci spory. Vysvětlení, proč působení svatých soluňských bratří na Velké Moravě přineslo tak bohaté a trvalé plody, je však jasné: nestavěli na sobě, ale na Boží moci. Nejednali ve svém jménu, ale „ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha Svatého“.

Mnohdy nemáme mnoho času. Ale začít cokoliv „ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého“ je možné vždy. A pak pokračovat tak, jak jsme o to v této kratičké, ale hluboké modlitbě, kterou je znamení kříže, prosili: dělat věci tím způsobem, aby to nebylo jen „po našem“, ale abychom na místě, kde jsme, jednali Božím jménem a vědomě uskutečňovali jeho záměry. A pak budeme moci žasnout...

P. Pavel Zahradníček OMI ■

Na svatého Prokopa

Foto: Ffickr, Diesel/Demon (CC BY 2.0)

Když jsem byla s kostelním sborem zpívat na Sázavě. Pan farář nám dal obrázky svatého Prokopa a já jsem ho začala od té doby uctívat. Zvláštním způsobem jsem si jej oblíbila a moje důvěra k jeho přimluvě stále víc rostla.

Milostný obraz sv. Prokopa v Sázavském klášteře

Můj vnuk začal brát drogy. Začal se toulat, v rodině bral věci a pak je rozprodával, co slíbil, to nedodržel, stálé výmluvy a dluhy. Celá rodina tím velmi trpěla. Bylo mi jasné, že jej ničí zlo. S bolestí v srdci

jsem se za něj modlívala a nechávala za něj sloužit mši svatou.

Jednou ke mně vnuk přišel a stále si stěžoval, že má něco v hlavě. Naříkal si na to už i předtím. Věděla jsem, že ho sužuje ten zlý. Léta jsem se za něj modlila právě ke svatému Prokopovi. Když tedy tentokrát takto přišel za mnou s tímto svým problémem, donesla jsem nověnu ke svatému Prokopovi a řekla jsem mu: „Klekneme si a pomodlíme se nověnu.“ Souhlasil. Podala jsem mu obrázek svatého Prokopa a řekla jsem mu: „Vem' si obrázek do ruky a dívej se na něj. Odpovídej mi ze srdce. Odříkáš se ducha zla?“ Odpověděl: „Odříkám.“ „Přijímáš Ježíše Krista za svého zachránce a Pána?“ Odpověděl: „Přijímám.“ Když jsme pak modlitbu dokončili, stoupli jsme si a vnuk zvolal: „Babi, se mnou se něco děje! Mně se vyprazdňuje hlava! To je úžasné! Už ji mám prázdnou! Babi, dívej na moje ruce, mně vibruje celé tělo odshora až dolů.“ A já mu s dojetím odpověděla: „Pán Ježíš Tě uzdravuje.“ A v tom okamžiku jsem si uvědomila to, co jsem do té chvíle vůbec neregistrovala: že právě dnes je svatého Prokopa.

Tím začala proměna mého vnuka. Zbavil se drog, skončily mu zdravotní problémy a dělá malé krůčky k životu s Bohem. A já se za něj modlím dál a zároveň i děkuji.

Marie (zkráceno) ■

...s dojetím
odpověděla: „Pán
Ježíš Tě uzdravuje.“

Foto: svprokop-sazava.cz

Poznáte pravdu a pravda vás osvobodí. Jan 8,32
související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus

Co znamená „společenství svatých“?

Ke „společenství svatých“ patří všichni lidé, živí i zemřelí, kteří vložili veškerou svou naději v Ježíše a kteří k němu byli přivtěleni křtem. Protože tvoříme v Kristu jedno tělo, žijeme ve společenství zahrnujícím jak nebe, tak i zemi.

Církev je větší a živější, než bychom často předpokládali. Patří do ní živí i zemřelí, ať ještě procházejí procesem očistování, nebo už jsou v Boží slávě, známí i neznámí, velcí světci i docela nenápadní lidé. Můžeme si

navzájem pomáhat bez ohledu na hranici smrti. Můžeme prosit o přimluvu své patrony nebo oblíbené světce, i své zesnulé příbuzné, o nichž věříme, že jsou už u Boha. A naopak svými přimluvami můžeme přispět na pomoc našim zemřelým blízkým, kteří ještě procházejí vlastním očistěním. Cokoliv jednotlivec vykoná nebo vytrpí pro Krista, připočítává se k prospěchu všech. Bohužel však zároveň opačně platí, že každý hřích toto společenství poškozují.

Srov. Youcat. Katechismus katolické církve pro mládě. Karmelitánské nakladatelství; Kostelní Vydří, 2011.

Postoj muly

Jeden venkovan měl starou mulu. V nestřeženém okamžiku spadla na statku do studny. Venkovan zaslechl řehotání zvířete a běžel se k studni podívat. Bylo mu líto, v jaké situaci se jeho věrný služebník ocitl, ale když si promyslel všechny možnosti, došel k závěru, že mulu není možné zachránit, a bude lepší ji ve studni nechat.

Muž svolal sousedy, vyprávěl jim, co se stalo, a aby ukončil utrpení zvířete, požádal je, aby mu pomohli zvíře pohřbít. Muly se nejprve zmocnila hysterie. Ale jak jí venkované postupně házeli půdu na hřbet, dostala nápad. Usmyslila si, že každou lopatu, která na ni dopadne, setře se a vystoupí na ni.

Otřes se a jdi výš. Otřes se a jdi výš. Otřes se a jdi výš, opakovala si mula pro sebe.

Nevšímalá si bolestivých úderů půdy a kamení dopadajících na její hřbet, ani situace, která jí působila soužení: přemohla paniku, vždy se otřásla a udělala krok vzhůru. Vrstva půdy pod kopyty se neustále zvyšovala. Překvapení muži pochopili její strategii, což je povzbudilo v práci. Pomalu dospěli do okamžiku, kdy unavená a utrápená mula ze studny vyskočila. Půda určená k zániku se změnila v prostředek záchrany, a to díky způsobu, jakým se k protivenství postavila.

José Carlos Bermejo ■

(Další příběhy pro uzdravení duše. Karmelitánské nakladatelství, 2010.)

*Někdy se protivenství
může změnit
v příležitost a člověk
vyjde z krize silnější...*

Foto: Flickr, United States Marine Corps Official Page (CC BY-NC 2.0)

Zloděj

Jeden občan města Merv, věhlasně známého to místa rozumbradů, vyběhl v noci na ulici a křičel: „Chyťte zloděje, chyťte zloděje!“

Seběhli se k němu lidé, a když se uklidnil, zeptali se ho:

„Kde je zloděj?“

„U mě doma.“

„Viděl jsi ho?“

„Neviděl.“

„Postrádáš něco?“

„Nepostrádám.“

„Jak můžeš tedy vědět, že u tebe byl zloděj?“

„Už jsem ležel v posteli, když jsem si vzpomněl, že zloději vnikají do domů bez sebemenšího hluku a pohybují se velmi tiše. Nic jsem v tu chvíli neslyšel, a tak mě napadlo, že je v domě zloděj. Rozumíte, vy hlupáci?“

José Carlos Bermejo ■

(Další příběhy pro uzdravení duše. Karmelitánské nakladatelství, 2010.)

*Čím sám sebe
nejvíc děším?*

Foto: Flickr, cvgpoedoe (CC BY-NC-ND 2.0)

José Carlos Bermejo
**Další příběhy
pro uzdravení duše**

Brož., 87 str., 95 Kč
Objednávky: www.ikarmel.cz
Telefon: 384 420 295
Písemně na adrese:
Zásilková služba KNA
Kostelní Vydří 58,
380 01 Dačice
E-mail: [zasilky \(zavináč\) kna.cz](mailto:zasilky(zavinac)kna.cz)

Svatý farář arský Jan Maria Vianney (1786–1859) považoval vlažnost a lhostejnost ve víře a v životě podle víry za mimořádně nebezpečnou. Proč právě vlažnost? A jak proti ní doporučoval bojovat? To se dozvíme z úryvku jednoho z jeho dodnes dochovaných kázání.

Boj s vlastní vlažností

Foto: Flickr, Perfecto Insecto (CC BY 2.0)

Proč se nespokojit s vlažností

Jaké prostředky máme tedy užívat, abychom se dostali z tohoto žalostného stavu? Dřív než na tento dotaz odpovím, musím nejprve zdůraznit, že stav vlaž-

nosti je mnohem více nebezpečný než stav hříšníka. Protože velký hříšník, který odchází od velikonoční zpovědi a je přesvědčen o hanebnosti svých skutků, který občas nařiká nad svou morální nouzí, se

z ní s Boží pomocí časem pozvedne. Naopak lhostejná duše je se sebou spokojená, zdá se jí, že je v přízni Boží... Kolik duší zahynulo tímto způsobem – můj Bože! Když vlažnému člověku připomenete, že se nachází na špatné cestě, odpoví vám, že nechce být svatý, že mu stačí, jestliže se jakž takž dostane do nebe. Ty říkáš, že

Ty říkáš, že nechceš být svatý, a já ti říkám, že pouze svatí se dostanou do nebe, že musíš být buď svatým, nebo zavrženým – tady nemáš jiný výběr!

Foto: Flickr, minimalniemand (CC BY-NC-SA 2.0)

...je větší naděje, že se obrátí velký hříšník než vlažná duše.

nechceš být svatý, a já ti říkám, že pouze svatí se dostanou do nebe, že musíš být buď svatým, nebo zavrženým – tady nemáš jiný výběr!

Rozjímání o zavržení a nebi

Jestliže se chcete zbavit vlažnosti, přeneste se občas v myšlenkách k bránám pekelných propastí a poslouchajte tam nářek a sténání zavržených, kteří navěky zahynuli, protože ve věci záchrany své duše byli líní a vlažní.

Potom se povzneste v myšlenkách k nebi a pohleďte, jakou chválu si vysloužili svatí, protože když byli na světě, mužně bojovali a tvrdě potlačovali své vášně.

Ti, co poznali hodnotu...

A dále si představte, že jste na divoké pustině, v ponurém lese, kde vidíte množství bohubilých lidí, kteří po padesát či sedmdesát let oplakávali své hříchy

Foto: Vojtěch Novák

a konali za ně tvrdé pokání. Pohleďte, milí posluchači, jak těžce pracovali pro nebe! Pohleďte, s jak velkou úctou se kořili před majestátem všudypřítomného Boha! Jak zbožně strávili téměř celý život v modlitbě! Opustili dobra pozemská, opustili rodiče a přátele, aby sloužili jen Bohu.

Pohleďte, jak mužně odporovali pokušením zlého ducha. Pohleďte na řeholníky – jak usilovně se starali o to, aby mohli často a důstojně přistupovat ke svátostem svatých! Vzpomeňte na to, jak ochotně odpouštěli a přáli dobro svým pronásledovatelům, nepřátelům a těm, kteří je pomlouvali. Jak byli pokorní, jak o sobě smýšleli pohrdavě, jak se zdaleka vyhýbali pochvalám a oceněním světa, jak se bránili před nejmenšími hříchy, kolik slz prolili kvůli spáchaným hříchům, jak s čistým úmyslem směřovali ke konání dobrých skutků, chtějíce se líbit jenom samému Bohu!

Co víc ještě mohu povědět? Pohleďte na nespočetné zástupy mučedníků, kteří chtěli stále více trpět z lásky k Bohu, kteří šli na popravu s větší radostí než králové na trůn!

Prosme Boha, abychom vlažnost překonali

Nic není tak nebezpečné jako vlažnost a lhostejnost ve věci záchrany duše, neboť je větší naděje, že se obrátí velký hříšník než vlažná duše. Z celého srdce prosme milosrdného Boha, aby nám pomohl dostat se z tohoto nešťastného stavu a dojít do nebe k věčnému štěstí tou cestou, kterou postupovali všichni svatí. To vám co nejsrdečněji přeji. Amen.

Svatý Jan Maria Vianney ■
(dokončení z předcházejícího čísla –
zkráceno)

**Dojít do nebe k věčnému štěstí tou
cestou, kterou postupovali všichni svatí.
To vám co nejsrdečněji přeji.**

Foto: Flickr, _gou_ (CC BY-NC-ND 2.0)

Zapojit smysly

Foto: P. Krzysztof Dedeck

do služby Bohu

Obyčejné okno slouží k tomu, aby do místnosti vpouštělo světlo a čerstvý vzduch. Ale když je otevřeme, vniká jimi nejen dobrý a čerstvý vzduch. Jak rychle okna zavíráme, když zjistíme, že do místnosti jde z ulice prach a smog! Přece si domů nepustíme něco špatného... To ale platí nejen o našem domu či bytu, jde i o nás samotné. Co do sebe vpustíme, to nás utváří.

Pět smyslů je dar, ale...

S příchodem na tento svět jsme obdaráni pěti smysly. Nejen oko a ucho, ale vůbec všechny smysly jsou okny do duše. Proto se máme snažit mít je pod kontrolou a chránit je. Byli bychom dost lehkomyšní, kdybychom když se naskytne možnost, dopřáli našim smyslům každý pohled, zvuk, dotek...

Zrak

Zrak poskytuje člověku velké služby. Zdravýma očima můžeme vidět krásy a chválit za to Stvořitele. Očima můžeme také vidět mnohé věci, které nás strhávají dolů, od Boha.

Jestliže chceme žít s Bohem i v tomto světě, máme snad chodit se zavřenýma očima, aby nás něco nestrhlo dolů? To jistě ne. Pán jen chce, abychom se chránili marných a neúčinných pohledů. Není to útěk ze světa, ale od hříchu. Máme se starat o to, aby do duše nevnikaly obrazy škodlivé, znepokojující a zneklidňující hladinu nitra. Ovládnání zraku je velmi důležité. Často jediný obraz může nadlouho rozbouřit hladinu nitra a oslabit duchovní život.

Sluch

Sluch je smysl, kterým také vstupuje do člověka velmi mnoho. Naše nitro je naplněné radostí, když slyšíme dobrou muziku, dobré povzbuzující slovo, zprávu, kterou toužebně očekáváme... Zneklid-

Člověk, který se snaží žít duchovním životem, nejenže ochraňuje sluch, ale také vyhledává ticho, aby naslouchal Bohu.

ňují nás naopak zprávy se záporným obsahem. Člověk je ovšem tvor zvědavý, proto často otevírá sluch všemu, co je nějak zajímavé, tajemné, lákavé... Hltá nakonec bez rozlišování velké množství informací. To není dobře. Kolik prostoru pro Boha nám zůstane v duši, jestliže se stále více zahlučujeme množstvím informací a zvuků? Měli

bychom se učit rozlišovat to, co přichází do našeho sluchu, na nutné a potřebné (co musím vědět), dále na věci užitečné – (co je dobré vědět) a na neužitečné (o co se nemám zajímat).

Když člověk slyší mnohé zprávy, obvykle také mnoho mluví. V množství slov se pak snadno najde něco zraňujícího a odvádějícího od Boha.

Čich

Známe to: jsme celkem v pohodě, dobře naladěni a projdeme kolem restaurace, ze které se táhnou lákavé vůně. Necháme se unést vůní a voňavého jídla si dáme raději více než méně. Někdy se stane, že se přejíme a potom...

Nenechat se nadměrně ovlivnit čichem nám také pomáhá ve službě lásky druhým lidem. Jaké sebezapření musela vynaložit ošetřovatelka, která denně převazovala otevřené hnisavé rány nemocného člověka. Dokázala to bez slůvka pohrdání, protože to vykonávala z lásky k bližnímu. Její láska a vnitřní život tím rostly.

Chuť

Chuť je třeba také ovládat. Patrně známe ve svém okolí lidi, kteří otevrou láhev např. s vínem a neodejdou, dokud není prázdná. Sice cítí, že toho již mají dost, ale alkohol posunul hranice, a tak pijí. Podobné je to i s jídlem. Výsledkem je obezita, a také se vytratila schopnost sebeovládání. Člověk s pevnou vůlí a sebeovládáním jí a pije tolik, kolik potřebuje ke zdraví a práci. Umět si poručit je zásada duchovního člověka.

Foto: Flickr, stuartpilbrow (CC BY-SA 2.0)

Hmat

Hmat je na jedné straně velmi velký dar. Dokážeme ocenit přátelský stisk ruky, pohlazení, pro slepce je to často jediný kontakt a možnost poznávat věci. Na druhé straně různé doteky, polibky vyvolávají žádostivost těla a mohou vést k egoismu a odvádět od Boha. Čistota srdce velmi souvisí s opatrností a obezřetností.

Král a mnich

Indové vyprávějí, že král šel hledat radu k moudrému mnichovi. Dveře mu však otevřel mnich špinavý od práce. Král se pohoršeně diví: „Jak to vypadáš, čuníku!“

Naše velikost spočívá v tom, že rozhodujeme o tom, co vpustíme do svého nitra.

„Promiňte, svatosti, pracoval jsem u zvířat,“ omlouvá se mnich. „To vidíš parádní šaty a už mě považuješ za božstvo?“ „Ne, Pane, to není v šatech, ale to je v očích...“

Ano, jakým okem se díváme, tak vidíme druhého. Okem lásky dovedeme na druhém vidět tolik hodnot, že si ho vážíme a máme k němu úctu. Mnich takové oči měl – král ne...

P. Josef Havelka ■

Jestliže si nechráníme svůj zrak a všechno hltáme plnými doušky, může se nám stát, že úplně oslepeme pro Boží věci a vytratí se zájem o Boha.

Foto: Flickr, Chris_Moody (CC BY-NC 2.0)

A pravda vás osvobodí
související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus

Ctnost je trvalá a pevná dispozice konat dobro. Dovoluje člověku nejen konat dobré skutky, nýbrž i vydávat ze sebe to nejlepší. Ctnostný člověk všemi svými *smyslovými i duchovními silami směřuje k dobru*, hledá dobro a volí ho v konkrétním jednání. Sv. Řehoř z Nyssy to vystihl slovy: „Ctnostný život spočívá v tom, že se stáváme podobnými Bohu.“

Srov. *Katechismus katolické církve, Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří, 2001.*

Ukažte mi

jednu šťastnou prostitutku

P. Marián Kuffa se věnuje prostitutkám, alkoholikům, narkomanům... Několik kilometrů od Popradu v obci Žakovce, kde působí, se mu pro ně s Boží pomocí podařilo postavit azylový dům, ve kterém společně s nimi žije.

„Moderní“ svět dnes tvrdí, že farářské řeči o sexualitě jsou zastaralé a Církev by měla v některých věcech ustoupit. Měla?

Ukažte mi jednu šťastnou prostitutku,

a půjdu s vámi za ženskýma. Prostitutky umí být šťastné, ale potom už nejsou prostitutkami. Každý den je mám kolem oltáře. Maří Magdaléna hledala lásku nesprávným způsobem a na nesprávném místě. Ježíš jí napravil. Úloha ženy není svádět, ale přivádět. K Bohu. Láska se dnes zaměňuje za všelico jiné.

Žádostivost a láska jsou jako vejce. Navenek podobné, stejně velké, obě slepičí. Jedno je ale smradlavé, druhé dobré. Smradlavé tě otráví, dobré posilní. Žádostivost bere, láska dává. Žádostivý chlapec se dívá na své děvce a ptá se: Co bych jí ještě mohl vzít? Pokoj duše? Dobré jméno? Láska se projevuje obohacením: Co bych jí ještě mohl dát?

Žádostivost a láska jsou jako vejce. Navenek podobné... Jedno je ale smradlavé, druhé dobré. Smradlavé tě otráví, dobré posilní. Žádostivost bere, láska dává.

Mladí se také ohrazují tím, že je to jejich svoboda, jestli se s někým vyspí před svatbou, nebo ne.

Je to sobectví, ne svobodné rozhodnutí. Když chlapec řekne: Máš mě ráda? Mám. Dnes večer se mi tedy dej. Děvče na to: A ty mě máš rád? Mám. Opravdu? Opravdu. Tak počkej. Říkám ti, počkej, neříkám nikdy. Jen chlapec, který počká, má rád své děvče. Jinak má rád jen sebe. Jablko v červnu je maličké, v září velké. Na tom samém stromě, větví, ta samá odrůda, ta samá zahrada. Když ho sníš v červnu, dostaneš přinejlepším průjem. Z toho samého jablka máš v září vitamíny. Sex v manželství je jako jablko v září. Faráři neříkají: Nejezte jablka! My jen říkáme: Počkejte až do září! Nechceme tě okrást! Kdo dokáže počkat, vyplatí se mu to! Jestliže je pro kněze největším vyvrcholením lásky mše svatá, pro manžele je to pohlavní styk. Doteky a objetí jsou něčím nádherným. Ne něčím, co se přikrývá špinavým prostředadlem.

V manželství platí: všude se mě můžeš dotknout, všude jsi moje, všude jsi můj. Liberálové říkají: Kněží zakazují jíst jablka. To jsou polopravdy a jsou horší než úplné lži. Zelené, malé, ukradené jablko nemůže mít dobrou chuť.

V čem může být problém při těchto nesprávných vztazích a rozhodnutích?

Chybí autorita muže. V procesu výchovy selháváme my, muži. Házíme výchovu na ženy. Produkuje „zženštilé“ chlapy. Máme pedagožky, socioložky, psychologičky a nevím ještě jaké ložky. Jen muž dokáže udělat z chlapce muže. Rukopis muže potřebuje i děvče. Má být prvním mužem, který daruje objetí své dceři,

Foto: Flickr, Meredith_Farmer (CC BY-NC-ND 2.0)

Foto: Flickr, Ashpet (CC BY-NC 2.0)

Sex v manželství je jako jablko v září. Faráři neříkají: Nejezte jablka! My jen říkáme: Počkejte až do září!

mysl všemu, nenávidí ho bere. Bůh mimořádně miluje „průseráře“. V nebi jsou leccaká „esa“, hříšníci, kteří se však nechali naplnit Boží láskou. Jsou tam i prostitutky? Maří Magdaléna. Cizoložníci? Král David. Vrazi? Mojžíš zabil člověka. Tuneláři a zloději? Je tam Zacheus i Matouš. Vzbudili lítost, a tak se dopracovali k lásce. Pokora jim vytvořila v srdci prostor pro lásku. Bůh je láska – Bůh naplnil jejich srdce. Bůh jen čeká, kdy otevřeš tašku.

políbí ji a řekne: „Jak ti to dnes sluší!“ „Opravdu tati?“ Zdvihne jí sebevědomí.

Musíme se převychovat. Nesoupeřit mezi sebou v souboji muž proti ženě. To je nezdravé. Nekrásnější na ženě je ženskost. A ženy to prodávají za peníze. Měl jsem v našem oddíle mistryni Evropy, měl jsem s ní zápasit (otec Marián se v mládí věnoval různým sportům – pozn. redakce). Zasmál jsem se, stáhl rukavice. Mám jí pozdvihnout nezdravé sebevědomí? „Maroš, co děláš?“ zeptal se trenér. „Se ženou se nebudu bít, nechci jí ublížit.“ „Tak budeš klikovat!“ Klikoval jsem. Muž je silnější než žena. A když žena cvičí? A když muž cvičí? Znovu bude silnější. Můžu sebou praštit o zem – i tak nebudu nikdy kojít ani rodit. Mám začít soupeřit se ženou, že budu kojít a rodit lépe? Copak jsem blázen? Máme se doplňovat, ne soupeřit. Žena může být matkou, muž

ne. Vždyť být matkou je ta největší hodnota ženy.

Potřebujeme dnes ještě lásku?

Je potřebná ke všemu. Nábožnost bez lásky? Fanatismus. Je žid, pojďme na něj s lopatou. Moudrost bez lásky? Budeš vymýšlet tanky, ne polohovací postele. Láska dává

Opravdová láska provokuje k postoji dávat? Jak?

Co nejvíc provokuje lásku? Láska. Zjistím, že ona mě miluje, tak i já. Ona miluje mě, já ji. Rozpálíme se dorůžova. Jak zviditelníme tu lásku? Děkuji a dávám. On mě obdaroval a i já ho chci obdarovat. A už to roste. S láskou je to jako s dírou. Čím víc z ní vezmeš, tím je díra větší. ▶

V procesu výchovy selháváme my, muži. Házíme výchovu na ženy. Produkujeme „zženštilé“ chlapy.

Foto: Flickr, B.K. Dewey (CC BY-NC 2.0)

Foto: Flickr, antjeverena (CC BY-NC-ND 2.0)

V nebi jsou lecjaká „esa“. Prostitutky? Maří Magdaléna. Cizoložníci? Král David. Vrazi? Mojžíš zabil člověka...

že začneš děkovat. Zvětšuješ své srdce a najednou má tvůj život jinou kvalitu. Jinou kvalitu, jiný rozměr.

Když oddávám mladé lidi, vždy si z nich tak trochu vystřelím:

„Chceš být šťastný?“ „Samozřejmě.“ „Nežeň se!“ Tchýně hned zbystrí pozornost!

„A ty chceš být šťastná?“ Ženy to jinak prožívají. „Ano!“ „Nevdávej se!“ Tchýně mě hned doslova propíchnou pohledem.

„Chceš, aby byl šťastný tvůj chlapec, kterého máš vroucně ráda?“ „To je ono! Vdej se!“ „Chceš, aby byla šťastná tvá dívka, kterou tak moc miluješ!“ „Správně! Ožeň se!“ Láska je tam, kde se dává.

Jistě, láska také bere. Ten druhý žije z toho, že je milovaný!

Martin Ližičiar ■

(napsáno pro Katolícke noviny
www.katolickenoviny.sk – zkráceno,
dokončení z minulého čísla)

Neboj se, když rozdáváš lásku, že budeš chudší; budeš bohatší. Když budeme mít velké srdce, Bůh nám ho celé naplní láskou.

U nás není nic neobvyklého, když mě při kázání přerušují. Řekl jsem jim: Když nevíte, ptejte se. Jedna narkomanka, která

sedává u oltáře, zvolala: „Faráři, a na co mi je velké srdce?“ Martulo, představ si, že ředitel hypermarketu zavolá: Pojdte do Tesca, každému dám zadarmo tolik, jakou tašku si přinese. Přineseš si malou taštičku? Co ti do ní ředitel dá? Dvě zrnka máku a můžeš jít. Kdyby zavolal mě, potáhnu za sebou lodní kufr. Vždyť mám dvě stě dětí (otec Marián provozuje ve své farnosti azylový dům – pozn. redakce).

Mše svatá je jako hypermarket. Ředitel hypermarketu je Ježíš a taška je tvoje srdce.

Platí teda, že čím větší taška, tím líp?

Do malé tašky nabereš míň než do cisterny. Jak se stává z tašky cisterna? Tím,

Foto: Flickr, Maai, Juirado (CC BY-NC-SA, 2.0)

Poznáte pravdu a pravda vás osvobodí. Jan 8,32

související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus

Jaká jsou dobra manželské lásky, k níž je zaměřena sexualita?

Dobra manželské lásky, která je pro pokřtěné posvěcena svátostí manželství, jsou:

- jednota,
- věrnost,
- nerozlučitelnost,
- otevřenost k plodnosti.

Jaký význam má manželský úkon?

Manželský úkon má dvojitý význam:

- sjednocení (vzájemné sebedarování manželů),
- plodení (otevřenost k předávání života).

Nikdo nesmí Bohem chtěné nerozlučitelné spojení mezi oběma významy manželského úkonu rozdělit tím, že by jeden nebo druhý význam vylučoval.

Jak rodiče vychovávají své děti v křesťanské víře?

Především příkladem, modlitbou, rodinnou katechézí a účastí na životě církve.

Jsou rodinné svazky absolutním dobrem?

I když jsou rodinné svazky důležité, přesto nejsou absolutní, protože prvním povoláním křesťana je následovat Krista a milovat ho: „Kdo miluje otce nebo matku víc nežli mne, není mne hoden“ (Mt 10,37). Rodiče mají s radostí podporovat své děti, aby následovaly Ježíše v každém životním stavu, i v zasvěceném životě nebo v kněžské službě.

Srov. Kompendium Katechismu katolické církve, Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří, 2006.

Neděle a naděje

Když chybí naděje, týden se jeví jako zoufalé vláčení se závěsemi starostí, úkolů a pochybných povinností orámovaných nudou...

- Zkus se alespoň jednou týdně pořádně zastavit a z hloubi své bytosti se zeptej: O co tu vlastně jde? A čekej na odpověď. Čekej na odpověď jako malé, nezkušené, důvěřivé dítě. Věřím, že tě Bůh nenechá bez odpovědi, která by ti dodala naději, velkou naději.
- Vím, že si říkáš: Kdyby se tak naděje dala nabrat do džberu jako voda ze studny. Křišťálová, krásná, osvěžující, kterou prostupují paprsky ranního slunce. Prozradím ti jméno té studny: Neděle, den Páně, den, který je zvláštním způsobem prostoupen silou Ježíšova vzkříšení.
- Ano, prohloupí ten, kdo si nechá uniknout neděli s jejím tajemným bohatstvím, které je přítomno skrze zvláštní Boží pohled na tento čas. Nemůže se potom divit, že týden se pak jeví jako zoufalé vláčení se závěsemi starostí, úkolů a pochybných povinností orámovaných nudou.
- Neděle je pro člověka. Ano, neděle je od Boha pro člověka. On čeká na to, aby tě mohl obdarovat.
- Samozřejmě, je jasné, že naděje nemůže existovat sama o sobě. Není to něco, co si myslíš nebo co tě rozechvívá

Foto: Flickr, Neilwill (CC BY-NC-SA, ZD)

nebo uklidňuje jako nějaká pilulka. Naděje je vlastně Někdo, kdo ji přináší. Proto musel vstát z mrtvých. Nestačilo, aby nám tu nechal krásná slova a zaslíbení. Tím se odlišuje křesťanská naděje od těch ostatních. Křesťanská naděje má zdroj v Tom, s kterým se můžeš a máš setkávat. On kvůli tomu přišel a stále přichází a nakonec přijde.

- Největší naděje tě nenaplní tam, kde se situace začne řešit a objeví se východisko. Největší naděje tě naplní tam, kde navzdory šíleně beznadějně situaci zjistíš, že Ježíš je v tom s tebou.

Z knihy P. Martina Sedloně OMI
„Poutníkem naděje“ ■

Největší naděje tě naplní tam, kde navzdory šíleně beznadějně situaci zjistíš, že Ježíš je v tom s tebou.

Knihu a řadu dalších titulů je možno objednat v tiskovém apoštolátu A.M.I.M.S., 44 stran, doporučený příspěvek na tisk je 10Kč (viz www.amims.net nebo objednávací kupon níže).

objednávací kupon

Vaše adresa:

PSC:

Podpis:

Název publikace, popis a doporučený příspěvek na tisk	kusů
A já jsem s vámi i za železnu oponou (příběhy z Ruska, Číny...; formát A5, 76 stran, 15 Kč)	
sv. Alfons: <i>Návod na dobrý život</i> (popis viz str. 59; formát A5, bar. obálka, 96 stran, 20 Kč)	
Simajchl: <i>Manželství v záběhu</i> (nejen pro novomanžele; formát A5, 44 stran, 10 Kč)	
Dunda: <i>Soužití nebo soužení</i> (o harmonii duše a těla – bratra osla; formát A5, 32 stran, 10 Kč)	
Comicsy pro zábavu i k zamyšlení (pro děti a mládež; formát A5, 64 stran, 15 Kč)	
Zerhau: <i>Kráska a statečnost</i> (legenda o sv. Markétě; formát A5, 40 stran, 10 Kč)	
Zerhau: <i>Vyřídte sijónské dceři</i> (pro nemocné – prožívání týdne...; formát A5, 24 stran, 7 Kč)	
Řekli svatí a to platí I. a II. (2 x 777 citátů svatých a blahoslavených; formát A5, 80 + 84 stran, 2 x 20 Kč)	I. díl: II. díl:
Sedloň: <i>Poutníkem naděje</i> (myšlenky o naději; formát 21 x 12 cm, 40 stran, 10 Kč)	
Sedloň: <i>Doprovázení</i> (reflexe k duchovnímu vedení; formát 21 x 12 cm, 44 stran, 10 Kč)	

Objednávací kupon odříhnete a pošlete na adresu **A.M.I.M.S. Římskokatolický farní úřad 671 03 Vranov nad Dyjí 20** (je možné objednávat i na internetu www.amims.net nebo e-mailem na apostolat@fatym.com, či telefonicky 515 296 384). Knihy přijdou na vaši adresu s příloženou složenkou na uhrazení příspěvku na tisk a poštovné.

Asi 70 dalších publikací najdete na www.amims.net!

Ukažte to lidem

Foto: 3x Vojtěch Podstavek

Kdo objevil Krista, musí k němu vést také ostatní. Velkou radost nemůže člověk uchovávat jen pro sebe. Je třeba ji předávat.

„Protože je to jeden chléb, tvoříme jedno tělo, i když je nás mnoho,“ říká sv. Pavel (1 Kor 10,17). Tím chce říct: „Protože přijímáme téhož Pána, on nás přijímá a přitahuje k sobě, proto jsme jedno také my.“ To se musí projevovat v životě. To se musí projevovat ve schopnosti odpouštět. **Musí se to projevovat v pozornosti k potřebám druhého**, v připravenosti sdílet se, musí se to projevit v našem nasazení pro bližního, blízkého i navenek vzdáleného, který se nás ovšem vždy dotýká zblízka. Dnes existují různé druhy voluntariátu, vzory vzájemné služby, kterou naše společnost naléhavě potřebuje. Nesmíme například nechávat staré lidi jejich samotě, nesmíme přecházet bez povšimnutí kolem trpících. Když myslíme a žijeme v síle společenství s Kristem, otevírají se nám oči. Tehdy se nebudeme už přizpůsobovat živoření, které se stará jen o sebe sama, ale uvidíme, kde a jak jsme zapotřebí. Budeme-li takto žít a jednat, brzy si všimneme, že je daleko krásnější být užitečnými a být k dispozici druhým než se starat jen o pohodlí, které se nám nabízí.

Vím, že vy mladí toužíte po velkých věcech, že se chcete zasazovat za lepší svět. Ukažte to lidem, ukažte to světu, který očekává právě toto svědectví od učedníků Ježíše Krista.

Z promluvy Benedikta XVI. v Marienfeldu 21. srpna 2005 připravil P. Vít Zatloukal ■

Je daleko krásnější být užitečnými a být k dispozici druhým než se starat jen o pohodlí...

Foto: archiv C. Ss. R.

REDEMPTORISTÉ

Kongregace Nejsvětějšího Vykupitele (Congregatio Sanctissimi Redemptoris), C. Ss. R. nese jméno podle latinského slova *Redemptor*, které v češtině znamená Vykupitel. Naše poslání je tedy úzce spjato s Ježíšem Kristem a jeho vykupitelským dílem. Téměř 280 let členové kongregace hlásají při lidových misích a také svým životem, že „u něho je hojné vykoupení“ (Žl 130,7). Normou pro náš život a naši práci je evangelium, řeholní sliby čistoty, chudoby a poslušnosti a konstituce naší kongregace. Žijeme sice v komunitách, ale to, co je důležité, je osobní vztah každého z nás ke Kristu, kterého následujeme v této řeholní rodině. Kongregaci založil v roce 1732 svatý Alfons Maria de Liguori (1696–1787). Dnes působí ve světě víc jak 5000 členů kongregace. V Čechách jsme od roku 1853 a spravujeme poutní místa (Svatá Hora, Králíky, Tasovice, Frýdek), konáme lidové misie a duchovní cvičení. Jsme poslání k chudým a duchovní bída či touha po lidštějších a spravedlivých vztazích a znovuoobjevení životních hodnot se projevuje v celé dnešní společnosti.

Více na <http://cssr.cz>

Kontakt

Provinciálát redemptoristů, Svatá Hora 591, 261 80 Příbram II.

Máte rodinu, nebo družstvo?

Někteří nadávají na Facebook, ale řekl bych, že je to i s Facebookem a celým internetem tak jako se vším. Může posloužit k dobrému i ke zlému. Zkušenost, kterou jsem udělal já, patří do kategorie dobrých.

Když jsem slyšel, že na Facebooku je i Benedikt XVI., přihlásil jsem se tam taky. Nerozuměl jsem tomu, ani mě nelákalo se to učit. Přesto, že já sám jsem na Facebooku nic nedělal, začaly mi chodit žádosti o potvrzení přátelství. To jsem uměl, a tak jsem vždy jednou za čas přátelství potvrdil. Byly jich desítky a snad i stovky, mám totiž poměrně dost známých.

Po delší době mého pasivního užívání Facebooku se přihlásila zase jedna další zájemkyně o potvrzení přátelství. Nejprve jsem chvíli nevěděl, kam ji zařadit, ale pak mi to došlo: „Vždyť to je děvče, které bylo ve farnosti, kde jsem působil hned po svém jáhenském svěcení!“ Přátelství jsem potvrdil bez váhání, velmi mě totiž potěšilo, že se po tolika letech, kdy jsem o ní neslyšel, ozvala, a připsal jsem jí ještě něco v tom smyslu, že jsem rád a že bych ji zase někdy rád viděl. Odpověděla mi a vyměnili jsme si několik zpráv.

Když jsme vycházeli na pěší pouť z Prahy do Jeníkova, přidala se na chvíli mezi nás... Následovalo několik rozhovorů. Vyprávěla mi o svém současném životě, že žije s přítelem a s dětmi,

Foto: Flickr, Azitek (CC BY-SA 2.0)

Následovala otázka: „Co bych měla udělat, aby se z družstva stala rodina?“

a říkala: „Ta naše rodina...“ Vtom jsem ji nečekaně přerušil. Bylo to nečekané i pro

mě. Jako kdyby mě naráz osvětlil Duch Svátý, napadla mě myšlenka, kterou jsem nikdy předtím neslyšel ani nepromýšlel: „Jak to, že mluvíš o rodině? Ty přece nemáš rodinu, ty máš družstvo!“ Byla evidentně zaskočena. Několikrát si nevěřícně opakovala: „Družstvo, družstvo...“ Následovala otázka: „Co bych měla udělat, aby se z družstva stala rodina? Je to vůbec možné?“

A bylo. Znovu se poctivě snaží vrátit k víře, kterou jako dospívající prožívala. Přivedla svého druha (velmi kladného a dobrosrdečného ateistu) k nám na faru, začali poctivě přijíždět na přípravy, ve svátosti smíření uzdravila celou svou minulost a společně před Bohem uzavřeli církevní sňatek. Mám radost z jejich rodiny a děkuji Pánu Bohu za to, že existuje Facebook a výstižná česká slova typu „družstvo“, díky kterým není potřeba dlouho vysvětlovat, ale která pomáhají ke správným řešením.

P. Marek Dunda ■

Autor na pěší pouti do Jeníkova

Foto: archiv MSI

Týká se vás PÚ, PCH a PM?

Foto: P.Krzysztof Dziek

Někdy stačí věci pouze správně pojmenovat, aby vyniklo, o co ve skutečnosti jde.

Kdo dobře rozlišuje, dobře učí

Jako bohoslovec jsem občas jezdil s některými svými spolužáky tak napůl

tajně na návštěvu zkušeného premonstráta P. Jana Hrozny Svatka, O.Praem. na faru do Žatce. Jeho přístup v nelehkých podmínkách a po tom všem, co prožil, mne velmi zaujal. Zvláště mě oslovilo, že nikdy nezůstal u toho, co už měl určitým způsobem zaběhnuté, ale vždy hledal ještě nějaké vylepšení, jak co nejspřístupněji a zároveň nejjednodušeji předat pravdy o Bohu a o člověku. Vždy, když jsme k němu přijeli, vyprávěl o něčem novém, čím vylepšil svůj systém jak přiblížit posluchačům Boží lásku a uvést je do pravdy. Také často opakoval staré známé: „Kdo dobře rozlišuje, dobře učí.“ A vždy nás vedl k tomu, abychom rozlišovali co nejpřesněji a dokázali jít k jádru problému.

Učím se od druhých – sbírám „střípky“

Od té doby si právě na to dávám větší pozor. Obvykle to není tak, že bych já sám něco nového objevil, ale mnoho důležitého k rozlišení člověk zachytí u druhých... Postupně se mi tak skládá mozaika různých výroků, hesel a krátkých vyjádření, která se na první pohled může zdát někomu svérázná. Může však napomoci orientaci. Moudrý výrok často přijde zcela nečekaně.

Vzpomněl jsem si na to nedávno, když jistý ženatý jáhen, a tedy i otec početnější rodiny vyprávěl, jak není vždy úplně jednoduché předat správné zásady a postoje dospívajícím dětem. Zvláště v oblasti morálky si prý často připadá jako někdo, kdo přichází ze středověku. A zde je právě ten jeho moudrý výrok, který mě velmi zaujal. Říkal: „Občas se ta moje dcera namodí tak, že se za ni až stydím, a tehdy jí říkávám: „Už sis zase oblékla ten prosti- tuční úbor?“ Ze strany dcery pak většinou následuje poněkud emotivní reakce, ale za chvíli přijde v normálním oblečení.“

Prostitutky se nezměnily...

Pak nám vysvětlil, proč používá ten nezvyklý pojem prosti- tuční úbor. Dnes není tak zřejmé to, co dřív dokázal zkušený pozorovatel poznat na první pohled. Proč? Protože jen prostitutky nosily určité oblečení, které by si běžné slušné ženy

*Upozorňování
na PÚ se
samozřejmě nesmí
přehánět...*

Foto: Flickr, new batteries (CC BY-NC-ND 2.0)

na sebe nedaly. V současnosti se různé hranice posouvají, a přesto, že prostitutky i nadále chodí v pro ně typickém úboru, rozšířil se tento způsob odívání (neodívání) i mezi mnohá děvčata a ženy. Už jim to ani nepřijde. Ale jáhen správně vypíchl tuto souvislost, jejíž pojmenování na slušné děvče působí stejně jako na jeho dceru. Nejprve se rozčílí, jak si někdo dovolí takto nechutně komentovat její styl oblékání – vždyť přece dnes je to tak běžné –, ale pak ji to vede k tomu, aby se zamyslela a sama si ujasnila, co chce svým oděvem vyjádřit a kam chce patřit.

PŮ a SMS

Když jsem o pojmu prostituční úbor vyprávěl mladým lidem, překvapilo mě, jak lehce, bez nějakých cavyků, je to pro ně pochopitelné, přijatelné a užitečné. Zavedli jsme i zkratku pro tento výraz PŮ. Je to praktické. PŮ se vysloví rychleji a ti, kteří vědí, o co jde, si z toho vyvodí své. Zvláště některé moderní slečny jsou téměř bojovně naladěny ve chvíli, kdy před nimi někdo zmíní tuto zkratku v souvislosti s jejich oděvem. Nesmí se to samozřejmě přehánět. Svoje ovoce to přináší téměř zaručeně. Od jedné takové bojovnice jsem po týdnech dostal SMS: „Dnes večer jsem si udělala pořádek ve skříni. S těžkým srdcem jsem vyhodila devět drahých kousků, byly to totiž PŮ. Díky!“

PCH – dej si pozor hlavně na sebe!

Když jsem se telefonicky ptal zmíněného otce jáhna, zda mohu napsat do *Milujte se!* článek o tomto jeho rozlišujícím pojmu, povolil s prosbou, abych ho nejmenoval, a s upozorněním, že je zase o krok dál.

„Dnes večer jsem si udělala pořádek ve skříni. S těžkým srdcem jsem vyhodila devět drahých kousků, byly to totiž PŮ. Díky!“

Říká: „Existuje totiž nejen PŮ, ale taky PCH.“ A když jsem se ho ptal, o co jde, poučil mě, že PCH je prostitutčí chování. Co pod to zahrnout? To, jak se prostitutka chová, a to nejen na veřejnosti. A zase měl pravdu. Zatímco PŮ převážně hrozí děvčatům a ženám, i když i kluci někdy volí oděv, který bychom mohli lehce řadit do kategorie PŮ, PCH hrozí klukům i děvčatům, mužům i ženám. Tyto pojmy však nejsou na to, abychom druhé posuzovali, nebo dokonce odsuzovali, ale mají posloužit k tomu, abychom my sami a ti kolem nás, kteří jsou ochotni to přijmout, snadněji rozlišovali. A od rozlišení je už pak jen krok k uvádění do života.

PM – myslet si, že zlem získám

Existuje ale ještě třetí rozlišovací stupeň – totiž PM. To se může týkat každého. Jedná se o prostituční myšlení. Nechci zde teď podsouvat něco těm prostitutkám, které jsou ve svém oboru nedobrovolně, ale pokud zůstaneme u těch, které si tuto cestu zvolily svobodně v naději, že jim to přinese nějaký prospěch, pak je jasné, o čem mluvím, když řeknu: „Dejte si pozor na PM!“ Myslet si, že díky rozhodnutí pro zlo něco dobrého získáme, je totiž první krok k velkému zklamání. A PM se nemusí zdaleka týkat jen oblasti sexuality...

P. Marek Dunda ■

Foto: Flickr, Brandon Meyer (CC BY-NC-SA 2.0)

Foto: Flickr, alices342011 (CC BY-NC 2.0)

Nejlepší smlouva mého života

Foto: Flickr, aithom2 (CC BY-ND 2.0)

Když jsem se narodila, vládl v naší zemi ateistický komunismus. Možná to byl ten důvod, proč mě mí rodiče, římskokatolíci, nenechali pokřtít, ani mě nevychovali ve víře v Boha. (Pozn. redakce: Mohl to být důvod, ale rozhodně to není omluva pro rodiče, že neudělali vše pro to, aby dětem víru předali.) O Bohu jsem neslyšela nikdy ani doma, ani ve škole a později ani v práci. Teprve po sametové revoluci a mých 30. narozeninách se u mě začal projevovat zájem o duchovní věci. Ten postupně přerostl ve víru v Boha. Je možné, že mi dar víry někdo vymodlil.

Tápání a bloudění

Přesto, že jsem už věřila, že Bůh existuje a že je jenom jeden Bůh pro všechny lidi, nevěděla jsem, které náboženství je pravé. Mnoho let jsem tápala v různých duchovních směrech a hledala jsem pravého Boha. Během těchto roků jsem bohužel také cvičila jógu a zajímala se o astrologii, numerologii a občas jsem navštívila kartářku. Jako nepokřtěná jsem vůbec netušila, že si zahrávám se silami Zla. Bůh už se asi nemohl dívat na to, jak už víc než 10 let bloudím a nejsem schopná najít tu správnou cestu k němu. Rozhodl se zasáhnout. Bůh dopustil, abych dva roky trpěla a prošla tak očistou.

Utrpení, které nakonec přineslo požehnání

Na začátku roku 2007 jsem si koupila za tři a půl tisíce údajně čistě přírodní doplňek stravy. Po tomto přípravku jsem měla zhubnout a pročistit si organismus. Místo vylepšení mého zdraví ale u mě došlo k dramatickému selhání metabolismu. Přestala jsem spát, potila jsem se a měla jsem neustále průjem. Nakonec jsem skončila na dlouhých pět měsíců v nemocnici. Celkem jsem se léčila asi dva roky, ale můj zdravotní stav se nijak výrazně nezlepšil.

...zajímala jsem se o astrologii, numerologii a občas navštívila kartářku.

Foto: Flickr, swankkalot (CC BY-SA 2.0) / Flickr, zeevvez (CC BY 2.0)

Z deště pod okap

Protože mně klasická medicína nedokázala pomoci, začala jsem na doporučení své známé navštěvovat léčitelku. To se ukázalo jako další špatný krok. K mým zdravotním problémům se přidaly ještě problémy psychické a problémy v rodině. Navíc se v té době léčila na rakovinu moje máma a také na tuto nemoc umírala moje švagrová. Bylo toho všeho na mě už moc. Po dvou letech nemoci jsem se cítila vyčerpaná a úplně na dně. Žádná léčba mi nepomáhala. Nevěděla jsem o nikom, kdo by mě dokázal uzdravit.

Knih, kněz...

Právě v té době mi kamarádka půjčila křesťanskou knížku *Zůstaňte ve mně a já ve vás*. Chorvatský teolog Tomislav Ivančić v ní líčí, jak i v dnešní době Pán Ježíš uzdravuje lidi. Tato knížka mě nasměrovala na Krista. Kristus byl mou poslední nadějí! Od rána do večera jsem se modlila text z knížky brněnského biskupa Vojtěcha Cikrleho *Aby mohlo vyrůst něco krásnějšího*. První sloka tohoto textu zní:

*Když na rozcestí stojíš a nevíš, kam se dát,
když neznáma se bojíš a vůdce bys měl rád,
tu v Ježíšovu mocnou
svou slabou polož dlaň
a věřit nepřestaň!*

Ježíš mě slyšel a vyslyšel. Poslal mi do života vzdělaného kněze. Ten mi vysvětlil, že jsem se dostala pod vliv magie a okultismu. Moje esoterická minulost, jóga a dokonce homeopatický preparát vykonaly dílo Zlého. Kněz mi také řekl, že příčina mých zdravotních problémů je duchovní, a proto mě může uzdravit jedině Bůh.

Začala jsem kněze pravidelně navštěvovat. Vykládal mi krásně o Pánu Ježíši a o křesťanství. Na závěr každého setkání se nade mnou modlil a prosil Pána Ježíše, aby mě uzdravil. Po čtvrté návštěvě a modlitbě všechny moje zdravotní problémy jako zázrakem zmizely. Pán Ježíš mě uzdravil! V té době jsem už byla do Pána Ježíše tak zamilovaná, že jsem se

***Jako nepokřtěná
jsem vůbec
netušila, že si
zahrávám se
silami Zla.***

***„Volejte mě a já
vám odpovím.“
(Jer 33,3)***

rozhodla patřit Mu už navěky. On je ten ideál, který jsem tolik let hledala!

Před Kristem, po Kristu

A tak jsem uzavřela nejlepší smlouvu mého života. V červenci 2009 jsem přijala svátost křtu a biřmování. Jako konvertita můžu říct, že můj život se dělí na dvě zcela odlišné části: PŘED KRISTEM a PO KRISTU.

Můj život se od mého křtu zásadně změnil. Bůh miluje mě a já Jeho! Každý den svěřuji svůj život do rukou Pána Ježíše a On se o mě s láskou stará. Od svého křtu jsem s Ním zažila už mnoho krásného...

Bůh je láska a miluje každého člověka! Záleží pouze na nás, jestli Mu dovolíme vstoupit do našeho srdce.

Pán Ježíš říká: „Hle, stojím u dveří a klepu...“ (Zj 3,20)

***Bůh dopustil,
abych dva roky
trpěla a prošla tak
očistou.***

A já spolu se svatým apoštolem Pavlem říkám: „Vím, komu jsem uvěřila.“ (srov. 2 Tim 1,12)

Dokonalý plán

Na závěr se s vámi chci rozdělit o jeden text, který mi daroval náš pan farář otec Pavel.

Pán Ježíš říká: „Což nechápeš, že můj Otec má již dokonalý plán, jak změnit tvůj život právě od tohoto okamžiku? Důvěřuj mi. Pros mě každý den, abych vstoupil a převzal starost o tvůj život – a já to udělám. Slibuji Ti před svým Otcem v nebi, že budu v tvém životě konat zázraky. Proč bych to dělal? Protože po tobě žízním. Jediné, co od tebe žádám, je, aby ses mi úplně svěřil(a). Všechno ostatní udělám já.“

Můj život po křtu potvrzuje pravdivost těchto slov Pána Ježíše.

Na úplný závěr vám dám „číslo“ na Boha: „Volejte mě a já vám odpovím.“ (Jer 33,3) Bohu díky!

Nada (zkráceno) ■

Foto: 3x Vojtěch Podstavek

Na Světových dnech mládeže (SDM) v Madridu se setkaly se Svatým otcem dva miliony mladých.

Byly to již mé čtvrté, a dost možná poslední Světové dny mládeže. Mohl bych psát o velkých zážitcích, o problémech se španělskou organizací a jejich typickým „mañana“, o nepřijemném vedru, o ojedinělých protestech, z nichž se někteří pokusili udělat mediální podstatu celého setkání. Nebo o nečekané bouřce, která místo aby nabou-

rala atmosféru večerní vigilie, vylepšila nakonec všeobecnou náladu ve všech přeplněných sektorech. Stejně tak bych mohl psát o velkorysé architektuře Tarragony, Barcelony a Madridu nebo o návštěvě Gaudího muzea v Reus...

Zmíním jinou „maličkost“, neboť správná pouť nás učí vidět významy událostí v jiných souvislostech. Objevit v maličkostech Boha dá vždycky víc práce, ale když se to podaří, i z letmé vzpomínky se rázem stává zážitek na celý život.

Věděl jsem, že se do Madridu chystají tři z mých pěti biřmovacích kmotřenců.

Často na ně myslím jako na svou rodinu a samozřejmě mě napadlo, že by bylo fajn seznámit je mezi sebou. A hlavně jsem se s nimi chtěl vidět i já sám... Jenomže každý z nás jel do Madridu jinudy, v jiný čas, s jinou skupinou. Vůbec jsem netušil, jak komplikovaný může být zdánlivě jednoduchý plán na společné shledání.

Začátek je dobrý: kmotřenec František se stává prvním známým člověkem, kterého zahlédnu – už při zastávce ve francouzském Annecy při výstupu z autobusu. Zanedlouho se přidává i kmotřenka Bernadetta. Třetího kmotřence Vojtěcha nakonec potkávám až během českého programu v Madridu. Je to opět první známý člověk, na něhož narážím. Jako by na mě už čekal – já mu ovšem o své návštěvě našeho pavilonu nedal předem vědět. Není čas na delší rozhovor, a tak si slibujeme, že se ještě určitě uvidíme.

*...maličkosti
dokonale
režirované Bohem
– podobně jako
celosvětové setkání
se Svatým otcem.*

Čas plyne, s Františkem strávím jedno odpoledne při společné procházce po madridské architektuře, ale na další setkání s ostatními kmotřenci už nezbyvá čas. O to víc mne mrzí, že v neděli na Cuatro Vientos chodí SMSky s tříhodinovým zpožděním a kvůli zataraseným cestám se společnou akci nedaří uskutečnit. Zkrátka to nevyšlo.

Odjíždím domů. V Praze se loučím se zbytkem poutníků v autobusu, doprovázím východočeské holky na Florenc a pak si to sám pomalu štráduju směrem k vlakovému nádraží. Na eskalátorech najednou někdo volá moje jméno: „Filipe!“ Otočím se a k mému údivu v davu poznávám svého kmotřence! „Vojtěchu, co tu děláš?“ Dozvídám se, že jeho letadlo přiletělo se zpožděním, a stejně tak má zpoždění i jeho vlak jedoucí až někam na druhý konec republiky. Díky tomu se můžeme potkat, tady a teď, právě my dva mezi tisíci dalších lidí. Během chůze k nástupišti stihneme probrat vše podstatné a popřát si šťastnou cestu – hlavně tu životní.

Možná to celé vypadá jako směšná maličkost. Světové dny mládeže v Madridu pro mne vyvrcholily na pražském hlavním nádraží. Zdá se, že překvapivá setkání se všemi kmotřenci byla v Boží režii sehraána stejně dokonale jako celosvětové setkání se Svatým otcem. Díky Bohu za tuto zkušenost.

Filip (zkráceno) ■

Návod na dobrý život

Pán Ježíš zmiňuje hospodáře, který vynáší ze svého pokladu nové i staré (Mt 13,52). Jeden takový poklad z kategorie těch starších jsem nedávno objevil: knížku *Návod na dobrý život*. Napsána byla v roce 1754, ale nyní je možná aktuálnější než v době svého vzniku, protože s podobně pojatými texty se dnes už moc neseťkáme. Jejím autorem je učitel Církve svatý Alfons z Liguori, který dokázal mistrně vést lidi k Pánu Bohu. Napsal 111 spisů – možná je trochu udivující, že v češtině jich moc nemáme (aspoň ne v té současné). Ve svých knihách dokázal mimořádně srozumitelným způsobem předávat rady a konkrétní řešení pro ty, kteří chtěli duchovně růst.

Kniha *Návod na dobrý život* vyšla od svého vzniku už ve víc než šesti stech vydáních! To nejpřínosnější na ní je, že nás konkrétně a jednoduše vede ke správnému uspořádání života, aby byl plný pokoje, radosti a smysluplně směřoval k Pánu Bohu.

Poselství knihy můžeme shrnout takto: všechno je možné tomu, kdo

- 1) opravdu chce,
- 2) snaží se
- 3) a prosí o Boží pomoc.

V knížce nalezneme velké množství rad a pokynů „jak na to“: Jak na to, abych rostl v pokoře, v lásce, abych přijal úmrtí blízkého, abych se vyrovnal s nemocí, abych překonal to, co mě zranilo, abych neztratil přátelství s Bohem atd.

Pro názornost uvedu jednu z mnoha zajímavých rad svatého Alfonse. Doporučuje modlit se i víckrát denně na dva úmysly klíčové pro každého člověka: za růst mé lásky k Bohu a za vytrvalost v dobrém. Když to domyslíme, pak žasneme. Pokud bychom učili děti už od malička modlit se, aby rostla jejich láska k Pánu Bohu, a za jejich vytrvalost v dobrém, pak by:

Text knihy on-line najdete na www.fatym.com. Objednávka knihy (brožovaná A5 s barevnou obálkou, 96 str., doporučený příspěvek na tisk 20 Kč + poštovné) na www.amims.net, apostolat@fatym.com nebo pomocí objednáčích kuponů na str. 51).

- 1) opravdu měly Pána Boha víc rády – vždyť by se o to snažily a modlitba dělá své;
- 2) neodpadly by od něj – vždyť prosí za vytrvalost v dobrém;
- 3) jejich láska by se projevovala obětí – protože pravá láska se obětí projevuje
- 4) a rády by tomu učily další – co mi pomáhá, rád předám dál.

Není nám právě zde trochu poodhaleno tajemství, proč se nedaří předávat trvale víru mladým generacím? A není právě toto výzva a námět jak pracovat pro novou evangelizaci?

Takovýchto a dalších zdánlivě známých, a přesto často pozapomenutých moudrostí, které vedou k Bohu a k prohloubení víry, najdeme v této knížce mnoho. Její výhodou je, že vše je podáno stručně, pro některé

**Většina „problémů“
opravdu vypadá
zcela jinak, když nám
jde v první řadě o Boží
oslavu a o nebe.**

možná až trestuhodně bezproblémově (ale většina „problémů“ opravdu vypadá zcela jinak, když nám jde v první řadě o Boží oslavu a o nebe).

Nenechme se tedy mást

stářím tohoto pokladu – nejedná se totiž o něco překonaného, protože to, co kniha přináší, je stále potřebné a účinné. Je to pozapomenutý poklad a je na čase vynést ho na světlo, aby posloužil mnohým, kteří hledají cestu k dokonalosti.

P. Marek Dunda ■

Snad každý kněz by mohl vyprávět řadu příběhů o lidech, kteří se s odvahou a důsledností dokázali postavit nějakému velkému zlu. A i na základě zkušenosti by mohl potvrdit: člověk tím nakonec neztratí, ale získá. A často získají i další, třeba ti, pro které je takové rozhodné jednání svědectvím a impulsem k zamyšlení.

Přišla za mnou mladá maminka v pozhnaném stavu. Byla rozrušená a prosila, co má dělat, když ji lékař nutí k potratu, ačkoli už je ve vysokém stavu těhotenství. Argumentoval, že dítě „bude debilní a že stát na ně bude muset celý jeho život v ústavu přispívat“.

Upokojil jsem ji, že věda není neomylná, že znám rodinu, kde museli rodiče také odporovat lékařským prognózám o svých třech dětech, které se narodily úplně zdravé, hezké a všechny tři nadané.

Ujistil jsem mladou maminku také tím, že je to přece její dítě a že není povinnost rady lékaře poslechnout, zvláště když se jedná o zničení klíčícího života dítěte.

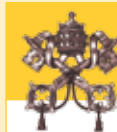
Když přišla na další kontrolu pokračujícího těhotenství – protože byla prostý člověk – řekla lékaři: „Pane primáři, já si to dítě nechám! Pan farář říkal, že je to vražda!“ S takovou rozhodností se za své dítě postavila, ačkoli to „pan farář“ neříkal!

Uplynul asi týden nebo 10 dnů a přišla ke mně na faru sestra pana primáře, kterému ta mladá prostá maminka dopo-

ručený potrat tak rázně odmítla. Vyřizovala mi vzkaz pana primáře: „Pane faráři, nesu vám vzkaz od pana primáře.“ Čekal jsem nějakou narážku na učení Církve o umělém potratu nebo abych nemluvil do medicíny – ale byl jsem překvapený: „Pan primář vás pozdravuje a vzkazuje vám, že tři dny nespál!“

Po letech jsem se s tím předzvěděným „debilním“ dítětem setkal: Je šťastným tátou několika roztomilých dětí.

Benedikt Holota OFM (zkráceno) ■

Poznáte pravdu a pravda vás osvobodí. Jan 8,32

související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus

Proč je potrat naprosto nepřijatelný v jakékoliv vývojové fázi plodu?

Život jakožto Boží dar je posvátný od svého prvopočátku, a proto je vyňat z moci jakéhokoliv lidského zásahu. „Dříve než jsem tě utvořil v lůně, znal jsem tě; dříve než jsi vyšel z mateřského života, posvětil jsem tě“ (Jer 1,5).

Bůh jediný je Pánem nad životem a smrtí. Každé dítě má právo na život od okamžiku svého početí. Nenarozený člověk je osobou od samého počátku své existence, do jejichž práv nesmí zasahovat nikdo zvenčí: stát, lékař ani matka. Jednoznačný výrok církve není v tomto případě nedostatkem milosrdenství, naopak chce poukázat na nenapravitelnou škodu, která se páchá na nevinně zabitým dítěti, na jeho rodičích a na celé

společnosti. Chránit život patří mezi nejvýznamnější úkoly státu.

Je přípustný potrat postiženého dítěte?

Potrat postiženého dítěte je závažný zločin, i kdyby se k němu mělo přikročit s odůvodněním, že se tak postiženému ušetří budoucí utrpení.

Předpokládané postižení dítěte nesmí být důvodem k potratu... protože též postižený život je stejně hodnotný, a Bůh k němu říká své bezpodmínečné ano. Na zemi přece neexistuje nikdy a pro nikoho záruka na život bez tělesného, duševního a duchovního omezení. (Benedikt XVI., 28. 9. 2006)

Srov. Youcat. Katechismus katolické církve pro mladé. Karmelitánské nakladatelství; Kostelní Vydří, 2011.

Foto: Flickr, nanny snowflake (CC BY-ND 2.0)

Pane primáři, já si to dítě nechám!

Společenství čistých srdcí

Kontakty na Společenství čistých srdcí
www.spolcs.cz

P. Vilém M. Štěpán, O.Praem.
Římskokatolická farnost, 439 63 Liběšice u Žatce 1
farnost.libesice@seznam.cz, tel.: 608 831 584
P. Marek Dunda, Náměstí 20, 671 03 Vranov nad Dyjí
marek@fatym.com, tel.: 731 402 742

Budu se snažit růst...

Jeden známý mi říkal: „Mám za to, že když někdo patří do SČS (Společenství čistých srdcí) a spáchá hřích proti čistotě, bude z toho více traumatizován, než kdyby do SČS nepatřil.“ To, že by člen SČS udělal hřích proti čistotě, není sice zcela na denním pořádku (alespoň doufám), ale úplně se tato varianta vyloučit nedá – vždyť je zde lidská slabost...

Ale i kdyby se to náhodou stalo, pak to sice není vůbec správné, ale není to o nic těžší, než když takovýto hřích udělá kdokoliv jiný, kdo do SČS nepatří. Postup je pak stejný v obou případech – přiznat si hřích, litovat jej, zajít ke svátosti smíření a začít znovu.

Dojem mého známého vycházel zřejmě z představy, že pro toho, kdo do SČS patří, je členství v SČS v tomto směru přítěžující okolností a že by ho to mohlo více negativně poznamenat... Pro správnější pochopení a ujasnění je dobře pohlédnout hned na začátek. Při vstupu do SČS totiž nový adept neslibuje, že už bude žít jen dokonale čistě a že se zaručuje, že v tomto směru nikdy nezhrěší. Jeho rozhodnutí vstoupit do SČS je spojeno s úmyslem **budu se snažit** růst k ideálu čistého srdce. Nejedná se tedy o nějaký slib na úrovni například řeholní slibu nebo vstupu do manželství, ale říkáme tomu **rozhodnutí**, protože vstup do SČS je spojen právě s vnitřním úmyslem **budu se snažit**. Jednorázové (a dokonce ani opakované) porušení čistoty (opakuji, že to samozřejmě není nic k doporučení) by ještě nebylo důvodem vidět skutečnost černější, než je. Jedna prohraná bitva ještě nemusí znamenat prohranou válku.

Foto: Vojtěch Podstavek

I v této situaci by bylo možno v souladu s původním rozhodnutím **budu se snažit** znovu vykročit a poučit se z krizového vývoje tak, aby snaha nebyla napříště kažena takovými kroky zpět. Navíc takovýto chybující člen SČS by měl ještě o co se opřít – vždyť se za něj denně modlí přes tisíc dalších ze SČS a měl by na co navázat, protože původní rozhodnutí **budu se snažit** růst k ideálu čistého srdce není vyčerpáno prvním vážnějším pochybením. Je to totiž celoživotní nasměrování. A tak v určitém smyslu to má člen SČS, který by zhřešil proti čistotě, dokonce i lehčí, protože na rozdíl od nečlena SČS nese v srdci jednoznačné rozhodnutí, které mu může

pomoci, aby hřích nemusel opakovat, ale vrátil se na započatou cestu a vše velkoryse vynahradil v příští snaze o růst k ideálu čistého srdce.

I když zde zmiňuji, že návrat člena SČS na správnou cestu je poměrně lehký, modlím se za to, aby k takovým situacím vůbec nemuselo dojít. Velmi špatně by totiž pochopil tento článek ten, kdo by si řekl: tak i já si mohu dovolit takto zhřešit, když už teď vím, jak se věci mají. Jinými slovy to, že může z bláta povstat ten, kdo do něj upadl, neznamená ještě, že by to měl zkoušet někdo další.

P. Marek Dunda ■

Návrat z „lehčí cesty“

Foto: Zk Flickr, ma neeks (CC BY-NC-ND 2.0)

Na úvod bych chtěla velmi poděkovat všem, kteří časopis *Milujte se!* vydávají a tím ukazují tomuto světu a ukázali to i mě, že jsou zde lidé, kteří žijí jinak.

Jiní tak taky žijí

Přišla první láska a mně se zdálo, že na světě není nic krásnějšího a důležitějšího než ten jeden jediný člověk. Bohužel – dnes už si říkám „Bohu díky“, protože, jak to tak bývá, zamilovaný člověk spoustu věcí přehlídí a nevidí – mě tento chlapec opustil. Jenže pro mě tím začalo nové životní období, a to období bez Boha – ze všeho jsem tenkrát obvinila jeho a přestala jsem chodit do kostela, ke zpovědi a ke svatému přijímání. Začala jsem žít jiný život, jednoduše jsem se vydala tou lehčí cestou. Nemusela jsem ráno vstávat na mši, nemusela jsem se z ničeho nikomu zpovídat, a přece tady bylo něco, co jsem úspěšně zašlapávala – a to bylo mé špatné svědomí. Vždyť já si přece vystačím sama, říkávala jsem si. Přece spousta lidí tak žije, tak proč bych neměla já?

Uběhlo asi půl roku a do života mi vstoupil jeden mladý muž. Nedá se říct, že bych se na první pohled zamilovala, ale něco mě k tomuto člověku přitahovalo. Začali jsme spolu chodit a časem i žít. Nikomu z mých blízkých se to ten-

krát nelíbilo – ale já přece vím, co dělám, a nikdo mi do toho nebude mluvit. Někde v hloubi duše jsem věděla, že se nechovám správně, ale podařilo se mi i tento pokus svědomí umlčet a opět vyhrála ta „jednodušší cesta“. A tak ubíhaly dny a já jsem nastoupila na jazykovou školu, byla jsem celkem spokojená, ale stále jsem podvědomě cítila, že mi něco chybí, stále jsem něco hledala.

„Velký svět“

Potkala jsem jednu dívku, byla velmi hezká a veselá. Postupem času jsme se skamarádily a ona mě začala učit novému způsobu života – místo školy jsme sedávaly i s dalšími kamarády po hospodách, rodičům jsem začala lhát a sama utěšovala své svědomí tím: Vždyť na co je potřeba škola? – Já nic z toho nepotřebuji.

Noční návštěvy podniků se začaly stávat pravidlem, každý pátek, sobotu, někdy i v týdnu na kávu a já zaplula do jejich života, do života, který byl tak jiný, než jsem znala. Byl o tolik jednodušší, s ničím si nedělat hlavu, na nikoho se neohlížet, žít jen podle sebe. Kamarádky žily ještě hůř než já: Ale vždyť věrnost se dneska už nenosí, přeci si musíš něco užít, dokud jsi mladá a hezká, slychávala jsem... Zpočátku se mi to nelíbilo, ale když je člověk stále s těmito lidmi a vidí kolem sebe, jak to chodí v tom „velkém světě“, tak mu to za nějaký čas ani nepřijde a začne to brát jako samozřejmost. Nikdy jsem nebyla schopna svým „kamarádkám“ říct: Vždyť takhle se nežije, tohle nepřinese štěstí. Ale proč bych přece do něčeho mluvila,

Podvědomě jsem cítila, že mi něco chybí.

Pane Ježíši, děkuji ti, že mne miluješ láskou bez hranic, která chrání od zlého, pozdvihuje z největších pádů a léčí nejbolestivější rány. Odevzdávám Ti svou paměť, rozum, vůli, duši i tělo spolu se svou sexualitou.

Slibuji, že se nebudu oddávat sexu, dokud neuzavřu svátost manželství. Dávám si předsevzetí, že nebudu číst, ani kupovat, ani se dívat na časopisy, programy a filmy s pornografickým obsahem. Slibuji, že se s Tebou budu každý den setkávat v modlitbě i při četbě Písma svatého, v častém přistupování ke svatému přijímání a při adoraci Nejsvětější svátosti. Chci pravidelně přistupovat ke svátosti smíření, nepodléhat znechucení a ihned se pozvednout z každého hříchu.

Pane Ježíši, uč mne systematické práci na sobě, umění kontrolovat své sexuální tužby a city. Prosím Tě o odvahu, abych nikdy nebral(a) drogy a vyhábal(a) se všemu, co zotročuje, především alkoholu a cigaretám. Uč mne žít tak, aby v mém životě byla nejdůležitější láska.

Panno Maria, Matko moje, ved' mne cestami víry k samému zdroji lásky – Ježíši, abych důvěřoval(a) jen Jemu.

Amen

Foto: Ondřej P. Vaněček

vždyť ono je jednodušší vše odkývat. Byla jsem slaboch a byla bych dodnes, kdyby se nestalo něco, co – dá se říct – změnilo můj život.

Opuštěná

Po skoro pětiletém vztahu mě partner opustil. Neměli jsme vztah idylický, byl dost narušený kamarády a životem, kterým jsme žili. Partnerovi po čase začaly noční návštěvy barů taky vyhovovat a chodil se bavit s kamarády. Vždyť to je teď normální, to k dnešní době patří, proč bychom se nemohli bavit každý zvlášť? Ale ne vše, co je moderní, je správné. My jsme vlastně nežili spolu, ale vedle sebe. Jenže tím, že odešel, něco zlomil, vše okolo mně se změnilo, vše se mi sesypalo jako domeček z karet, najednou jsem byla sama. Bez přátel, se kterými jsem se dál nemohla stýkat, protože mi minulost připomínali, a vlastně jsem je, dá se říct, také trošku obviňovala. Bez muže, se kterým jsem plánovala budoucnost a kterého jsem milovala, se prostě všechno zhroutilo. Ale nejvíc jsem obviňovala sebe – v tu chvíli se právě ozvalo to dlouho potlačované svědomí. Ale co teď bude dál? – ptávala jsem se po nocích mezi slzami. – Co se mnou bude?

Zlomový objev

A najednou jsem zjistila, že kromě mých rodičů a blízkých, kteří mě milují, je tady přece ještě někdo, někdo tak strašně důležitý – Pán Bůh. A tak jsem padla na kolena a prosila za odpuštění; prosila jsem toho, kterého jsem opustila, a cítila jsem, jak i přes veškerou bolest a utrpení je se mnou a drží mě na nohou, že on mě neopustí, že on mě miluje, a tak strašně moc, že byly chvílky, kdy jsem nad tou láskou plakala štěstím.

Časem se ukázalo, že ani ten muž, se kterým jsem žila, nebyl takový, jak jsem si myslela. Dnes už neobviňuji Boha, už vím, že člověk je svobodný a rozhoduje se sám a sám si volí cestu a on si ji zvolil. Stejně tak jako jsem si ji nyní zvolila já. Naše životy se měly rozdělit a já jsem dnes Bohu vděčná za každý moment, který jsem prožila. I když to pro mě nebylo lehké, zjistila jsem, že ti rádoby přátelé, jak jen se začnete trošičku odlišovat, neboli v mém případě začnete být sami sebou, najednou otáčejí a už pro ně nejste tak zajímaví. Zjistila jsem, že jsem vlastně žila s lidmi, které jsem neznala a nepoznala bych je, kdyby se tohle nestalo, a abych byla upřímná, už k těmto lidem nechci patřit. Zjistila jsem totiž, že mám daleko víc, než

mají oni, a že i přes všechnu tu bolest jsem mnohem šťastnější, protože Pán Bůh mi dal do cesty tolik strážných andělů, kteří mě chrání. Staří přátelé na mě nezapomněli a znovu mě přijali. A má rodina, to jsou ti nejbáječnější lidé na světě. Možná nejsou tak „světoví“, ale milují mě takovou, jaká jsem...

A co je nejdůležitější, znovu jsem našla Pána Boha a zatím jsem na cestě, kterou mě s láskou vede, zůstala. Není to vždy lehké a kolikrát jsem klopýtla či upadla, vždyť jsem jen člověk, ale Pán Bůh mě vždy přidrží či zvedne. Nebo mi postaví do cesty dalšího strážného anděla, který mě vede dál. A vám všem chci vzkázat: Budte vždy sami sebou, i když to není vždy lehké. Protože, jak mi řekl jeden velmi moudrý kněz, ono to, co se zdá být lehčí, opravdu nemusí vždy být také lepší.

Petra ■

Co se zdá být lehčí, nemusí být také lepší.

ABC Kruciaty lásky

1.

Měj v úctě každého člověka, protože v něm žije Kristus. Buď vnímavý ke každému – je to tvůj bratr a sestra.

2.

O každém smýšlej dobře – o nikom nesmyšlej zle. I v nejhorším člověku se pokus najít něco dobrého.

3.

O druhých mluv vždy dobře – o bližních nikdy nehovoř zle. Naprav křivdu způsobenou slovem. Nebuď příčinou konfliktů mezi lidmi.

4.

S každým hovoř jazykem lásky. Nezvyšuj hlas. Neproklínej. Nezpůsobuj problémy. Nezapříčiňuj pláč. Uklidňuj a projevuj dobrotu.

5.

Odpouštěj všem a vše. Nepřechovávej v srdci hněv. Vždy podej ruku ke smíření první.

6.

Čiň vždy dobře bližnímu. Každému čiň dobro tak, jak chceš, aby ho druzí činili tobě. Nepřemýšlej o tom, co má někdo udělat pro tebe, ale o tom, co máš ty udělat pro někoho.

7.

Aktivně pomáhej v utrpení. Ochotně přispěj útechou, radou, pomocí, srdcem.

8.

Pracuj poctivě, protože plody tvé práce používají druzí, jako i ty používáš plody jejich práce.

9.

Zapoj se do života společnosti. Otevři se chudým a nemocným. Poděl se o hmotná i duchovní dobra. Snaž se vidět potřebné kolem sebe.

10.

Modli se za všechny, dokonce i za nepřátele.

kardinál Stefan Wyszyński

Prostřednictvím internetu „nasedněte“ do letadla a vydejte se na pouť.

Když jsi to přečetl, promyslel a promodlil, běž, žij a šir to dál!

Virtuální pouť do Svaté země najdete na <http://svata-zeme.tv-mis.cz>.

Virtuální pouť do Svaté země a na Sinaj

<http://svata-zeme.tv-mis.cz>

Klikněte myší a navštívte desítky lokalit v Judsku, Galileji a na Sinaji.

Poslechněte si výklad kněží – průvodců. Zúčastněte se bohoslužeb.

[www.TV-MIS.CZ](http://www.tv-mis.cz)

Věnujte čas poznání míst, na kterých se odehrává Bible...

...naslouchejte jí a nechte Boží slovo působit.

Milujte se!

Římskokatolický farní úřad, Náměstí 20
671 03 Vranov nad Dyjí
e-mail: redakce@milujte.se